

การจัดการตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและความต้องการสื่อ
เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรจังหวัดระยอง

นางสาวพรปรีชา หงสะเดช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกส่งเสริมและพัฒนากาเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2562

**Management of Agro-tourism According to Tourist Attractions Standard and
Needs of Media for Agro-tourism Extension by Farmers in Rayong Province**

Miss Pornpreecha Hansadeja

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Agriculture in Agricultural Extension and Development

School of Agricultural Extension and Cooperative

Sukhothai Thammathirat Open University

2019

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การจัดการตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและความต้องการสื่อ
เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรจังหวัดระยอง
ชื่อและนามสกุล นางสาวพรปรีชา หงสะเดช
วิชาเอก ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. สินีนุช คุรุฑเมือง แสนเสริม

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2563

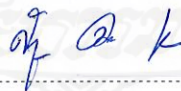
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพวรรณ ลิ้มงูร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สินีนุช คุรุฑเมือง แสนเสริม)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร พุทธาพิทักษ์ผล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การจัดการตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและความต้องการสื่อ
เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรจังหวัดระยอง

ผู้วิจัย นางสาวพรปรีชา หงสะเคช รหัสนักศึกษา 2619000470

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ

(2) รองศาสตราจารย์ ดร. สินีนุช คุรุทเมือง แสนเสริม ปีการศึกษา 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจ ของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 2) การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3) ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประชากรในการวิจัยคือ เกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง จำนวน 80 แห่ง และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับอำเภอจำนวน 8 คน เก็บข้อมูลจากประชากรทุกรายโดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดลำดับ และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 48.61 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด ประกอบอาชีพที่ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวนอกเหนือจากอาชีพเกษตรกร เกือบทั้งหมดเป็นสมาชิกเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง มีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเฉลี่ย 247,062.50 บาทต่อปี 2) มากกว่าร้อยละ 85 มีการจัดการตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในประเด็น มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ไฟฟ้าประปาเพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่ และการโฆษณาผ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ เว็บไซต์ ซึ่งสอดคล้องกับการส่งเสริมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร 3) มี) เกษตรกรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมีความต้องการสอดคล้องกัน คือ ต้องการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับมากที่สุด รองลงมามีความต้องการสื่อสังคมในระดับมาก 4) เกษตรกรครึ่งหนึ่งมีปัญหาเรื่อง ไม่มีการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร ไม่มีการสร้างเครือข่ายระดับภาค/ระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ ส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะให้มีการสนับสนุนให้ความร่วมมือกับชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็ง

คำสำคัญ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ความต้องการสื่อ

Thesis title: Management of Agro-tourism According to Tourist Attractions

Standard and Needs of Media for Agro-tourism Extension by Farmers in Rayong Province

Researcher: Miss Pornpreecha Hansadeja ; **ID:** 2619000470;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Cooperative);

Thesis advisors: (1) Benchamas Yooprasert, Associate Professor;

(2) Sineenuch Khрутmuang Sanserm, Associate Professor; **Academic year:** 2019

Abstract

The objectives of this research were to study 1) basic social and economic information of farmers who owned agro-tourism attractions 2) agro-tourism attraction management according to agro-tourism attraction standard 3) the media needs for agro-tourism extension of farmers and agricultural extensionists 4) problems and suggestions in agro-tourism attraction management in the extension of agro-tourism attraction management according to agro-tourism attraction standard.

The population of this research was 80 farmers who owned agro-tourism attractions in Rayong province and 8 agricultural extensionists who were responsible for district agro-tourism work. Data was collected from the entire population through conducting interview. Data was analyzed by using statistics such as frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean, standard deviation, ranking, and content analysis.

The results of the research revealed that 1) farmers who were the owners of the agro-tourism attractions had the average age of 48.61 years and graduated with bachelor degree the most. Apart from working as farmers, they worked as merchants/business owners. Almost all of them were members of agro-tourism network of Rayong province. They earned the average income of 247,062.50 Baht per year from agro-tourism. 2) More than 85% adopted the agro-tourism attraction standard in the aspect of having adequate basic utility system to cater tourists, limiting appropriate number of tourists to fit with the area, and promoting the attractions through publication media, radio media, television media, and website which were coincided with the extension from the agricultural extensionists. 3) Their needs were aligned with the needs of agricultural extensionists in regards to the needs for information technology media at the highest level. Second to that would be the needs for social media at the high level. 4) Half of the farmers who were the owners of agro-tourism attractions faced with the problems about non-existence of organization management structure and regional/national/international network creation. Most of them suggested that there should be support and cooperation with community to build strong attractions.

Keywords: Agro-tourism attractions, agro-tourism standard, media need

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณอาจารย์ เกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง
เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรทั้ง 8
อำเภอของจังหวัดระยอง ที่คอยช่วยเหลือ สนับสนุน ระยะเวลาและให้ความร่วมมือ ในการเก็บ
ข้อมูล จนส่งผลให้วิทยานิพนธ์ครั้งนี้บรรลุผลสำเร็จ รวมทั้งทุกคนในครอบครัว ขอขอบคุณ และ
เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชทุกท่าน ที่ช่วยอำนวยความสะดวก ในทุกขั้นตอนให้
การศึกษาในครั้งนี้ประสบความสำเร็จ

พรปรีชา หงสะเดช

พฤศจิกายน 2563

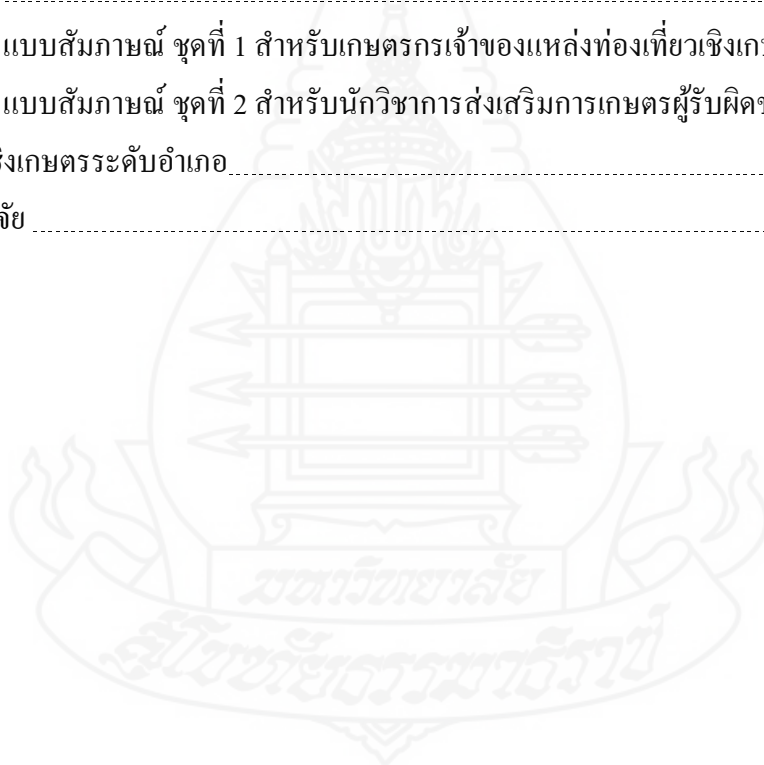

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย และกรอบแนวคิดการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดระยอง	8
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	9
แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	12
แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	25
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	29
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจ ของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	31
ตอนที่ 2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร.....	50
ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐาน แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	53
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	74
สรุปการวิจัย	74
อภิปรายผล	83
ข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	91
ก แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1 สำหรับเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร.....	92
ข แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 2 สำหรับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบงานท่องเที่ยว เชิงเกษตรระดับอำเภอ.....	100
ประวัติผู้วิจัย	107

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	32
ตารางที่ 4.2 ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	36
ตารางที่ 4.3 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลด้านสังคมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	40
ตารางที่ 4.4 ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	42
ตารางที่ 4.5 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตรของเกษตรกร	44
ตารางที่ 4.6 ระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ของเกษตรกร	49
ตารางที่ 4.7 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	50
ตารางที่ 4.8 ปัญหาการจัดการตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	54
ตารางที่ 4.9 ข้อเสนอแนะการจัดการตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	59
ตารางที่ 4.10 ข้อเสนอแนะอื่นๆ	71
ตารางที่ 5.1 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรและ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรจังหวัดระยอง	78

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ภาพที่ 2.1 แบบจำลองการสื่อสาร	17
ภาพที่ 2.2 กระบวนการสื่อสาร	17
ภาพที่ 5.1 ความต้องการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ...	78

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor) หรือ EEC เป็นโครงการที่พัฒนาต่อยอดมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก หรือ Eastern Seaboard ที่ดำเนินงานมาแล้ว 30 ปี (สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560) ซึ่งมีความต้องการให้เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นต้นแบบในการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่สมบูรณ์แบบ และช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภายใต้นโยบายไทยแลนด์ 4.0 เพื่อยกระดับให้ไทยเป็นประเทศพัฒนาโดยเร็วมีแนวทางการพัฒนา 6 แนวทาง คือ 1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค 2. การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ใช้เทคโนโลยีสูง 3. การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่สู่การท่องเที่ยวระดับโลกอย่างยั่งยืน 4. การพัฒนาบุคลากร การศึกษา การวิจัย และเทคโนโลยี เพื่อผลิตบุคลากรและงานวิจัยให้ตรงตามความต้องการของอุตสาหกรรม 5. การพัฒนาเมืองอัจฉริยะน่าอยู่ และศูนย์กลางการเงิน 6. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล โดยมีพื้นที่เป้าหมายจำนวน 3 จังหวัด (จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา และจังหวัดระยอง) (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, 2561) จังหวัดระยองมีพื้นที่ที่ได้รับการประกาศเป็นเขตส่งเสริมใน 4 พื้นที่ จากทั้งหมด 5 พื้นที่ ได้แก่เขตส่งเสริมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก: เมืองการบินภาคตะวันออก (Special EEC Zone: Eastern Airport City บริเวณสนามบินนานาชาติอู่ตะเภา, เขตส่งเสริมนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor of Innovation: EECi) ตั้งอยู่ในบริเวณวังจันทร์วัลเลย์ จ.ระยอง, นิคมอุตสาหกรรม Smart Park และนิคมอุตสาหกรรมเหมราช อีสเทิร์นซีบอร์ด 4 (เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, 2562) นอกจากการได้รับการประกาศเป็นเขตส่งเสริมของ EEC ทั้ง 4 พื้นที่แล้ว จังหวัดระยองยังได้รับงบประมาณมากมายในการสนับสนุนสาธารณูปโภคต่าง ๆ ภายในจังหวัดเพื่อเป็นการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถรองรับกับการเป็นเมืองต้นแบบที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ

จังหวัดระยองเป็นจุดศูนย์กลางที่ผู้คนจากทั่วทุกมุมโลกหลั่งไหลกันเข้ามาชื่นชมความสวยงาม และความอุดมสมบูรณ์ นอกจากความสวยงามตามธรรมชาติที่ดึงดูดผู้คน

ให้เข้ามาเยือนแล้วนั้น ระยะเวลายังเป็นจังหวัดที่มีความเหมาะสมในการเป็นฐานการผลิตของภาคอุตสาหกรรม และเรียกได้ว่าเป็นศูนย์รวมเศรษฐกิจสำคัญของภาคตะวันออก นอกจากการสนับสนุนพัฒนา จังหวัดระยองในด้านอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ควรสนับสนุนควบคู่ไปด้วย คือวัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิมของท้องถิ่น ซึ่งเลือนหายไปตามกาลเวลาสวนทางกับการพัฒนาด้านวัฒนธรรมและเทคโนโลยี และอีกสิ่งหนึ่งที่เป็นเอกลักษณ์สำคัญของจังหวัดระยองคือ การทำการเกษตรด้วยภูมิปัญญาของผู้คนในท้องถิ่นตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ กระทั่งมาถึงเกษตรกรในยุคปัจจุบันที่ต้องปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบดั้งเดิม โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้และเป็นการส่งเสริมการขายผลผลิตภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอีกด้วย (กรมการท่องเที่ยว, 2553) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความสวยงาม นักท่องเที่ยวสามารถเยี่ยมชมเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรม อัตลักษณ์ และภูมิปัญญาท้องถิ่น นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับวิถีชีวิตของเกษตรกร (กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร, 2562) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรก่อให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก เพื่อให้เกษตรกรและชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้และพัฒนาไปสู่ธุรกิจการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวได้เข้ามาเรียนรู้วิถีชุมชน การดำเนินชีวิตของผู้คนในชุมชน เรียนรู้ความเป็นอยู่ชุมชนอย่างมีส่วนร่วม เกิดการเรียนรู้ วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ และแนวคิดของชุมชน ซึ่งก่อให้เกิดรายได้ต่อชุมชน ทั้งยังเป็นการสร้างความประทับใจ ความเพลินเพลินให้แก่นักท่องเที่ยว รวมถึงการสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรให้แก่นักท่องเที่ยวและชุมชนอีกด้วย จังหวัดระยองมีศักยภาพในการผลิตผลผลิตทางการเกษตรเพื่อป้อนเข้าสู่ตลาดสินค้าเกษตรของประเทศไทย โดยเฉพาะสินค้าเกษตรประเภทผลไม้ ที่มีชื่อเสียงด้านรสชาติ อีกทั้งจังหวัดระยองยังเป็นจังหวัดที่มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกสบาย มีทัศนียภาพที่สวยงาม มีความหลากหลายทางทรัพยากรธรรมชาติ ตั้งแต่ทะเลจรดเทือกเขา ส่งผลให้จังหวัดระยองเป็นจุดหมายแห่งการมาเยือนของนักท่องเที่ยว ทั้งเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและการลิ้มรสผลผลิตทางการเกษตรที่สดใหม่จากแหล่งผลิตโดยตรง การท่องเที่ยวเชิงเกษตรจึงสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสมครบทุกด้าน

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดระยอง ได้รับการยอมรับและเป็นที่ยอมรับในหมู่นักท่องเที่ยวอย่างมากโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการบริโภคผลไม้ที่ออกผลผลิตเฉพาะฤดูกาล ไม่ได้มีผลผลิตตลอดปี ส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยองส่วนใหญ่ที่เป็นสวนผลไม้ จะได้รับความนิยมในการมาเยือนของนักท่องเที่ยวเพียงช่วงเวลาสั้น ๆ ประมาณ 3 เดือนต่อปี เป็นช่วงเวลาที่เกษตรกรจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้นักท่องเที่ยวได้ทราบและเดินทาง

มาท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นช่วงเวลาที่เกษตรกรจำเป็นต้องมีสร้างมาตรฐานการให้บริการในด้านต่าง ๆ ที่ครบถ้วน เพื่อตอบสนองความต้องการและสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวผู้มาเยือน และเมื่อช่วงเวลาของฤดูกาลไม่หมดลง การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดระยองก็ซบเซาลง ซึ่งในความเป็นจริงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดระยองมีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการท่องเที่ยวในเชิงเกษตรตลอดทั้งปี ด้วยมีกิจกรรมอื่น ๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สามารถสร้างความประทับใจและเปิดประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี จากปัญหาที่กล่าวมาเบื้องต้น จะเห็นได้ว่าการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร

จากสถานการณ์ในปัจจุบันซึ่งส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทั้งสถานการณ์ภัยแล้งที่รุนแรง และการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โดยเฉพาะสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ส่งผลให้มีการประกาศจากคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดระยอง ให้ปิดสถานที่เป็นการชั่วคราว ซึ่งรวมไปถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง และในช่วงที่มีการประกาศปิดนั้นเป็นช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดระยอง เกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยองจึงได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวอย่างรุนแรง เกษตรกรขาดรายได้จากการท่องเที่ยวผลผลิตภายในสวนราคาตกต่ำ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรบางแห่งมีความจำเป็นต้องขายผลผลิตในสวนในราคาขายเหมาตัดยกสวน ทำให้มีรายได้ลดลง และขาดทุนจากการปิดสวนเพื่อป้องกันการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เนื่องจากผู้ประกอบการได้มีการลงทุนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในฤดูกาลท่องเที่ยวปี 2563 ไว้แล้ว จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นส่งผลให้เกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรต้องเตรียมความพร้อม ในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดเก็บข้อมูลนักท่องเที่ยว การกำหนดเงื่อนไขการให้บริการ การทำการเกษตรที่มีความดึงดูดใจ และการจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยนำการจัดการตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเข้ามาใช้ในการดำเนินกิจการสร้างความเชื่อถือให้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว นอกจากการจัดการตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้เป็นอย่างดี คือ การเลือกใช้สื่อเหมาะสมและตรงกับความต้องการของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี เพื่อสร้างความดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยว ให้เข้ามาท่องเที่ยวเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้มาเยือนอีกด้วย

ด้วยสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจึงเป็นเหตุผลในวิจัยเรื่อง การจัดการตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรจังหวัดระยอง เพื่อศึกษาความสามารถในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมไปถึงความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสำหรับเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่อไปอย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจ ของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 2.2 เพื่อศึกษาการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร
- 2.3 เพื่อศึกษาความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร
- 2.4 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

3.1 สภาพพื้นฐานด้านสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ การประกอบอาชีพ การเป็นสมาชิกองค์กร

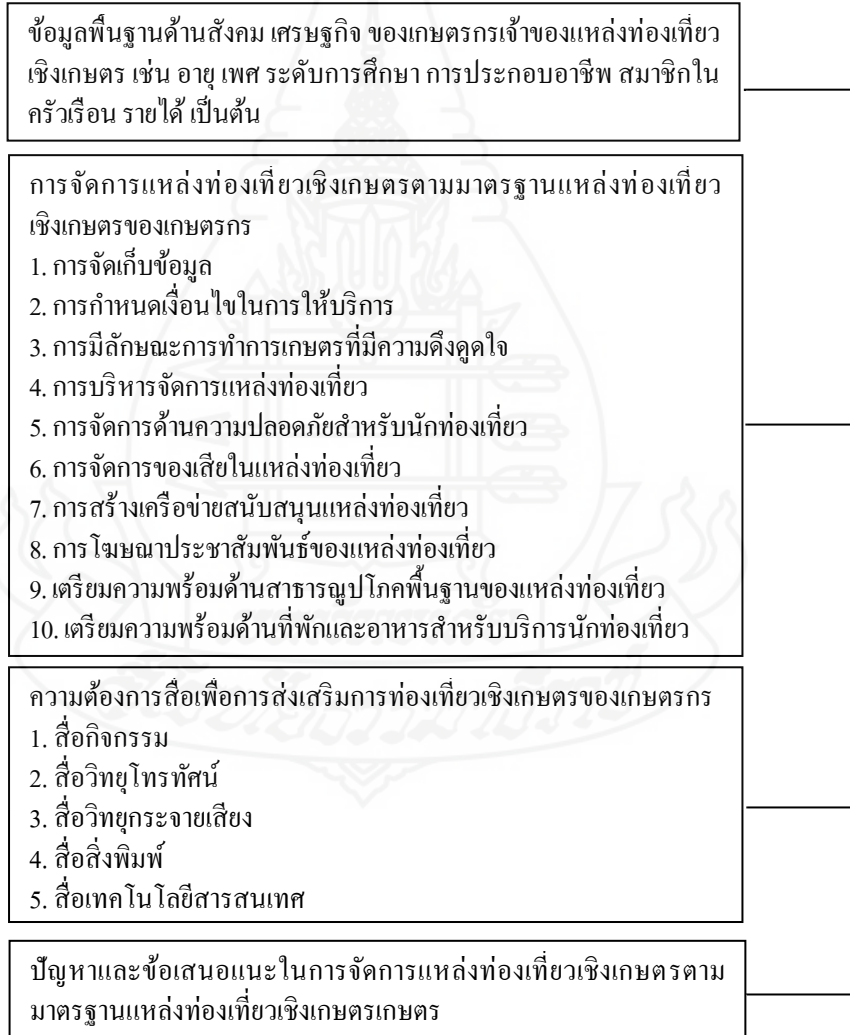
3.2 สภาพพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร (ไม่รวมรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร) รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งเงินทุนในการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ต้นทุนการผลิตในการประกอบอาชีพการเกษตร (ไม่รวมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร) จำนวนแรงงาน พื้นที่ถือครอง และรายจ่ายในการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3.3 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูล การกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการ การมีลักษณะการทำเกษตรที่มีความดึงดูดใจ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว การจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว การจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว การสร้างเครือข่ายสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว การโฆษณา

ประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว การเตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว และการเตรียมความพร้อมด้านที่พักและอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว

3.4 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งประกอบไปด้วย สื่อกิจกรรม สื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูล การกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการ การมีลักษณะการทำการเกษตรที่มีความดึงดูดใจ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว การจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว การจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว การสร้างเครือข่ายสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว การโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว เตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว และการเตรียมความพร้อมด้านที่พักและอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ด้านเนื้อหา การศึกษาในครั้งนี้ทำการศึกษาในเรื่องของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง และความต้องการสื่อเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

4.2 ด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ เกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 80 แหล่ง (ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการเกษตรปี พ.ศ.2562) และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดระยองจำนวน 8 คน

4.3 ด้านพื้นที่ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่จังหวัดระยอง

4.4 ด้านเวลา ระยะเวลาการวิจัย ดำเนินการตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2563 ถึง ตุลาคม 2563

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในเขตจังหวัดระยองที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานเกษตรจังหวัดระยองในปี 2562

5.2 เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรซึ่งเป็น เจ้าของ/ผู้ประกอบการ/ผู้จัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในเขตจังหวัดระยองที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง ในปี 2562

5.3 นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร หมายถึง เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอผู้รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับอำเภอทั้ง 8 อำเภอ

5.4 การจัดการตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การดำเนินการในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูล การกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการ การมีลักษณะทำการเกษตรที่มีความดึงดูดใจ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว การจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว การจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว การสร้างเครือข่ายสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว การโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว และเตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว

5.5 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการเกษตร หมายถึง ความต้องการสื่อในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

5.6 สื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง ความต้องการสื่อที่ใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งประกอบไปด้วย สื่อกิจกรรม สื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

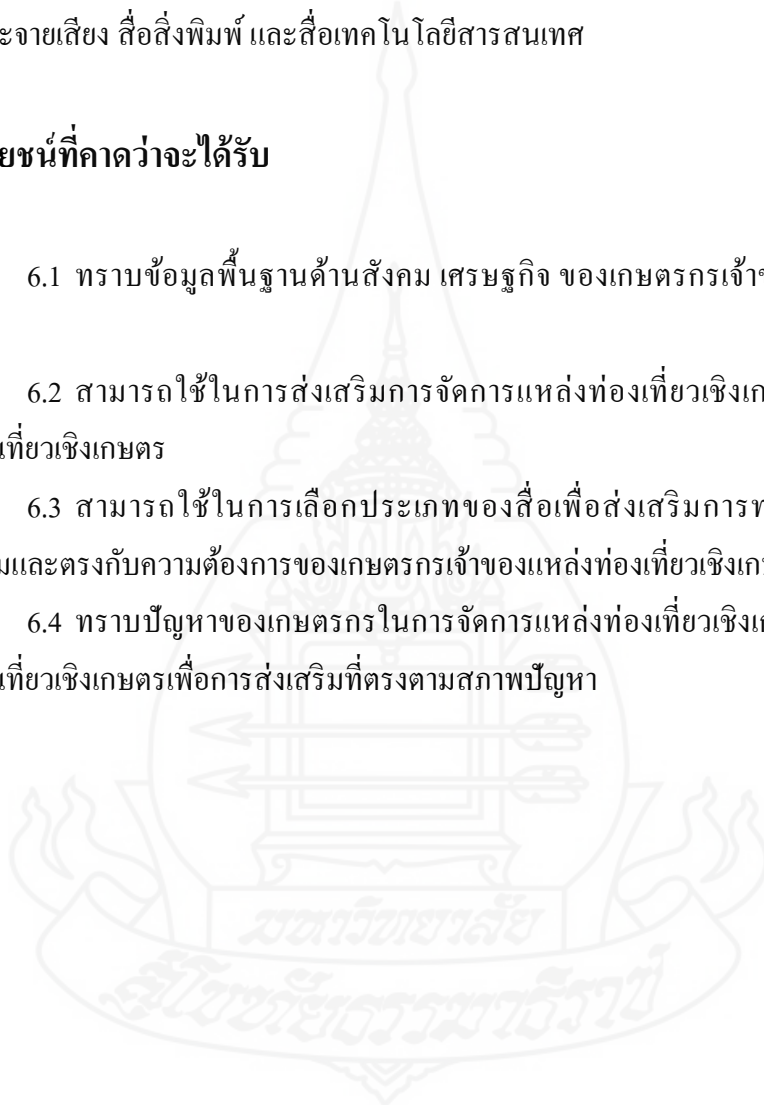
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทราบข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจ ของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

6.2 สามารถใช้ในการส่งเสริมการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

6.3 สามารถใช้ในการเลือกประเภทของสื่อเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

6.4 ทราบปัญหาของเกษตรกรในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการส่งเสริมที่ตรงตามสภาพปัญหา

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา เรื่องการจัดการตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรจังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนวรรณกรรมและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาประกอบการวิจัยโดยมีเนื้อหา ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดระยอง
2. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
3. แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
4. แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดระยอง

ระยองเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออก ในปัจจุบันเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีปลูกไม้ผลชั้นยอด มีสภาพเศรษฐกิจดี เป็นแหล่งอุตสาหกรรมของประเทศ มีรายได้ต่อหัวประชากรสูง จังหวัดระยองจะเป็นที่รู้จักในฐานะเมืองแห่งผลไม้ของภาคตะวันออก ไม่ว่าจะเป็นมังคุด ทุเรียนหรือเงาะ และยังรวมไปถึงอาหารทะเลทั้งสดและแปรรูป มีความเหมาะสมของสภาพอากาศและสภาพภูมิประเทศ และยังเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สวยงาม มีชายหาดยาวขนานกับอ่าวไทย กิจกรรมที่ทำรายได้ให้จังหวัดคือเกษตรกรรม การท่องเที่ยว และอุตสาหกรรม ภูมิประเทศเป็นที่ราบชายฝั่ง มีลุ่มน้ำระยอง เป็นที่ลาดสลับเนินเขา มีลักษณะเป็นลอนลูกคลื่น ภูมิอากาศ มีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ กับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ อากาศอบอุ่นไม่ร้อนจัด ภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อนลมทะเลพัดตลอดปี บริเวณชายฝั่งเย็นสบาย ฤดูฝนมีฝนตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคมของทุกปี แบ่งการปกครองเป็น 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง อำเภอแกลง อำเภอบ้านค่าย อำเภอปลวกแดง อำเภอบ้านฉาง อำเภอวังจันทร์ อำเภอเขาชะเมา อำเภอนิคมพัฒนา อนันญา ปاونันต์ (2560) ได้ให้ข้อมูลสถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดระยองว่าเป็นการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งการเยี่ยมชมสวนผลไม้ ชิมผลไม้ นานาชนิด วิถีชาวประมง และการแปรรูปอาหาร เป็นต้น แต่ทั้งนี้ความสนใจและความนิยมของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง ส่งผลให้การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดระยอง ขาดโอกาสในการพัฒนา ส่งผลต่อการขาดการกระจายรายได้ไปสู่ชุมชน

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดระยอง (2561) ได้กำหนดสรุปแผนพัฒนาจังหวัดระยอง พ.ศ. 2561 – 2564 ด้านการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดระยอง ไว้ดังนี้ การส่งเสริมการจัดกิจกรรม เทศกาลส่งเสริมการบริโภคผลไม้คุณภาพและที่กิจกรรมได้รับความนิยมอย่างสูงคือการเปิดสวนผลไม้ให้นักท่องเที่ยวได้เข้าไปท่องเที่ยวเพื่อเป็นการส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงเกษตรและ Homestay รวมถึงการจัดกิจกรรมส่งเสริมการจำหน่ายผลไม้คุณภาพ เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ เนื่องจากจังหวัดระยองมีศักยภาพ มีความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว และมีความพร้อมสูงในการรองรับรับนักท่องเที่ยว

จุฑามาศ มีชัย (2557) ได้สรุปการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดระยองไว้ว่า รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดระยองเริ่มจากพื้นฐานเดิมของเกษตรกรทำสวนผลไม้อยู่แล้ว รวมไปถึงพื้นที่ภายในสวนที่มีความเหมาะสมในการรองรับนักท่องเที่ยว และคุณภาพของผลผลิตภายในสวนที่เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว โดยฤดูกาลผลไม้ของจังหวัดระยองจะเริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน ไปจนถึงเดือนมิถุนายนของทุกปี ซึ่งหน่วยงานที่มีบทบาทในการผลักดันการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดระยองประกอบไปด้วย กรมส่งเสริมการเกษตร และสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยภาคกลาง เขต 4 จังหวัดระยอง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานระยอง (2562) ระยองเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เนื่องจากมีความเหมาะสมเหมาะสมในการผลิตผลไม้จึงมีสวนผลไม้ที่มีคุณภาพดีนานาชนิด เพื่อให้นักท่องเที่ยวมาสัมผัสวิถีชีวิตของชาวสวน เลือกซื้อเลือกชิมผลไม้จากสวน กิจกรรมนันทนาการที่สร้างความสุข และความสนุก จนเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศ มีผลไม้ขึ้นชื่อนานาชนิด เช่น ทุเรียน มังคุด ลองกอง เงาะ และช่วงเวลาที่เหมาะสมในการท่องเที่ยวสวนผลไม้ อยู่ระหว่างเดือนเมษายน – กรกฎาคม ของทุกปี

2. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร (2545) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ การท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสเข้ามาเรียนรู้ประเพณี วิถีชีวิต วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของชาวบ้าน เรียนรู้เรื่องการเกษตรจากประสบการณ์ โดยการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและชุมชน

ในการบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรของชุมชนให้มีความยั่งยืน เพิ่มรายได้ รวมถึงการยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในชุมชน

กรมการท่องเที่ยว (2553) ได้ให้คำนิยามการท่องเที่ยวเชิงเกษตรว่าเป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้ในวิถีเกษตรกรรม โดยนักท่องเที่ยวจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เกิดการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิตด้านการเกษตร ประเพณี และวัฒนธรรม

ณัฐพงษ์ ฉายแสงประทีป (2557) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรหมายถึง การท่องเที่ยวที่เน้นเรื่องการเรียนรู้วิถีเกษตรกรรมของชนบท โดยการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว ก่อให้เกิดรายได้ต่อชุมชนและตัวเกษตรกร นักท่องเที่ยวมีความเพลิดเพลินในกิจกรรมต่าง ๆ ทางเกษตร และช่วยสร้างจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อม

ราณี อธิชัยกุล (2556) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นแนวคิดของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยเน้นการรักษาสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ โดยเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมสัมผัสกับธรรมชาติ เรียนรู้การทำเกษตรกรรมเฉพาะถิ่น ให้นักท่องเที่ยวเกิดกระบวนการเรียนรู้และสนุกสนานในวิถีของเกษตรกร ก่อให้เกิดจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกิดจากการผสมผสานกันของแนวคิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ การบริการทางการเกษตร การบริการด้านการท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ รวมกันเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จินดา ขลิบทอง และเฉลิมศักดิ์ คุ้มหิรัญ (2553) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ การเดินทางไปในพื้นที่เกษตรกรรมและสถานที่ที่มีวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาด้านการเกษตร เป็นการท่องเที่ยวที่ใช้ทรัพยากรการเกษตรโดยมีกิจกรรมด้านการเกษตรเป็นหลัก และยังเป็นการเรียนรู้ สร้างประสบการณ์ และพักผ่อนหย่อนใจโดยไม่ส่งผลต่อการเกษตรและชุมชน

เอกชัย ทำสีมา (2564) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นกิจกรรมการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว เกิดการเรียนรู้ด้านการเกษตร ประเพณี วัฒนธรรม และการดำรงชีวิต เป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดการเรียนรู้และเกิดประโยชน์ สร้างรายได้ให้ชุมชนและเกษตรกร ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ การไม่สร้างผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างเป็นระบบมีการนำผลผลิตทางการเกษตรมาเพิ่มมูลค่า การมีสิ่งอำนวยความสะดวกบริการแก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชื่นชมธรรมชาติ เรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีการผลิต พร้อมกับความประทับใจและความเพลิดเพลิน

จากนิยามของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายได้ดังนี้ เป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวได้เข้ามาเรียนรู้วิถีชุมชน การดำเนินชีวิตของผู้คนในชุมชน เรียนรู้ความเป็นอยู่ชุมชนอย่างมีส่วนร่วม เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ และแนวคิดของชุมชน ซึ่งก่อให้เกิดรายได้ต่อชุมชน ทั้งยังเป็นการสร้างความประทับใจ ความเพลิดเพลิน

ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมถึงการสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมและชุมชนอีกด้วย

2.2 รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กองวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร (2562) ได้จัดประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรออกตามลักษณะดังนี้

2.2.1 แบ่งตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยว สามารถแบ่งได้ 5 ประเภท ได้แก่ การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเกษตรผสมผสาน และการเกษตรและป่าไม้

2.2.2 แบ่งตามลักษณะเจ้าของกิจการ ได้ 7 ประเภท ได้แก่ 1) โครงการพระราชดำริ 2) บริหารจัดการโดยภาครัฐ 3) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 4) องค์กรเอกชน 5) บริษัทเอกชน 6) เกษตรกร สถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน 7) บุคคลทั่วไป

2.2.3 แบ่งตามขนาดของแหล่งท่องเที่ยวโดยใช้เกณฑ์ของขนาดพื้นที่ในการแบ่ง ได้ 3 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวขนาดเล็ก (น้อยกว่า 20 ไร่) ขนาดกลาง (21 – 50 ไร่) และขนาดใหญ่ (มากกว่า 51 ไร่)

2.2.4 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แบ่งได้เป็น 3 กิจกรรม

1) **กิจกรรมรายบุคคล** ได้แก่ การนำเที่ยวชมสวนของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการทำเกษตรรายบุคคล เช่น สวนทุเรียน มังคุด สวนไม้ดอกไม้ประดับ หรือฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ผู้เยี่ยมชมจะได้รับความรู้ด้านการจัดการ เทคโนโลยีการผลิต และการตลาด

2) **กิจกรรมการท่องเที่ยวตามฤดูกาลหรือเทศกาล** เช่น งานวันทุเรียนโลก งานวันเงาะ โรงเรียนทุ่งทานตะวันบาน ทุ่งดอกปทุมมา เป็นการท่องเที่ยวที่มีขึ้นในช่วงเฉพาะ มีการจัดนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเท่านั้น

3) **กิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนหรือหมู่บ้านของเกษตรกร** โดยเกษตรกรในชุมชนจะเป็นผู้ร่วมกันจัดตั้ง มีการบริหาร และการจัดการท่องเที่ยว โดยกรมส่งเสริมการเกษตร มีการสนับสนุนการจัดทำโครงสร้างทางกายภาพ การจัดภูมิทัศน์ การแบ่งปันแนวคิดต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เกิดเป็นความเหมาะสมกับแต่ละพื้นที่และความสามารถของเกษตรกรภายในชุมชน

2.3 ทรัพยากรทางการเกษตร

การท่องเที่ยวและประเทศไทย (ททท.) ได้จำแนกประเภททรัพยากรทางการเกษตรออกเป็น 7 กิจกรรมดังนี้

2.3.1 การทำนา การทำนาปี/ปรัง นาหว่านน้ำตม นาขึ้นบันได และพิพิธภัณฑ์ข้าว

2.3.2 การทำสวนไม้ตัดดอก เช่น สวนกุหลาบ สวนกล้วยไม้ สวนดอกไม้ประดับ

2.3.3 การทำสวนผลไม้ รวมถึงการทำวนเกษตร การทำเกษตรทฤษฎีใหม่และสวนผสม

2.3.4 การทำสวนผัก การปลูกผักสวนครัวทุกชนิด รวมถึง ไร่อั่ว ไร่ข้าวโพด

2.3.5 การทำสวนสมุนไพร เพื่อเป็นอาหารและเครื่องดื่มน้ำ การแพทย์แผนไทย และ การทำเครื่องสำอาง

2.3.6 การทำฟาร์มปศุสัตว์ การเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ เช่น การเลี้ยงไก่หม การเลี้ยงผึ้ง การเลี้ยงสัตว์น้ำ

2.3.7 กิจกรรมการจัดเทศกาลเพื่อส่งเสริมการขายผลผลิตทางการเกษตร เช่น มหกรรมไม้ดอกไม้ประดับ งานเทศกาลลำไย

3. แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กรมการท่องเที่ยว (2553) (อ้างถึงในกองวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร 2562 น. 3) ได้ให้นิยามของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรไว้ว่า เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความรู้ด้านการเกษตร พร้อม ๆ กับการพักผ่อน นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับวิถีเกษตรกร วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในทำกิจกรรมการเกษตร สร้างทักษะ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการเกษตร และเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนอีกด้วย

สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว (2555) มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ การบริการและความปลอดภัย เพื่อยกระดับคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) ศักยภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว
- 2) ศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 3) ศักยภาพการบริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 4) ศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กรอบแนวคิดและเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยพิจารณาจาก องค์ประกอบอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว 5 ปัจจัย ได้แก่

- 1) ปัจจัยด้านความดึงดูดของแหล่งท่องเที่ยว
- 2) ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
- 3) ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
- 4) ปัจจัยด้านความหลากหลายของกิจกรรม
- 5) ปัจจัยด้านที่พัก

มุมมองการพัฒนาอย่างยั่งยืน 5 ด้าน ได้แก่

- 1) ปัจจัยด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว
- 2) ปัจจัยด้านแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตร
- 3) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและความเข้มแข็ง
- 4) ปัจจัยด้านความมีไมตรีจิต
- 5) ปัจจัยด้านความปลอดภัย

การประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยใช้แบบประเมิน 4 องค์ประกอบหลัก 34 ตัวชี้วัด โดยแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจะต้องผ่านการประเมินทั้ง 4 ด้าน จึงจะได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เอกชัย สีท่ามา (2564) ตัวชี้วัดมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ ปัจจัยหรือตัวแปรที่ถูกกำหนดเพื่อแสดงลักษณะองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การกำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยพิจารณาจากองค์ประกอบอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับมุมมองด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1) องค์ประกอบอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 5 ปัจจัย คือ 1. ด้านความดึงดูดของแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) 2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) 3. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) 4. ด้านความหลากหลายของกิจกรรม (Activities) และ 5. ด้านที่พัก (Accommodation)

2) มุมมองด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน จำนวน 5 ปัจจัย คือ 1. ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (Site Management) 2. ด้านแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตร (Knowledge Management) 3. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและการเข้มแข็ง (Community Participation and Community Strength) 4. ด้านความมีไมตรีจิต (Hospitality) และ 5. ด้านความปลอดภัย (Safety)

เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อย 10 ปัจจัย จึงกำหนดตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่

(1) **ศักยภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว** หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงาน การวางแผน ควบคุม ดูแลและจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถอยู่ได้อย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ตัวชี้วัด 10 ตัว ได้แก่ โครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรและแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว การกำหนดแผนการบริหารจัดการพื้นที่อย่างเป็นระบบ การบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภคและทรัพยากรการท่องเที่ยว การยอมรับและความร่วมมือกับชุมชนโดยรอบ การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว

การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการขาย เพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

(2) *ศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว* หมายถึง ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในการบริการขั้นพื้นฐานสำหรับนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว เสริมสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว ประกอบด้วยตัวชี้วัด 7 ตัว ได้แก่ เส้นทางการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ความพร้อมของที่พักสำหรับบริการ นักท่องเที่ยว ความพร้อมด้านอาหารสำหรับบริการด้านการท่องเที่ยว การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดของพื้นที่ การเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการรองรับนักท่องเที่ยว การกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยว

(3) *ศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว* หมายถึง ความสามารถในการสร้างคุณค่าให้สินค้าที่ให้บริการภายในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วยตัวชี้วัด 9 ตัว ได้แก่ การต้อนรับและสร้างความคุ้นเคยสำหรับนักท่องเที่ยว การมีผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว ร้านขายของใช้ประจำวัน ของฝากและของที่ระลึก ความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว การให้บริการด้านความรู้และข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว การให้บริการด้านยานพาหนะเยี่ยมชมสำหรับนักท่องเที่ยว การให้บริการติดต่อสื่อสารสำหรับนักท่องเที่ยว การให้บริการฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ การให้บริการสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ

(4) *ศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว* หมายถึง ความสามารถในการสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว ประกอบด้วยตัวชี้วัด 8 ตัว ได้แก่ ความโดดเด่นด้านเทคโนโลยี การเกษตรและองค์ความรู้เฉพาะ ความโดดเด่นด้านเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพธรรมชาติและความสะดวกสบายของแหล่งท่องเที่ยว ความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายประเภท การได้รับรางวัล ใบรับรอง หรือใบประกาศเกียรติคุณ ความโดดเด่นและหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ความโดดเด่นและความหลากหลายของกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยว การเรียนรู้วิถีชีวิตหรือร่วมทำกิจกรรมกับเกษตรกร

4. แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร

4.1 สื่อในการส่งเสริมการเกษตร

พรชูลักษณ์ นิลวิเศษ (2554) ได้ให้ความหมายของสื่อไว้ว่า เป็นตัวกลางหรือตัวพาข่าวสารจากแหล่งกำเนิดสารไปยังผู้รับสาร โดยอาศัยสื่อในการถ่ายทอดสารออกไป โดยมีตัวพาคือคลื่นวิทยุ คลื่นแสง คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า เป็นต้น ในส่วนของผู้รับสารก็จะต้องมีเครื่องมือในการรับสาร

และมีการจำแนกประเภทของสื่อตามสภาพการนำสื่อไปใช้ โดยพิจารณาตามความเหมาะสมและปัจจัยแวดล้อม โดยจำแนกได้ดังนี้

4.1.1 วิทยุกระจายเสียง เป็นการสื่อสารข่าวด้านการเกษตรที่สำคัญ เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงข่าวสารและเกิดประโยชน์แก่เกษตรกร เกษตรกรจะรับฟังรายการในช่วงเช้ามืดก่อนออกไปทำการเกษตร

4.1.2 หอกระจายข่าวหรือเสียงตามสาย เป็นสื่อท้องถิ่นของหมู่บ้าน ใช้ในการกระจายข่าวที่เป็นประโยชน์ หรือการแจ้งเหตุภายในหมู่บ้าน รวมถึงยังเป็นการกระจายข่าวประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้รับทราบ

4.1.3 วิทยุโทรทัศน์ เป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพ มีผลดีต่อผู้รับสารมากที่สุด เนื่องจากผู้รับสารสามารถเห็นภาพและได้ยินเสียง จึงเกิดความเข้าใจที่ชัดเจน

4.1.4 ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ภาพยนตร์เป็นสื่อที่ใช้ต้นทุนในการผลิตสูง มีวัสดุอุปกรณ์มาก ในขณะที่วีดิทัศน์เป็นสื่อที่มีต้นทุนในการผลิตที่ต่ำกว่าภาพยนตร์วีดิทัศน์จึงเป็นสื่อที่ถูกเลือกใช้

4.1.5 หนังสือพิมพ์ มีการกระจายตัวของสื่อไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบจำนวนประชากร อีกทั้งเนื้อหาที่มีความหลากหลายเนื่องจากต้องการให้เข้าถึงทุกกลุ่มบุคคล

4.1.6 สิ่งพิมพ์ เป็นสื่อที่รวมทั้งหนังสือและภาพ เช่น นิตยสาร วารสาร โปสเตอร์ แผ่นปลิว เป็นต้น สามารถแบ่งเป็น 4 รูปแบบใหญ่ๆ ดังนี้

1) **วารสาร** มีวัตถุประสงค์เผยแพร่ความรู้ การพัฒนาด้านวิชาการกับผู้รับสาร ซึ่งส่วนมากเป็นนักวิชาการ นักศึกษา และเกษตรกรที่มีความสนใจ แต่เป็นสารที่มีเนื้อหาวิชาการมาก และมีการตีพิมพ์ที่จำกัด รวมถึงต้องเสียเงินค่าสมาชิกอีกด้วย

2) **เอกสาร** แบ่งออกเป็นเอกสารทางวิชาการ ที่มีเนื้อหาเน้นวิชาการ เน้นเผยแพร่ในหมู่นักวิชาการ และรูปแบบของคำแนะนำส่งเสริม เป็นเนื้อหาวิชาการที่เข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้ เกษตรกรทั่วไปสามารถเข้าถึงได้

3) **โปสเตอร์** มีสีสันสวยงาม ข้อความกระชับ ชัดเจน ใ้ใจความ เป็นการชี้ชวนหรือกระตุ้นความสนใจ

4) **หนังสือพิมพ์ฝาผนังหรือหนังสือพิมพ์กำแพง** ลักษณะเหมือนหนังสือพิมพ์ แต่มีแผ่นเดิว ติดไว้ตามกำแพงหรือผนัง สร้างความสะดวกให้แก่ผู้อ่าน และสามารถส่งไปเผยแพร่ยังหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัด ศาลากลาง เป็นต้น

4.1.7 นิทรรศการและงานพิเศษ กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเป็นสื่อในการเผยแพร่สารสู่มวลชน (เกษตรกร) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจูงใจ โดยใช้กิจกรรมการสาธิต งานประกวดพืชและสัตว์และการจัดงานในรูปแบบผสมผสาน

4.1.8 สื่อสารโทรคมนาคม มีหลากหลายประเภท เช่น วิทยุโทรคมนาคม ดาวเทียม โทรศัพท์ และคอมพิวเตอร์ โดยใช้เครื่องมือสื่อสารในการเผยแพร่ข่าวสารไปสู่เกษตรกร

บุญธรรม จิตต์อนันต์ 2544:304 (อ้างถึงในพรชุสสัย นิลวิเศษ 2554 น.8-15) ได้จำแนกประเภทของสื่อตามผู้ส่งสารผู้รับสารตามการส่งเสริมการเกษตร (extension method) แบ่งเป็น

1. การจำแนกสื่อตามผู้รับเป็นรายบุคคล คือ การส่งเสริมการเกษตรให้เกษตรกรเฉพาะราย เช่นการติดต่อทางโทรศัพท์ การเยี่ยมเยียนตามไร่ นาหรือบ้านเรือน

2. การจำแนกสื่อตามผู้รับเป็นกลุ่มบุคคล คือ การส่งเสริมให้เกษตรกรในรายกลุ่ม เช่นการสาธิต การประชุม การฝึกอบรม การทัศนศึกษาดูงาน โดยมีการใช้สื่อที่หลากหลาย

3. การจำแนกสื่อตามผู้รับเป็นมวลชน คือ การส่งเสริมการเกษตรกับเกษตรกรกลุ่มใหญ่โดยใช้สื่อ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ เอกสารเผยแพร่ นิทรรศการ และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

เฉลิมศักดิ์ คุ้มหิรัญ (2554) ได้ศึกษาการสื่อสาร และแบบจำลองการสื่อสาร และประเภทของสื่อโดยอธิบายองค์ประกอบได้ดังนี้

1. ผู้ส่งสาร คือ ต้นทางของการสื่อสาร มีความต้องการส่งสาร (ข่าว ความคิดเห็น ฯ)

2. ข้อมูลข่าวสาร คือ สิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการส่งออกไป โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ วัจนะภาษาหรือข้อมูลคำพูด และอวัจนะภาษาหรือข้อมูลที่ไม่ใช่คำพูด (ใช้สัญลักษณ์ในการสื่อสาร)

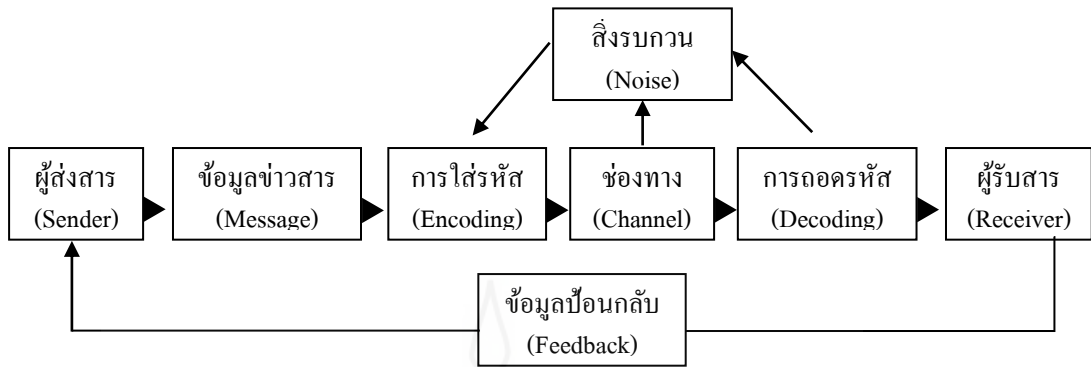
3. การใส่รหัส คือ การเรียบเรียงคำพูดหรือความคิดของผู้ส่งสาร ผ่านสื่อ ไปยังผู้รับสาร โดยมีความต้องการให้ผู้รับสารได้เข้าใจถูกต้อง ง่าย และสะดวก

4. ช่องทาง หมายถึง เส้นทางการสื่อสารหรือช่องทางการถ่ายทอดข้อมูลจากบุคคลหนึ่ง ไปยังอีกบุคคลหนึ่ง การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม

5. การถอดรหัส หมายถึง ขั้นตอนการตีความหมายของผู้รับสาร ทั้งนี้การตีความหมายของผู้รับสารจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ผล ความรู้ และประสบการณ์ของผู้รับ

6. ข้อมูลป้อนกลับ เป็นกระบวนการติดต่อสื่อสารย้อนกลับ เพื่อให้ทราบถึงปฏิกิริยาของผู้รับสาร โดยผู้รับสารจะทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสาร ไปตามขั้นตอนการสื่อสาร ซึ่งอาจใช้เป็นการประเมินในการรับทราบข้อมูลย้อนกลับ

7. สิ่งรบกวน สิ่งที่เกิดก่อให้เกิดความผิดพลาด ความเข้าใจผิด และการตีความที่ผิด และยังรวมไปถึงอุปสรรคในการสื่อสาร เช่น สื่อที่ไม่มีประสิทธิภาพ มักเกิดในขั้นตอนการใส่รหัสและถอดรหัส

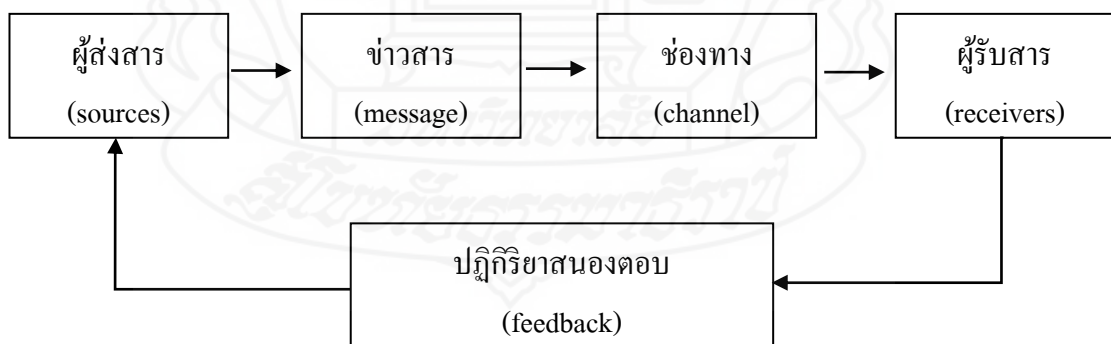
ภาพที่ 2.1 แบบจำลองการสื่อสาร

ที่มา : เกลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ (2554)

4.2 สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์

Edward L. Bernays (อ้างอิงในสมัครสมร ภักดีเทวา 2556 น.12-5) ให้ความหมายของ “การประชาสัมพันธ์” 3 ประการ ได้แก่

1. การเผยแพร่ ซึ่งแจ้งให้ทราบ
2. การชักจูงให้มีส่วนร่วม เห็นด้วยในวัตถุประสงค์ รวมถึงวิธีการดำเนินงานของสถาบันหรือหน่วยงาน
3. การผสมผสานความคิดเห็นของคนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเข้ากับคามมุ่งหมายและการดำเนินงานของสถาบัน

ภาพที่ 2.2 กระบวนการสื่อสาร

ที่มา : สมัครสมร ภักดีเทวา (2556)

สมัครสมร ภักดีเทวา (2556) ได้แบ่งความสำคัญของสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้เป็น 4 ด้าน

1. ตัวกลางในการถ่ายทอด ข่าวสาร ข้อมูล โดยมีเนื้อหาในหลากหลายรูปแบบ โดยใช้เครื่องมือกิจกรรม ตัวบุคคล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ไปยังผู้ส่งสารและผู้รับสารเป็นเครื่องมือในการนำเสนอ ถ่ายทอด แพร่กระจาย ส่งต่อ ตอบรับ ข้อมูลจากผู้ส่งสารและผู้รับสาร

2. ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง จุดหมายที่สำคัญของสื่อสำหรับการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรคือการสร้างภาพลักษณ์และความนิยมที่ดีแก่หน่วยงาน จึงต้องมีสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและความรู้ และผลที่เกิดขึ้นตามมา การประชาสัมพันธ์จะประสบความสำเร็จต้องอาศัยสื่อประชาสัมพันธ์ที่ให้ข่าวสาร ความรู้ ความเข้าใจ แก่ผู้รับสาร

3. เครื่องมือที่มีอิทธิพลในการชี้แนะ หรือกำหนดสังคม สื่อที่มีความสามารถในการชี้แนะสังคมให้เห็นคล้อยตามที่ต้องการ ช่องทางหรือสื่อ เป็นส่วนที่สำคัญของการสื่อสาร

4. แหล่งความรู้และความบันเทิง สื่อทำหน้าที่เป็นตัวกลางถ่ายทอด ผ่านเครื่องมือช่องทางในการนำเสนอ เช่น สื่อวิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออินเทอร์เน็ต สารที่อยู่ในสื่อเปรียบเป็นแหล่งข้อมูลที่มีหลากหลาย โดยได้ทั้งความรู้และความบันเทิงควบคู่กันไปด้วย

สมัครสมร ภักดีเทวา (2556) ได้จัดประเภทของสื่อในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรไว้ดังนี้

1) สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อที่ผ่านกระบวนการพิมพ์ เพื่อการสื่อสารที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยจะมีเนื้อหาในลักษณะอักษร ข้อความ รูปภาพ เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจในสารที่ต้องการส่ง

2) สื่อเสียง สื่อที่รับรู้ได้ด้วยการได้ยิน เช่น วิทยุกระจายเสียง ซีดี เป็นสื่อที่ส่งข้อมูลให้ผู้รับสารที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้จำนวนมากและด้วยความรวดเร็ว แต่มีข้อจำกัดคือผู้ฟังไม่สามารถเห็นภาพหรือข้อความได้ และเป็นการสื่อสารทางเดียว ผู้ฟังไม่สามารถแสดงความคิดเห็นหรือซักถามได้

3) สื่อภาพและเสียง สื่อที่ผู้รับได้รับทั้งการมองเห็นและได้ยิน เช่น วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ เป็นสื่อที่ส่งข้อมูลสู่กลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็วและเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีความดึงดูดใจ เพราะมีทั้งภาพและเสียง รวมถึงยังนำเสนอถ่ายทอดเหตุการณ์จริงได้ แต่ข้อจำกัดคือเป็นการสื่อสารทางเดียว

4) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อที่พัฒนาจากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ได้แก่ สื่ออินเทอร์เน็ต ซีดี ดีวีดี โทรศัพท์เคลื่อนที่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์

มีความสำคัญ และจำเป็นต่อคนในสังคมปัจจุบัน และเป็นสื่อที่สามารถตอบสนองตามความต้องการของผู้รับและผู้ส่งสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นได้ทั้งสื่อบุคคลและสื่อมวลชน

จินดา ขลิบทอง (2560) ได้ให้ความเห็นการเลือกสื่อเพื่อการสื่อสารในการบริหารการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร สื่อแต่ละชนิดมีคุณสมบัติต่างกัน การเลือกสื่อมาใช้ในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร การเลือกสื่อต้องพิจารณาด้วยเทคนิคต่าง ๆ วิธีการส่งเสริมเนื้อหาที่จะถ่ายทอดซึ่งต้องเหมาะสมกับประเภทของสื่อที่ใช้ในการถ่ายทอดไปสู่ผู้รับสาร และสื่อ นั้นต้องเหมาะสมกับผู้ใช้สื่ออีกด้วย โดยแบ่งประเภทสื่อออกเป็นดังนี้

1. สื่อบุคคล เป็นสื่อที่ทรงอิทธิพลในการติดต่อสื่อสาร การถ่ายทอดเทคโนโลยี
2. สื่อกิจกรรม เป็นสื่อที่หลากหลาย ประกอบด้วยกระบวนการต่าง ๆ มีหลากหลายจุดประสงค์ เช่นการสร้างแรงจูงใจ การโน้มน้าวใจ การฝึกอบรม เป็นกระบวนการที่ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะในการสร้างปฏิสัมพันธ์
3. สื่อวิทยุโทรทัศน์ เป็นสื่อที่พัฒนาขึ้นมาภายหลังสื่อวิทยุ มีความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ มีรูปแบบรายการหลักๆได้แก่

รายการข่าว เป็นการรายงานข่าวจากแหล่งต่าง ๆ

รายการสัมภาษณ์ เป็นรายการเจาะลึกกับผู้รู้จริง เช่น รายการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ เป็นต้น

รายการสนทนา เป็นรายการที่นำผู้เชี่ยวชาญมาแลกเปลี่ยน ให้ความรู้แก่ผู้ชม

4. สื่อวิทยุกระจายเสียง เป็นสื่อที่มีลักษณะเฉพาะ สามารถส่งสารให้คนจำนวนมาก ด้วยเวลาอันสั้น ทันเหตุการณ์ และมีต้นทุนต่ำ มีรูปแบบรายการหลักๆ ได้แก่

รายการพุดคุย แบ่งเป็น 4 ประเภท

รายการสัมภาษณ์ รายการที่คน 2 คนขึ้นไปพุดออกอากาศ เพื่อถ่ายทอดความรู้ แนวคิด ข่าวสารให้ผู้ร่วมรายการฟัง

รายการสนทนา เป็นรายการที่คล้ายกับรายการสัมภาษณ์ แต่ผู้ร่วมดำเนินรายการต้องถาม - ตอบ แสดงความคิดเห็น

รายการอภิปราย เป็นรายการผู้คุยกับคนฟังแบบทางอ้อม โดยเป็นการดำเนินรายการให้เกิดความขัดแย้งของผู้ร่วมอภิปรายให้มีความเห็นต่างกัน

5. สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นเอกสารที่เผยแพร่การสื่อสาร โดยใช้ตัวหนังสือ เหมาะกับผู้รับสารที่อ่านหนังสือออกและชอบการอ่าน มีภาพประกอบ เป็นสื่อที่คงทน อ่านซ้ำได้ องค์กรประกอบพื้นฐานที่ต้องใช้ในการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่

ความถูกต้อง ต้องให้ความสำคัญกับการเลือกใช้คำศัพท์ ภาษา

ความชัดเจน มีความเรียบง่ายในการใช้ภาษา เข้าใจได้ง่าย ชัดเจน

ความรวดเร็ว เท่าทันเหตุการณ์ ชัดเจน ได้ใจความ และถูกต้อง
 ความสมบูรณ์ เนื้อหาครบคลุมทุกประเด็น ที่ต้องการถ่ายทอด
 ความน่าสนใจ การจัดองค์ประกอบ ลักษณะภาพประกอบ มีผลต่อความน่าใจ
 ของสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อให้มีความชัดเจนและสื่อความหมาย

6. สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นสื่อที่ในบางครั้งเรียกว่า สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นหนึ่งในสื่อที่มีความจำเป็น และมีความสำคัญ

4.3 การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตร

เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ (2554) ได้ให้ความหมายของการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตรว่า การสื่อสารในงานส่งเสริมการเกษตรจะเป็นการสื่อสารในชุมชนเกษตรกรรม สังคมเกษตรกรรมมีความสะดวก พอเพียง แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีรายได้ต่ำ และความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยี ที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมเมืองมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งองค์ประกอบสำคัญในการส่งเสริมการเกษตรมีดังนี้

1. นักส่งเสริม เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม โดยนักส่งเสริมมีบทบาทในการเป็นผู้ประสานงาน ให้ความรู้ เป็นที่ปรึกษา รวมถึงเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง

2. ความรู้หรือข่าวสาร เรื่องราวที่เกษตรกรควรรู้ และปฏิบัติ เพื่อให้เกษตรกรเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ซึ่งความรู้สามารถถือได้ว่าเป็นข่าวสารที่นักส่งเสริมต้องถ่ายทอดให้เกษตรกรผ่านกระบวนการสื่อสาร

3. สื่อ คือ สิ่งที่น่าข้อมูลไปเสนอให้แก่เกษตรกร เป็นตัวกลางที่ทำให้ผู้รับและผู้ส่งสารเข้าใจกันอย่างตรงตามวัตถุประสงค์ สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรมีตัวอย่างเช่น สิ่งพิมพ์ แผ่นพับ หนังสือ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และบุคคล

4. ช่องทาง หมายถึง เส้นทางการถ่ายทอดความรู้ไปให้เกษตรกร เป็นช่องในการสื่อสาร เช่น คลื่นวิทยุในสื่อวิทยุ หรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในสื่อออนไลน์ และเว็บไซต์ หรือช่องทางโสตสัมผัส เช่น การมองเห็นด้วยตา การฟังด้วยหู การได้กลิ่นด้วยจมูก เป็นต้น โดยช่องทางการถ่ายทอดความรู้ไปสู่เกษตรกรสามารถทำได้หลายช่องทาง ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเกษตรกรเป้าหมาย

5. การรับรู้ หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจหรือถอดรหัสข้อมูล ความรู้ที่นักส่งเสริมถ่ายทอดให้เกษตรกร โดยจำแนกการรับรู้ของเกษตรกรได้ 3 ลักษณะ คือ เกษตรกรรับข้อมูลได้ทั้งหมด เกษตรกรรับข้อมูลเป็นบางส่วน และเกษตรกรไม่ยอมรับข้อมูลเลย

6. เกษตรกร หมายถึง ผู้ทำการเกษตร เป็นคนกลุ่มใหญ่ของประเทศ เป็นเป้าหมายหลักในการส่งเสริมของนักส่งเสริมที่ต้องการถ่ายทอดความรู้ไปให้ โดยนักส่งเสริมจำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์เกษตรกรเป้าหมาย เพื่อการสื่อสารที่เหมาะสมและตรงกับความสามารถในการรับสารของเกษตรกร

7. สิ่งรบกวน หมายถึง สิ่งที่เข้ามารบกวนการส่งข้อมูลของนักส่งเสริมและการรับข้อมูลของเกษตรกร เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนส่งผลให้เกิดความผิดพลาด โดยสิ่งรบกวนแบ่งเป็นสิ่งที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ เช่นการไม่สนใจ ไม่ตั้งใจ และสิ่งรบกวนที่ไม่ใช่การกระทำของมนุษย์ เช่น ความบกพร่องของเทคโนโลยี เป็นต้น

8. ประเมินผล หมายถึง วิธีการเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้กับผลที่เกิดขึ้น ในการสื่อสารการส่งเสริมการเกษตร ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบผลของสิ่งที่เกษตรกรได้รับจากการถ่ายทอดข้อมูลของนักส่งเสริม เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงการสื่อสารของนักส่งเสริมต่อไป

9. การจัดการความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเพื่อประโยชน์จากความรู้ โดยใช้ขั้นตอนการค้นหาความรู้ การจัดหมวดหมู่ การจัดเก็บ การถ่ายทอด การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยน การยกระดับ สร้างความรู้ใหม่ การใช้ความรู้ และการเรียนรู้จากความรู้ นั้น ซึ่งนักส่งเสริมทั้งผู้ถ่ายทอดและเรียนรู้ร่วมกับเกษตรกรอีกด้วย เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ในการพัฒนา งานส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีกับเกษตรกรต่อไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

มาริน สมคิด (2557) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในจังหวัดระยอง พบว่า ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นเพศชายและหญิงเท่ากันมีอายุเฉลี่ย 52 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี รายได้จากการกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเฉลี่ย 1,648,125 บาทต่อปี มีรายจ่ายเฉลี่ย 403,500 บาทต่อปี ใช้เงินทุนจากสถาบันการเงิน

จิรนนท์ เข็มขันธุ์ และปัญญา หมั่นเก็บ (2560) ได้ศึกษาโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงในเกษตรกรผู้ทำสวนท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยองจำนวน 7 ราย พบว่าเป็นหญิง 6 คน ชาย 1 คน สถานภาพ สมรส อายุ 46 – 50 ปี จำนวน 2 คน อายุ 51 – 55 ปี จำนวน 1 คน อายุ 56 – 60 ปี จำนวน 1 คน อายุ 61 – 65 ปี จำนวน 2 คน และอายุ 66 – 70 ปี จำนวน 1 คน การศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 4 คน มัธยมศึกษาจำนวน 2 คน และปริญญาตรี 1 คน สมาชิกในบ้านส่วนใหญ่มีจำนวน 5 คน รองลงมาคือ 4 คน และ 6 คน มีเกษตรกรเจ้าของสวนจำนวน 5 สวนที่มีการจ้าง

แรงงาน จำนวน 2 คนต่อสวน และสวนอื่นๆ ไม่มีการจ้างแรงงาน เกษตรกรมีพื้นที่ทำสวนผลไม้ 10 – 15 ไร่ จำนวน 2 ราย และ 16 – 20 ไร่ จำนวน 3 ราย และ 21 – 25 ไร่ จำนวน 2 ราย เกษตรกรมีพื้นที่ทำสวนเฉลี่ย 18 ไร่ มีระยะเวลาในการทำสวนผลไม้เฉลี่ย 24 ปี และมีประสบการณ์ประกอบกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเฉลี่ย 5 ปี

5.2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เปรมปรีดา ทองลา และเพ็ญศิริ สมารักษ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องศักยภาพการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดจันทบุรี เก็บข้อมูลจากการสำรวจเชิงพื้นที่ สัมภาษณ์ประมุขกลุ่มย่อย และประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยใช้คู่มือประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร กรมการท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรในจังหวัดจันทบุรีมีศักยภาพในด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่โดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยเกษตรกรสามารถเป็นผู้นำชมสวนได้ด้วยตนเอง สร้างความเชื่อถือให้กับนักท่องเที่ยว และยังสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ภายในสวนได้เป็นอย่างดี และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรก็มีทัศนียภาพที่สวยงามดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชม ซึ่งการที่เกษตรกรมีศักยภาพในการถ่ายทอดความรู้ถือเป็นจุดแข็งของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดจันทบุรี ในด้านศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดจันทบุรี พบว่า ควรมีการพัฒนาด้านการให้บริการ และด้านการจัดการ รวมถึงการเชื่อมโยงกันของเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวและหน่วยงานภาคี เพื่อให้มีการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน และด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดจันทบุรี พบว่า ได้มีการพัฒนามาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เหมาะสมกับจังหวัดจันทบุรี เพื่อสร้างความแตกต่างให้กับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดจันทบุรี โดยมีองค์ประกอบตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 4 องค์ประกอบตามคู่มือประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร กรมการท่องเที่ยว และเพิ่มเติมอีก 1 องค์ประกอบ คือ ศักยภาพด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดจันทบุรี

ประกอบศิริ ภักดีพิณี และปานณาด บัวเงิน (2561) ได้ทำการศึกษา เรื่องรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรปลอดภัยในพื้นที่ชุมชนรอบกว๊านพะเยา โดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินศักยภาพที่พัฒนาจากคู่มือการประเมินคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการประมุขกลุ่มย่อย โดยเก็บตัวอย่างจากเกษตรกรและสมาชิกชุมชนที่สนใจเรื่องเกษตรปลอดภัยจำนวน 120 คน พบว่ามีคะแนนทางด้านสิ่งดึงดูดใจมากที่สุด (15.89 คะแนน) รองลงมา คือ ด้านการรองรับ (13.78 คะแนน) ด้านการบริหารจัดการ (12.11 คะแนน) และด้านการให้บริการ (6.83 คะแนน) จากการศึกษาพบว่า รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรปลอดภัย คือ 1) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรปลอดภัยที่มีการเพิ่มมูลค่าจากกิจกรรมการท่องเที่ยว และ 2) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรปลอดภัยที่เพิ่มมูลค่าจากการแปรรูปผลิตภัณฑ์

5.3 ความต้องการสื่อเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

พรรัตน์ ทองเลิศและปาริชาติ สถาปิตานนท์ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสื่อสารในการจัดการการท่องเที่ยวของสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร การสังเกต และใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก มีกลุ่มเป้าหมายในการทำการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิโครงการหลวง และเจ้าหน้าที่สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง รวมถึงผู้ประกอบการและสมาชิกในชุมชน และหน่วยงานที่ให้สนับสนุน ผลการวิจัยพบว่าการสื่อสารการจัดการการท่องเที่ยวของสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง ประกอบด้วย 5 ระยะ คือ ระยะเริ่มต้นโดยเน้นในเรื่องการเผยแพร่ภาพและเรื่องราวของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์บนคอกอย่างขางผ่านสื่อมวลชนสื่อคำเชิญจากผู้ปฏิบัติงาน ในระยะที่สอง เน้นสื่อสารผ่านกิจกรรมศึกษาดูงาน ระยะที่สาม เน้นสื่อสารผ่านการตกแต่งสถานที่ และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนจากการฝึกอบรม ระยะที่สี่ เน้นประชาสัมพันธ์เชิงรุก โดยการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์และเชิญสื่อมวลชนเข้ามาทำข่าว และระยะที่ห้า สื่อสารแบบผสมผสาน

เฉลิมศักดิ์ คุ่มหิรัญ จินดา ขลิบทองและเพชร ทวีวงษ์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการสื่อสารเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน โดยมีบริบทที่สำคัญมาก 3 อันดับ คือ สภาพแวดล้อม ความเชี่ยวชาญ และความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ เมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของการสื่อสารภายในกับการสื่อสารภายนอก พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีค่าที่แตกต่างกันทางสถิติ อุปกรณ์สื่อสารภายใน เป็นสมาร์ตโฟน โทรแท็บเล็ต และอินเทอร์เน็ต สื่อที่ใช้พัฒนาการบริการ ได้แก่ สื่อบุคคลและสิ่งพิมพ์ การสื่อสารเครือข่ายในระดับมากกับหน่วยงานการท่องเที่ยวภาครัฐและกิจกรรม ในระยะเตรียมการเป็นการนัดและประชาสัมพันธ์ ระยะก่อตั้งเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์และสร้างผู้นำ ระยะดำเนินการเป็นการกำหนดกลยุทธ์และแก้ไขปัญหาให้กับสมาชิก ระยะขยายเครือข่ายเป็นการติดต่อกันเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันและพัฒนาผู้นำรุ่นใหม่ วิเคราะห์องค์ประกอบด้านสื่อสารได้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การสร้างผู้นำ การประสาน การมีส่วนร่วม และการบริหารเครือข่าย ได้รับความรู้มากที่สุด คือ การจัดกิจกรรมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ความรู้ที่ต้องการ คือ การประชาสัมพันธ์ การตลาด การให้บริการ และการจัดการเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผ่านช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล วิธีการสื่อสารเป็นฝึกปฏิบัติ ทัศนศึกษา สานิต และบรรยาย ปัญหาระดับมาก ได้แก่ การบริการที่พัก พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์

อนันญา ปาอนันต์ (2560) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง พบว่านักท่องเที่ยวผู้เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยองให้ความสำคัญกับแรงจูงใจด้านความสดใหม่ของผลไม้ ความสวยงามของสถานที่ เจ้าหน้าที่นำชม

มีความรู้และให้คำแนะนำในกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ดี และได้มีการให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ประกอบการในเรื่องของการดูแลสภาพแวดล้อมภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ควรทำการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างจริงจัง และควรมีกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุดในการเดินทางมาท่องเที่ยว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาการจัดการตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดระยอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจ ของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ศึกษาการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ศึกษาความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 เกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 80 แห่ง (ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการเกษตรปี พ.ศ. 2562)

1.2 นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับอำเภอ จำนวน 8 คน เก็บข้อมูลจากประชากรทุกรายโดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยแบบสัมภาษณ์มีลักษณะคำถามทั้งแบบปลายปิด และแบบปลายเปิด ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

2.1 วิธีการสร้างเครื่องมือ

2.1.1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำกรวิจัย เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยต่าง ๆ สำหรับใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1.2 กำหนดกรอบของเนื้อหาและคำถาม ให้สอดคล้องกับแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัย

2.1.3 นำเครื่องมือที่จัดทำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณา ตรวจสอบ ให้ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

2.2 รายละเอียดของเครื่องมือ

2.2.1 แบบสัมภาษณ์เกษตรกร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์เกษตรกร (80 ชุด) มีคำถามประเภทกำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบหรือคำถามปลายเปิดและคำถามประเภทที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นหรือคำถามปลายเปิด เนื้อหาของแบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจ ของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม และข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ

ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม และเศรษฐกิจ ประกอบด้วย 17 คำถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ สมาชิกในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ตำแหน่งทางสังคม ประเภทพื้นที่ถือครอง ประเภทของพืชที่ปลูกภายในสวนท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวนพื้นที่ถือครอง รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งเงินทุนในการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ต้นทุนการผลิตในการประกอบอาชีพการเกษตร จำนวนแรงงานในครัวเรือน และรายจ่ายในการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ตอนที่ 2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร ประกอบด้วยคำถาม 10 ด้าน คือ ด้านการจัดเก็บข้อมูล ด้านการกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการ ด้านการมีลักษณะการทำกรเกษตรที่มีความดึงดูดใจ ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ด้านการจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว ด้านการจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว ด้านการสร้างเครือข่ายสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการเตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว และด้านการเตรียมความพร้อมด้านที่พักและอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว ได้กำหนดข้อคำถามในลักษณะเลือกตอบปฏิบัติ - ไม่ปฏิบัติ

ตอนที่ 3 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร ประกอบด้วย คำถาม 5 ด้านเกี่ยวกับ สื่อกิจกรรม สื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้กำหนดข้อคำถามในลักษณะเลือกตอบ เป็นความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร คือ ไม่ต้องการ และต้องการตามมาตรลิเคิร์ต (Likert scale) ดังนี้

- 1 = ต้องการน้อยที่สุด
- 2 = ต้องการน้อย
- 3 = ต้องการปานกลาง
- 4 = ต้องการมาก
- 5 = ต้องการมากที่สุด

**ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ตามมาตรฐาน แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร**

ปัญหาและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับปัญหา 10 ด้าน คือ ปัญหาด้านการจัดเก็บข้อมูล ด้านการกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการ ด้านการมีลักษณะการทำเกษตรที่มีความดึงดูดใจ ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ด้านการจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวด้านการจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว ด้านการสร้างเครือข่ายสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการเตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว และด้านการเตรียมความพร้อมด้านที่พักและอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว

ได้กำหนดข้อคำถามในลักษณะเลือกตอบมีปัญหา – ไม่มีปัญหา

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ประกอบด้วย 4 คำถาม เป็นคำถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

1. ข้อเสนอแนะต่อเกษตรกร
2. ข้อเสนอแนะต่อนักส่งเสริม
3. ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงาน

2.2.2 แบบสัมภาษณ์นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร แบบสัมภาษณ์นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร มีคำถามประเภทกำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบหรือคำถามปลายเปิดและคำถามประเภทที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นหรือคำถามปลายเปิด เนื้อหาของแบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม และข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ

ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม ประกอบด้วย 7 คำถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพราชการ ตำแหน่ง จำนวนปีที่รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย 2 คำถาม ได้แก่ รายได้ต่อปี และหนี้สิน

ตอนที่ 2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร คำถาม 10 ด้าน คือ ด้านการจัดเก็บข้อมูล ด้านการกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการ ด้านการมีลักษณะการทำเกษตรที่มีความดึงดูดใจ ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ด้านการจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว ด้านการจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว ด้านการสร้างเครือข่ายสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการเตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว และด้านการเตรียมความ

พร้อมด้านที่พักและอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว ได้กำหนดข้อคำถามในลักษณะเลือกตอบ ปฏิบัติ – ไม่ปฏิบัติ

ตอนที่ 3 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วย คำถาม 5 ด้านเกี่ยวกับ สื่อกิจกรรม สื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้กำหนดข้อคำถามในลักษณะเลือกตอบ เป็นความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร คือไม่ต้องการ และต้องการ ตามมาตราลิกิร์ต (Likert scale) ดังนี้

- 1 = ต้องการน้อยที่สุด
- 2 = ต้องการน้อย
- 3 = ต้องการปานกลาง
- 4 = ต้องการมาก
- 5 = ต้องการมากที่สุด

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ปัญหาและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับปัญหา 10 ด้าน คือ ด้านการจัดเก็บข้อมูล ด้านการกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการ ด้านการมีลักษณะการทำการเกษตรที่มีความดึงดูดใจ ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ด้านการจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวด้านการจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว ด้านการสร้างเครือข่ายสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการเตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว และด้านการเตรียมความพร้อมด้านที่พักและอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว ได้กำหนดข้อคำถามในลักษณะเลือกตอบมีปัญหา – ไม่มีปัญหา

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ประกอบด้วย 4 คำถาม ได้แก่ 1. ข้อเสนอแนะต่อเกษตรกร 2. ข้อเสนอแนะต่อนักส่งเสริม และ 3. ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงาน

2.3 การทดสอบเครื่องมือ

2.3.1 ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (Content validity) เพื่อให้ตรงกับเนื้อหาของการศึกษา โดย

- 1) ผู้ศึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์ด้วยตนเองในขั้นต้น
- 2) นำแบบสัมภาษณ์ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.3.2 การทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) ทดสอบหลังจากการตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำ จากนั้นทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (reliability)

ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยทำการทดสอบความเชื่อมั่นในเกษตรกรของจังหวัดระยองจำนวน 30 ราย ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น ตอนที่ 2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเท่ากับ 0.816 ตอนที่ 3 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรเท่ากับ 0.905 และตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเท่ากับ 0.909

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 80 ราย และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับอำเภอ จำนวน 8 ราย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างเดือนเมษายนถึงเดือนกรกฎาคม 2563 ด้วยแบบสัมภาษณ์ จากนั้นจึงรวบรวม ตรวจสอบจำนวน ความถูกต้อง ครบถ้วนและสรุปจำนวนแบบสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสัมภาษณ์ ครบตามจำนวนที่กำหนด ผู้วิจัยต้องดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และลงรหัสเพื่อประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (mean) มัชยฐาน (median) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) ตามรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจ ของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ค่ามัชยฐาน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และการจัดลำดับ

ตอนที่ 3 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ยที่มีลักษณะเป็น

แบบประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ หลังจากนั้นนำคะแนนรวมมาหาค่าเฉลี่ยแล้วจัดระดับการได้รับความรู้ตามเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.80	หมายถึง มีความต้องการน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 - 2.60	หมายถึง มีความต้องการรู้น้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 - 3.40	หมายถึง มีความต้องการปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 - 4.20	หมายถึง มีความต้องการมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 - 5.00	หมายถึง มีความต้องการมากที่สุด

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และการจัดลำดับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การจัดการตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรจังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรจังหวัดระยอง โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจ ของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ตอนที่ 2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร

ตอนที่ 3 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจ ของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

1.1 ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีข้อมูลทางสังคมประกอบด้วยเพศอายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพที่ไม่ใช่การเกษตร สมาชิกในครัวเรือน การเป็นสมาชิก องค์กร/เครือข่าย/สถาบันเกษตรกร ตำแหน่งทางสังคม ประเภทพื้นที่ถือครอง ประเภทของพืชที่ปลูกภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีรายละเอียด ในตารางที่ 4.1 ผลปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

N = 80

ประเด็น	จำนวน (80 คน)	ร้อยละ (100.0)
1. เพศ		
ชาย	36	45.0
หญิง	44	55.0
2. อายุ (ปี)		
เท่ากับหรือน้อยกว่า 30	13	16.3
31 - 40	6	7.5
41 - 50	21	26.2
51 - 60	23	28.8
มากกว่า 61	17	21.2
ค่าต่ำสุด = 25 ค่าสูงสุด = 76 ค่าเฉลี่ย = 48.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 13.405		
3. สถานภาพ		
โสด	20	25.0
สมรส	54	67.5
หย่าร้าง/หม้าย	6	7.5
4. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	9	11.3
มัธยมศึกษาตอนต้น	5	6.2
มัธยมศึกษาตอนปลาย	22	27.5
อนุปริญญา	9	11.3
ปริญญาตรี	29	36.2
สูงกว่าปริญญาตรี	6	7.5
5. การประกอบอาชีพพร้อมกับการเกษตร *		
รับราชการ	2	2.5
พนักงานบริษัทเอกชน	3	3.7
รับจ้าง	3	3.7

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

N = 80

ประเด็น	จำนวน (80 คน)	ร้อยละ (100.0)
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	62	77.5
นักเรียน/นักศึกษา	2	2.5
ข้าราชการบำนาญ และ อาชีพอิสระ	11	13.7
6. สมาชิกในครัวเรือน (คน)		
น้อยกว่า 3	8	10.0
3 – 4	37	46.2
มากกว่า 4	35	43.8
ค่าต่ำสุด = 2 ค่าสูงสุด = 8 ค่าเฉลี่ย = 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.203		
7. การเป็นสมาชิกองค์กร/เครือข่าย/สถาบันเกษตรกร *		
กลุ่มเกษตรกร	39	48.8
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	21	26.2
วิสาหกิจชุมชน	42	52.5
เครือข่าย Smart Farmer /Young Smart Farmer	15	18.8
สหกรณ์การเกษตร	7	8.8
เครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง	78	97.5
สมาคมท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อสุขภาพ โดยชุมชนจังหวัดระยอง	72	90.0
8. ตำแหน่งทางสังคม *		
เกษตรกรต้นแบบ	23	28.8
ปราชญ์ชาวบ้าน	5	2.3
สมาชิก อบต.	2	2.5
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	12	15.0
ประธาน/กรรมการกลุ่มเกษตรกร	36	45.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

N = 80

ประเด็น	จำนวน (80 คน)	ร้อยละ (100.0)
9. ประเภทของพืชที่ปลูกภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร *		
ทุเรียน	69	86.2
มังคุด	64	80.0
เงาะ	38	47.5
ลองกอง	45	56.2
อื่นๆ (สละ, จาก, พืชผัก, ไม้ดอก)	23	28.8

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.1 ผลวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

เพศ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 55.0 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 45.0 เป็นเพศชาย ตามลำดับ
อายุ พบว่า เกษตรกรจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 28.8 มีอายุอยู่ระหว่าง 51 – 60 ปี รองลงมา ร้อยละ 26.2 มีอายุอยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 21.2 มีอายุมากกว่า 61 ปี ร้อยละ 16.2 มีอายุน้อยกว่า 30 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 7.5 มีอายุอยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี โดยอายุน้อยที่สุด 25 ปี อายุมากที่สุด 76 ปี และอายุเฉลี่ย 48.61 ปี

สถานภาพ พบว่า เกษตรกรจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 67.5 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 25.0 มีสถานภาพโสด และร้อยละ 7.5 มีสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย

ระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกรจำนวนมากที่สุดร้อยละ 36.2 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมา ร้อยละ 27.5 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 11.2 มีการศึกษาระดับอนุปริญญา ร้อยละ 11.2 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 7.5 มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี และเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 6.2 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

การประกอบอาชีพร่วมกับการเกษตร พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 77.5 ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 13.7 ประกอบอาชีพอาชีพอิสระ และข้าราชการบำนาญ ร้อยละ 3.7 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 3.7 ประกอบอาชีพรับจ้าง และร้อยละ 2.5 ประกอบอาชีพนักเรียน/นักศึกษา

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 46.2 มีสมาชิกในครัวเรือน 3 – 4 คน ร้อยละ 43.8 มีสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 4 คน และร้อยละ 10.0 มีสมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่า 2 คน โดยจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยที่สุด 2 คน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากที่สุด 8 คน และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.23 คน

การเป็นสมาชิกองค์กร/เครือข่าย/สถาบันเกษตรกร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 48.8 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 26.2 เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ร้อยละ 52.5 เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 18.8 เป็นสมาชิกเครือข่าย Smart Farmer / Young Smart Farmer ร้อยละ 8.8 เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 97.5 เป็นสมาชิกเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง และร้อยละ 90.0 เป็นสมาชิกสมาคมท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อสุขภาพโดยชุมชนจังหวัดระยอง

ตำแหน่งทางสังคม พบว่า เกษตรกรร้อยละ 45.0 มีตำแหน่งทางสังคมเป็นประธาน/กรรมการกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 28.8 มีตำแหน่งทางสังคมเป็นเกษตรกรต้นแบบ ร้อยละ 15.0 มีตำแหน่งทางสังคมเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน ร้อยละ 6.2 มีตำแหน่งทางสังคมเป็นปราชญ์ชาวบ้าน และร้อยละ 2.5 มีตำแหน่งทางสังคมเป็นสมาชิก อบต.

ประเภทของพืชที่ปลูกภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า เกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรร้อยละ 86.2 ปลูกทุเรียน ร้อยละ 80.0 ปลูกมังคุด ร้อยละ 47.5 ปลูกเงาะ ร้อยละ 56.2 ปลูกลองกอง และร้อยละ 28.8 ปลูกพืชอื่นๆ ได้แก่ สละ จาก พืชผัก ไม้ดอก

1.2 ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีข้อมูลทางเศรษฐกิจประกอบด้วยรายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร (ไม่รวมรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร) รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งเงินทุนในการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ต้นทุนการผลิตในการประกอบอาชีพการเกษตร (ไม่รวมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร) รายจ่ายในการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวนแรงงานในครัวเรือน และจำนวนพื้นที่ถือครอง ในตารางที่ 4.2 ผลปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

N = 80

ประเด็น	จำนวน (80 คน)	ร้อยละ (100.0)
1. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร (ไม่รวมรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร) (บาท)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100,000	6	7.5
100,001 – 500,000	44	55.0
500,001 – 1,000,000	15	18.8
1,000,001 – 1,500,000	3	3.8
มากกว่า 1,500,000	12	15.0
ค่าต่ำสุด = 80,000 ค่าสูงสุด = 9,000,000 ค่าเฉลี่ย = 911,350.00		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1,542,271.360		
2. รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (บาท)		
ต่ำกว่า 100,000	40	50.0
100,001 – 500,000	38	47.5
มากกว่า 1,000,000	2	2.5
ค่าต่ำสุด = 50,000 ค่าสูงสุด = 1,800,000 ค่าเฉลี่ย = 247,062.50		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 262,640.793		

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

N = 80

ประเด็น	จำนวน (80 คน)	ร้อยละ (100.0)
3. แหล่งเงินทุนในการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร*		
ทุนของตนเอง	78	97.5
ชกส./สถาบันการเงิน	32	40.0
กองทุนต่างๆ	6	7.5
อื่นๆ (ญาติ)	9	11.2
4. ต้นทุนการผลิตในการประกอบอาชีพการเกษตร (ไม่รวมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร) (บาท)		
ต่ำกว่า 100,000	42	52.5
100,001 – 500,000	27	33.8
500,001 – 1,000,000	9	11.2
มากกว่า 2,000,001	2	2.5
ค่าต่ำสุด = 25,000 ค่าสูงสุด = 3,500,000 ค่าเฉลี่ย = 321,625.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 558,897.490		
5. รายจ่ายในการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (บาท)		
ต่ำกว่า 50,000	29	36.2
50,000 – 250,000	39	48.8
300,000 – 500,000	10	12.5
มากกว่า 500,000	2	2.5
ค่าต่ำสุด = 20,000 ค่าสูงสุด = 800,000 ค่าเฉลี่ย = 127,500.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 132,586.251		
6. จำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ทำงานภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (คน)		
น้อยกว่า 3	29	36.2
3 – 4	41	51.3
มากกว่า 4	10	12.5
ค่าต่ำสุด = 1 ค่าสูงสุด = 6 ค่าเฉลี่ย = 3.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.188		

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

N = 80

ประเด็น	จำนวน (80 คน)	ร้อยละ (100.0)
7. ประเภทพื้นที่ถือครอง *		
โฉนด	68	85.0
สปก.	7	8.7
ภบท.	1	1.2
อื่น (นส.3)	8	10.0
8. จำนวนพื้นที่ถือครอง (ไร่)		
น้อยกว่า 20	39	48.8
21 – 40	16	20.0
41 – 60	19	23.8
61 – 80	2	2.4
มากกว่า 80	4	5.0
ค่าต่ำสุด = 2 ค่าสูงสุด = 200 ค่าเฉลี่ย = 33.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 33.368		

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.2 ผลวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร (ไม่รวมรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร) พบว่า เกษตรกรจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 55.0 มีรายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร (ไม่รวมรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร) 100,001 – 500,000 บาท ร้อยละ 18.8 มีรายได้ 500,001 – 1,000,000 บาท ร้อยละ 15.0 มีรายได้มากกว่า 1,500,000 บาท ร้อยละ 7.4 มีรายได้ต่ำกว่า 100,000 บาท ร้อยละ 3.8 มีรายได้ 1,000,000 – 1,500,000 บาท โดยมีรายได้ต่ำสุด 80,000 บาท รายได้สูงสุด 9,000,000 บาท และมีค่าเฉลี่ยรายได้เท่ากับ 911,250.00 บาท

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า เกษตรกรจำนวนมากที่สุดร้อยละ 50.0 มีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่ำกว่า 100,000 บาท ร้อยละ 47.5 มีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 100,001 – 500,000 บาท ร้อยละ 2.5 มีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากกว่า 1,000,000 บาท โดยมีรายได้สูงสุด 1,800,000 บาท รายได้ต่ำสุด 50,000 บาท และค่าเฉลี่ยของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 247,062.50 บาท

แหล่งเงินทุนในการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 97.5 มีทุนของตนเอง ร้อยละ 40.0 แหล่งจากทุนรทส./สถาบันการเงิน ร้อยละ 7.5 แหล่งจากกองทุนต่างๆ และร้อยละ 11.2 แหล่งจากทุนจากแหล่งอื่น ได้แก่ ภูมิัญญาติ

ต้นทุนการผลิตในการประกอบอาชีพการเกษตร (ไม่รวมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร) พบว่า เกษตรกรจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 52.5 มีต้นทุนการผลิตฯ ต่ำกว่า 100,000 บาท ร้อยละ 33.8 มีต้นทุนการผลิตฯ 100,001 – 500,000 บาท ร้อยละ 11.2 มีต้นทุนการผลิตฯ 500,001 – 1,000,000 บาท และร้อยละ 2.5 มีต้นทุนการผลิตฯ มากกว่า 2,000,001 บาท โดยมีต้นทุนการผลิตสูงสุด 3,500,000 บาท ต้นทุนการผลิตฯต่ำสุด 25,000 บาท และมีค่าเฉลี่ยของต้นทุนการผลิตฯ 321,625.00 บาท

รายจ่ายในการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า เกษตรกรจำนวนมากที่สุดร้อยละ 48.8 มีรายจ่ายในการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 50,000 – 250,000 บาท รองลงมาร้อยละ 36.2 มีรายจ่ายในการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่ำกว่า 50,000 บาท ร้อยละ 12.5 มีรายจ่ายในการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 300,000 – 500,000 บาท และร้อยละ 2.5 มีรายจ่ายในการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากกว่า 500,000 บาท โดยมีรายจ่ายในการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสูงที่สุด 800,000 บาท มีรายจ่ายในการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่ำที่สุด 20,000 บาท และมีค่าเฉลี่ยรายจ่ายในการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 127,500.00 บาท

จำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ทำงานภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า เกษตรกรจำนวนมากที่สุดร้อยละ 51.3 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ทำงานภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3 – 4 คน รองลงมาร้อยละ 36.2 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ทำงานภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร น้อยกว่า 2 คน และเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 12.5 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนทำงานภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากกว่า 4 คน โดยจำนวนแรงงานในครัวเรือนน้อยที่สุด 1 คน จำนวนแรงงานในครัวเรือนมากที่สุด 6 คน และมีค่าเฉลี่ยจำนวนแรงงานในครัวเรือนทำงานภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3.07 คน

ประเภทพื้นที่ถือครอง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 85.0 ถือครองที่ดินประเภท โฉนด ร้อยละ 8.7 ถือครองที่ดินประเภท สปก. ร้อยละ 1.2 ถือครองที่ดินประเภท ภบท. และร้อยละ 10.0 ถือครองที่ดินประเภทอื่นๆ ได้แก่ นส.3

จำนวนพื้นที่ถือครอง พบว่า เกษตรกรจำนวนมากที่สุดร้อยละ 48.8 มีพื้นที่ถือครองน้อยกว่า 20 ไร่ รองลงมาร้อยละ 23.8 มีพื้นที่ถือครอง 41 – 60 ไร่ ร้อยละ 20.0 มีพื้นที่ถือครอง 21 – 40 ไร่ ร้อยละ 5.0 มีพื้นที่ถือครองมากกว่า 80 ไร่ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 2.4 มีพื้นที่ถือครอง 61 – 80 ไร่ โดยเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีพื้นที่ถือครองน้อยที่สุด 2 ไร่ มีพื้นที่ถือครองมากที่สุด 200 ไร่ และมีค่าเฉลี่ยพื้นที่ถือครอง 33.63 ไร่

1.3 ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร มีข้อมูลทางสังคมประกอบด้วยเพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา อายุราชการ ตำแหน่ง และจำนวนปีที่รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีรายละเอียด ในตารางที่ 4.3 ผลปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลด้านสังคมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

N = 8		
ประเด็น	จำนวน (8 คน)	ร้อยละ (100.0)
1. เพศ		
ชาย	2	25.0
หญิง	6	75.0
2. อายุ (ปี)		
น้อยกว่า 31	1	12.5
31 - 40	5	62.5
มากกว่า 40	2	25.0
ค่าต่ำสุด = 27 ค่าสูงสุด = 42 ค่าเฉลี่ย = 34.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 5.343		
3. สถานภาพ		
โสด	3	37.5
สมรส	5	62.5
4. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	6	75.0
ปริญญาโท	2	25.0
5. อายุราชการ (ปี)		
1 - 2	3	37.5
3 - 4	1	12.5

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

N = 8

ประเด็น	จำนวน (8 คน)	ร้อยละ (100.0)
5 – 6	3	37.5
มากกว่า 6	1	12.5
ค่าต่ำสุด = 1 ค่าสูงสุด = 7 ค่าเฉลี่ย = 3.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.167		
6. ตำแหน่ง		
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	1	12.5
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	7	87.5
7. จำนวนปีที่รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ปี)		
1 – 2	6	75.0
3 – 4	0	0.0
5 – 6	8	25.0
ค่าต่ำสุด = 1 ค่าสูงสุด = 6 ค่าเฉลี่ย = 2.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.927		

จากตารางที่ 4.3 แสดงค่า จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ของข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลด้านสังคมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร โดยจำแนกเพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา อายุราชการ ตำแหน่ง และจำนวนปีที่รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผลวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

เพศ พบว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 25.0 เป็นเพศชาย ร้อยละ 75.0 เป็นเพศหญิงตามลำดับ

อายุ พบว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรจำนวนมากที่สุดร้อยละ 62.5 มีอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 25.0 มีอายุ 41 – 50 ปี และร้อยละ 12.5 มีอายุน้อยกว่า 30 ปี โดยมีอายุสูงสุด 42 ปี อายุต่ำสุด 27 ปี และมีอายุเฉลี่ย 34.62 ปี

สถานภาพ พบว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 37.5 มีสถานภาพโสด และร้อยละ 62.5 มีสถานภาพสมรส

ระดับการศึกษา พบว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 75.0 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 25.0 มีระดับการศึกษาปริญญาโท

อายุราชการ พบว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 37.5 มีอายุราชการ 1 – 2 ปี ร้อยละ 12.5 มีอายุราชการ 3 – 4 ปี ร้อยละ 37.5 มีอายุราชการ 5 – 6 ปี และร้อยละ 12.5 มีอายุ

ราชการมากกว่า 6 ปี โดยนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรอายุราชการสูงที่สุด 7 ปี อายุราชการน้อยที่สุด 1 ปี และมีอายุราชการเฉลี่ย 3.87 ปี

ตำแหน่ง พบว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 87.5 มีตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ ร้อยละ 12.5 มีตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

จำนวนปีที่รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 75.0 รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร 1 – 2 ปี ร้อยละ 25.0 รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร 5 – 6 ปี โดยนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรรับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรสูงที่สุด 6 ปี รับผิดชอบงานส่งเสริมการเกษตรต่ำที่สุด 1 ปี และรับผิดชอบงานส่งเสริมการเกษตรเฉลี่ย 2.50 ปี

1.4 ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมีข้อมูลทางเศรษฐกิจประกอบด้วยรายได้ต่อปี และหนี้สินมีรายละเอียด ในตารางที่ 4.4 ผลปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

N = 8

ประเด็น	จำนวน (8 คน)	ร้อยละ (100.00)
1. รายได้ต่อปี (บาท)		
150,000 – 200,000	5	62.5
200,001 – 250,000	1	12.5
250,001 – 300,000	2	25.0
ค่าต่ำสุด = 150,000 ค่าสูงสุด = 280,000 ค่าเฉลี่ย = 210,250.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 43,364.733		
2. หนี้สิน (บาท)		
ไม่มีหนี้สิน	3	37.5
มีหนี้สิน		
ต่ำกว่า 100,000	1	12.5
100,001 – 250,000	2	25.0
250,001 – 500,000	1	12.5
มากกว่า 500,001	1	12.5
ค่าต่ำสุด = 5,200 ค่าสูงสุด = 4,000,000 ค่าเฉลี่ย = 931,040.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1,718,891.331		

จากตารางที่ 4.4 แสดงค่า จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ของข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร โดยจำแนกรายได้ต่อปี และหนี้สิน ผลวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

รายได้ต่อปี พบว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 62.5 มีรายได้ต่อปี 150,000 – 200,000 บาท ร้อยละ 12.5 มีรายได้ต่อปี 200,001 – 250,000 บาท และร้อยละ 25.0 มีรายได้ต่อปี 250,001 – 300,000 บาท โดยนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมีรายได้ต่อปีสูงที่สุด 280,000 บาท มีรายได้ต่ปีต่ำที่สุด 150,000 บาท และมีรายได้เฉลี่ย 210,250.00 บาท

หนี้สิน พบว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 37.5 ไม่มีหนี้สิน ร้อยละ 12.5 มีหนี้สินต่ำกว่า 100,000 บาท ร้อยละ 25.0 มีหนี้สิน 100,001 – 250,000 บาท ร้อยละ 12.5 มีหนี้สิน 250,001 – 500,000 บาท ร้อยละ 12.5 มีหนี้สินมากกว่า 500,001 บาท โดยนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร มีหนี้สินสูงที่สุด 4,000,000 บาท มีหนี้สินต่ำที่สุด 5,200 บาท และมีค่าเฉลี่ยหนี้สิน 931,040.00 บาท

ตอนที่ 2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร

2.2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร

เกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้มีการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรประกอบด้วย ด้านการจัดเก็บข้อมูล ด้านการกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการ ด้านการมีลักษณะการทำเกษตรที่มีความดึงดูดใจ ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ด้านการจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว ด้านการจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว ด้านการสร้างเครือข่ายสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการเตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว และด้านการเตรียมความพร้อมด้านที่พักและอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว มีรายละเอียด ในตารางที่ 4.5 ผลปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4.5 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร

ประเด็น	เกษตรกรเจ้าของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (N = 80)			นักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตร (N=8)		
	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
	1. การจัดเก็บข้อมูล					
1.1 การเก็บสถิตินักท่องเที่ยว	35	43.8	1	7	87.5	1
2. การกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการ						
2.1 การเก็บค่าบริการ (เข้าแหล่งท่องเที่ยว)	28	65.0	5	5	62.5	3
2.2 การกำหนดระยะเวลาให้บริการ	68	85.0	2	6	75.0	1
2.3 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้ เหมาะสมกับขนาดพื้นที่	70	87.5	1	6	75.0	1
2.4 การให้บริการมัคคุเทศก์หรือผู้นำชม สำหรับนักท่องเที่ยว	60	75.0	3	5	62.5	3
2.5 การส่งเสริมการขาย การเพิ่มมูลค่าและ พัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตร	56	70.0	4	5	62.5	3
3. การมีลักษณะการทำการเกษตรที่มีความดึงดูดใจ						
3.1 มีการทำการเกษตรด้วยเศรษฐกิจ พอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่	51	63.8	1	8	100.0	1
3.2 มีการทำการเกษตรในสภาพธรรมชาติ และมีทัศนียภาพที่สวยงาม	47	58.8	2	8	100.0	1
3.3 มีการใช้เทคโนโลยีการเกษตร หรือ นวัตกรรมใหม่	30	37.5	4	5	62.5	4
3.4 มีการทำการเกษตรด้วยภูมิปัญญา ท้องถิ่น วิถีชีวิตชุมชน ประเพณีและ วัฒนธรรม	43	53.8	3	8	100.0	1
3.5 มีการทำเกษตรเฉพาะถิ่นที่ไม่พบที่อื่น	28	35.0	5	4	50.0	5

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ประเด็น	เกษตรกรเจ้าของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (N = 80)			นักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตร (N = 8)		
	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
	4. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว					
4.1 มีการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร	40	50.0	2	8	75.0	1
4.2 มีการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	44	55.0	1	6	75.0	1
5. การจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว						
5.1 มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำการตลอดเวลาการเปิดให้บริการ	45	43.8	2	3	37.5	2
5.2 มีชุดเครื่องมือปฐมพยาบาลพร้อมยาสามัญประจำบ้านที่พร้อมใช้งาน	59	73.8	1	7	87.5	1
6. การจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว						
6.1 มีการกำจัดขยะภายในแหล่งท่องเที่ยว	66	82.5	1	8	100.0	1
6.2 มีการบำบัดน้ำเสียภายในแหล่งท่องเที่ยว	50	62.5	2	4	50.0	2
7. การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว						
7.1 มีการสร้างเครือข่ายระดับชุมชน/ระดับจังหวัด	63	78.8	1	7	87.5	1
7.2 มีการสร้างเครือข่ายระดับภาค/ระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ	36	45.0	2	1	12.5	2

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ประเด็น	เกษตรกรเจ้าของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (N = 80)			นักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตร (N = 8)		
	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
	8. การโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว					
8.1 มีการผลิตแผ่นพับหรือเอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยว	48	60.0	2	6	75.0	1
8.2 มีการโฆษณาผ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ เว็บไซต์	68	85.0	1	6	75.0	1
9. เตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว						
9.1 มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานไฟฟ้า ประปาเพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว	77	96.2	1	6	75.0	1
9.2 มีระบบอินเทอร์เน็ตบริการนักท่องเที่ยว	57	71.2	2	6	75.0	1
10. เตรียมความพร้อมด้านที่พักและอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว						
10.1 มีที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว	36	45.0	2	7	87.5	1
10.2 มีอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว	52	65.0	1	7	87.5	1

จากตารางที่ 4.5 ผลวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

ด้านการจัดเก็บข้อมูล พบว่า เกษตรกรร้อยละ 43.8 มีการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในประเด็นการเก็บสถิตินักท่องเที่ยว นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 87.5 เห็นว่าเกษตรกรมีการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในประเด็นการเก็บสถิตินักท่องเที่ยว

ด้านการกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 87.5 มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่ ร้อยละ 85.0 มีการกำหนดระยะเวลาให้บริการ ร้อยละ 75.0 มีการให้บริการมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว ร้อยละ 70.0 มีการส่งเสริมการขาย การเพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตร และร้อยละ 65.0 มีการเก็บค่าบริการ (เข้าแหล่งท่องเที่ยว) ตามลำดับ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 75.0 เห็นว่าเกษตรกร มีการกำหนดระยะเวลาให้บริการและมีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่ และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 62.5 เห็นว่าเกษตรกร มีการเก็บค่าบริการ (เข้าแหล่งท่องเที่ยว) มีการให้บริการมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว การส่งเสริมการขาย การเพิ่มมูลค่า และมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตร

ด้านการมีลักษณะการทำการเกษตรที่มีความดึงดูดใจ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 63.8 มีการทำการเกษตรด้วยเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ ร้อยละ 58.8 มีการทำการเกษตรในสภาพธรรมชาติ และมีทัศนียภาพที่สวยงาม ร้อยละ 53.8 มีการทำการเกษตรด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตชุมชน ประเพณีและวัฒนธรรม ร้อยละ 37.5 มีการใช้เทคโนโลยีการเกษตรหรือนวัตกรรมใหม่ และร้อยละ 35.0 มีการทำเกษตรเฉพาะถิ่นที่ไม่พบที่อื่น

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 100.0 เห็นว่าเกษตรกร มีการทำการเกษตรด้วยเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ มีการทำการเกษตรในสภาพธรรมชาติและมีทัศนียภาพที่สวยงาม มีการทำการเกษตรด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตชุมชนประเพณีและวัฒนธรรม นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 62.5 เห็นว่าเกษตรกรมีการใช้เทคโนโลยีการเกษตร หรือนวัตกรรมใหม่ และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 50.0 เห็นว่าเกษตรกรมีการทำเกษตรเฉพาะถิ่นที่ไม่พบที่อื่น

ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 55.0 มีการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และร้อยละ 50.0 มีการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 75.0 เห็นว่าเกษตรกร มีการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร และมีการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ด้านการจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 73.8 มีชุดเครื่องมือปฐมพยาบาลพร้อมยาสามัญประจำบ้านที่พร้อมใช้งาน และเกษตรกรร้อยละ 43.8 มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำการตลอดเวลาการเปิดให้บริการ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 87.5 เห็นว่าเกษตรกรมีชุดเครื่องมือปฐมพยาบาลพร้อมยาสามัญประจำบ้านที่พร้อมใช้งาน และร้อยละ 37.5 เห็นว่าเกษตรกรมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำการตลอดเวลาการเปิดให้บริการ

ด้านการจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 82.5 มีการกำจัดขยะภายในแหล่งท่องเที่ยว และร้อยละ 62.5 มีการบำบัดน้ำเสียภายในแหล่งท่องเที่ยว ตามลำดับ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 100.0 เห็นว่าเกษตรกรมีการกำจัดขยะภายในแหล่งท่องเที่ยว และร้อยละ 50.0 เห็นว่าเกษตรกรมีการบำบัดน้ำเสียภายในแหล่งท่องเที่ยว

ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 78.8 มีการสร้างเครือข่ายระดับชุมชน/ระดับจังหวัด และร้อยละ 45.0 มีการสร้างเครือข่ายระดับภาค/ระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 87.5 เห็นว่าเกษตรกรมีการสร้างเครือข่ายระดับชุมชน/ระดับจังหวัด และร้อยละ 12.5 เห็นว่าเกษตรกรมีการสร้างเครือข่ายระดับภาค/ระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ

ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 85.0 มีการโฆษณาผ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ เว็บไซต์ และร้อยละ 60.0 มีการผลิตแผ่นพับหรือเอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยว

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 75.0 เห็นว่าเกษตรกรมีการผลิตแผ่นพับหรือเอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยว และมีการโฆษณาผ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ เว็บไซต์

ด้านการเตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 96.2 มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ไฟฟ้าประปาเพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว ร้อยละ 71.2 มีระบบอินเทอร์เน็ตบริการนักท่องเที่ยว

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 75.0 เห็นว่าเกษตรกรมีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ไฟฟ้าประปาเพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว และมีระบบอินเทอร์เน็ตบริการนักท่องเที่ยว

ด้านการเตรียมความพร้อมด้านที่พัก และอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 65.0 มีอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว ร้อยละ 45.0 มีที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยวตามลำดับ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 87.5 เห็นว่าเกษตรกร มีที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว และมีอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.6 ระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร

ระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร	เกษตรกร (N = 80)	ร้อยละ
น้อยที่สุด 1 – 5 ประเด็น	0	0.0
น้อย 6 – 10 ประเด็น	20	25.0
ปานกลาง 11 – 15 ประเด็น	17	21.3
มาก 16 – 20 ประเด็น	17	21.3
มากที่สุด 21 – 25 ประเด็น	26	32.4

จากตารางที่ 4.6 ผลวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

ระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรจำนวนมากที่สุดร้อยละ 32.4 มีการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรฯ ในระดับมากที่สุด คือ 21 – 25 ประเด็น รองลงมา ร้อยละ 25.0 มีการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรฯ ในระดับน้อยคือ 6 – 10 ประเด็น และร้อยละ 21.3 จำนวนเท่ากัน มีการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรฯ ที่เท่ากันระดับมาก 16 – 20 ประเด็น และระดับปานกลาง 11 – 15 ประเด็น ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร

3.1 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เกษตรกรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมีความต้องการสื่อเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรประกอบด้วย สื่อกิจกรรม สื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ มีรายละเอียด ในตารางที่ 4.7 ผลปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4.7 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

สื่อ	เกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร				นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร			
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล	อันดับ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล	อันดับ
1. สื่อกิจกรรม								
1.1 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว	3.36	1.70	ปานกลาง	1	4.13	0.83	มาก	1
2. สื่อวิทยุโทรทัศน์								
2.1 รายการข่าว	2.79	1.63	ปานกลาง	2	3.63	0.92	มาก	2
2.2 รายการสัมภาษณ์	2.85	1.55	ปานกลาง	1	3.75	0.89	มาก	1
2.3 รายการสารคดี	2.71	1.63	ปานกลาง	3	3.63	0.92	มาก	2
3. สื่อวิทยุกระจายเสียง								
3.1 รายการพุดคุย	2.65	1.73	ปานกลาง	2	3.13	1.13	ปานกลาง	1
3.2 รายการสนทนา	2.45	1.86	น้อย	3	2.88	1.13	ปานกลาง	2
3.3 รายการสัมภาษณ์	2.66	1.69	ปานกลาง	1	2.75	1.28	ปานกลาง	3

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

สื่อ	เกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร				นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร			
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล	อันดับ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล	อันดับ
4. สื่อสิ่งพิมพ์								
4.1 โปสเตอร์	3.36	1.47	ปานกลาง	5	3.63	1.06	มาก	3
4.2 หนังสือคู่มือ	3.41	1.56	มาก	4	3.50	0.93	มาก	4
4.3 แผ่นพับ	3.74	1.42	มาก	2	3.88	1.13	มาก	2
4.4 โบปลิวิ	3.48	1.44	มาก	3	3.25	1.04	ปานกลาง	5
4.5 ป้ายประชาสัมพันธ์	4.19	1.03	มาก	1	4.38	1.06	มากที่สุด	1
5. สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ								
5.1 สื่ออินเทอร์เน็ต	4.71	0.64	มากที่สุด	1	4.75	0.46	มากที่สุด	1
5.2 เฟซบุ๊ก	4.70	0.70	มากที่สุด	1	4.50	0.93	มากที่สุด	1
5.3 แอปพลิเคชันไลน์	3.63	1.18	มาก	3	4.10	1.06	มาก	3
5.4 แอปพลิเคชันทวิตเตอร์	2.76	1.95	ปานกลาง	5	2.75	1.49	ปานกลาง	5
5.5 แอปพลิเคชันอินสตาแกรม	3.10	1.97	ปานกลาง	4	3.38	1.51	ปานกลาง	4
5.6 ยูทูป	4.43	1.01	มากที่สุด	2	4.38	1.06	มากที่สุด	2

จากตารางที่ 4.7 ผลวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

สื่อกิจกรรม พบว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการสื่อกิจกรรมในระดับมาก เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่านักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมีความต้องการสื่อกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.13)

และเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการสื่อกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.36) ตามลำดับ

สื่อวิทยุโทรทัศน์ พบว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการสื่อวิทยุโทรทัศน์ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า ความต้องการสื่อวิทยุโทรทัศน์ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมีความต้องการในระดับมากที่สุด 3 ประเด็นเรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ รายการสัมภาษณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.75) รายการข่าว (ค่าเฉลี่ย 3.63) และรายการสารคดี (ค่าเฉลี่ย 3.63) ในส่วนของความต้องการสื่อวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการในระดับปานกลางทั้ง 3 ประเด็นเรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ รายการสัมภาษณ์ (ค่าเฉลี่ย 2.85) รายการข่าว (ค่าเฉลี่ย 2.79) และรายการสารคดี (ค่าเฉลี่ย 2.71) ตามลำดับ

สื่อวิทยุกระจายเสียง พบว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการสื่อวิทยุกระจายเสียงในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมีความต้องการสื่อวิทยุกระจายเสียงในระดับปานกลางทั้ง 3 ประเด็นเรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ รายการพูดคุย (ค่าเฉลี่ย 3.13) รายการสนทนา (ค่าเฉลี่ย 2.88) และรายการสัมภาษณ์ (ค่าเฉลี่ย 2.75) ในส่วนของความต้องการสื่อวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการในระดับปานกลางทั้ง 3 ประเด็นเรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ รายการสัมภาษณ์ (ค่าเฉลี่ย 2.66) รายการพูดคุย (ค่าเฉลี่ย 2.65) และรายการสนทนา (ค่าเฉลี่ย 2.45) ตามลำดับ

สื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการสื่อสิ่งพิมพ์ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า ความต้องการสื่อสิ่งพิมพ์ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรเรียงจากมากไปหาน้อยคือ ป้ายประชาสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 4.38) ระดับมากที่สุด รองลงมาคือระดับมากที่สุด 3 ประเด็น ได้แก่ แผ่นพับ (ค่าเฉลี่ย 3.88) ไปสเตอร์ (ค่าเฉลี่ย 3.63) หนังสือคู่มือ (ค่าเฉลี่ย 3.50) และใบปลิว (ค่าเฉลี่ย 3.25) มีความต้องการในระดับปานกลาง ตามลำดับ ในส่วนของความต้องการสื่อสิ่งพิมพ์ของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการในระดับมากที่สุด 4 ประเด็น ได้แก่ ป้ายประชาสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 4.19) แผ่นพับ (ค่าเฉลี่ย 3.74) ใบปลิว (ค่าเฉลี่ย 3.48) หนังสือคู่มือ (ค่าเฉลี่ย 3.41) รองลงมาไปสเตอร์ (ค่าเฉลี่ย 3.36) มีความต้องการในระดับปานกลาง ตามลำดับ

สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่านักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมีความต้องการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับ

มากที่สุด 3 ประเด็น ได้แก่ สื่ออินเทอร์เน็ต (ค่าเฉลี่ย 4.16) เฟซบุ๊ก (ค่าเฉลี่ย 4.50) ยูทูป (ค่าเฉลี่ย 4.38) รองลงมา แอปพลิเคชันไลน์ (ค่าเฉลี่ย 4.10) มีความต้องการในระดับมาก และมีความต้องการในระดับปานกลาง 2 ประเด็น ได้แก่ แอปพลิเคชันอินสตาแกรม (ค่าเฉลี่ย 3.38) แอปพลิเคชันทวิตเตอร์ (ค่าเฉลี่ย 2.75) และเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศนี้ในระดับมากที่สุด 3 ประเด็น ได้แก่ สื่ออินเทอร์เน็ต (ค่าเฉลี่ย 4.71) เฟซบุ๊ก (ค่าเฉลี่ย 4.70) ยูทูป (ค่าเฉลี่ย 4.43) รองลงมา มีความต้องการในระดับมาก คือ แอปพลิเคชันไลน์ (ค่าเฉลี่ย 3.63) และมีความต้องการในระดับปานกลาง 2 ประเด็น ได้แก่ แอปพลิเคชันอินสตาแกรม (ค่าเฉลี่ย 3.10) แอปพลิเคชันทวิตเตอร์ (ค่าเฉลี่ย 2.76) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

4.1 ปัญหาการจัดการตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ปัญหาการจัดการตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรจากการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรประกอบด้วย ด้านการจัดเก็บข้อมูล ด้านการกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการ ด้านการมีลักษณะการทำการเกษตรที่มีความดึงดูดใจ ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ด้านการจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว ด้านการจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว ด้านการสร้างเครือข่ายสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการเตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว และด้านการเตรียมความพร้อมด้านที่พักและอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว มีรายละเอียดในตารางที่ 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.8 ปัญหาการจัดการตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเด็น	เกษตรกรเจ้าของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (N=80)			นักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตร (N=8)		
	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
	1. การจัดเก็บข้อมูล					
1.1 การเก็บสถิตินักท่องเที่ยว	39	48.8	1	4	50.0	1
2. การกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการ						
2.1 การเก็บค่าบริการ (เข้าแหล่งท่องเที่ยว)	48	60.0	1	3	37.5	2
2.2 การกำหนดระยะเวลาให้บริการ	16	20.0	4	1	12.5	5
2.3 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้ เหมาะสมกับขนาดพื้นที่	11	13.8	5	3	37.5	2
2.4 การให้บริการมัคคุเทศก์หรือผู้นำชม สำหรับนักท่องเที่ยว	23	28.8	2	4	50.0	1
2.5 การส่งเสริมการขาย การเพิ่มมูลค่าและ พัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตร	18	22.5	3	3	37.5	2
3. การมีลักษณะการทำการเกษตรที่มีความ ดึงดูดใจ						
3.1 การทำการเกษตรด้วยเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่	11	13.8	4	4	50.0	2
3.2 การทำการเกษตรในสภาพธรรมชาติ และมีทัศนียภาพที่สวยงาม	6	7.5	5	4	50.0	2
3.3 การใช้เทคโนโลยีการเกษตร หรือ นวัตกรรมใหม่	17	21.2	2	4	50.0	2
3.4 การทำการเกษตรด้วยภูมิปัญญา ท้องถิ่น วิถีชีวิตชุมชน ประเพณีและ วัฒนธรรม	12	15.0	3	3	37.5	5
3.5 การทำเกษตรเฉพาะถิ่นที่ไม่พบที่อื่น	24	30.0	1	6	75.0	1

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ประเด็น	เกษตรกรเจ้าของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร			นักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตร		
	(N = 80)			(N = 8)		
	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
4. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว						
4.1 การจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการ องค์กร	40	50.0	1	4	50.0	1
4.2 การจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	36	45.0	2	4	50.0	1
5. การจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับ นักท่องเที่ยว						
5.1 เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ประจำการตลอดเวลาการเปิดให้บริการ	35	43.8	1	4	50.0	1
5.2 มีชุดเครื่องมือปฐมพยาบาลพร้อมยา สามัญประจำบ้านที่พร้อมใช้งาน	22	27.5	2	2	25.0	2
6. การจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว						
6.1 การกำจัดขยะภายในแหล่งท่องเที่ยว	10	12.5	2	3	37.5	2
6.2 การบำบัดน้ำเสียภายในแหล่งท่องเที่ยว	25	31.2	1	4	50.0	1
7. การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่ง ท่องเที่ยว						
7.1 การสร้างเครือข่ายระดับชุมชน/ระดับ จังหวัด	12	15.0	2	3	37.5	2
7.2 การสร้างเครือข่ายระดับภาค/ ระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ	40	50.0	1	5	62.5	1

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ประเด็น	เกษตรกรเจ้าของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร			นักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตร		
	(N = 80)			(N=8)		
	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
7. การโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว						
7.1 การผลิตแผ่นพับหรือเอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยว	30	37.5	1	4	50.0	1
7.2 การโฆษณาผ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ เว็บไซต์	21	26.2	2	4	50.0	1
8. เตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว						
8.1 ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานไฟฟ้า ประปาเพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว	7	8.8	2	2	25.0	2
8.2 ระบบอินเทอร์เน็ตบริการนักท่องเที่ยว	25	31.2	1	3	37.5	1
9. เตรียมความพร้อมด้านที่พัก และอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว						
9.1 ที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว	36	45.0	1	4	50.0	1
9.2 อาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว	22	27.5	2	4	50.0	1

จากตารางที่ 4.8 ผลวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

ด้านการจัดเก็บข้อมูล พบว่า เกษตรกรร้อยละ 48.8 มีปัญหาการเก็บสถิตินักท่องเที่ยว นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 50.0 เห็นว่าเกษตรกรมีปัญหาการเก็บสถิตินักท่องเที่ยว

ด้านการกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการ พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 60.0 มีปัญหาการเก็บค่าบริการ ร้อยละ 28.8 มีปัญหาการให้บริการมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว ร้อยละ 22.5 มีปัญหาการส่งเสริมการขาย การเพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตร ร้อยละ 20.0 มีปัญหาการกำหนดระยะเวลาการให้บริการ ร้อยละ 13.8 มีปัญหาการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 50.0 เห็นว่าเกษตรกรมีปัญหาในการให้บริการ มีคฤหัสถ์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว ร้อยละ 37.5 เห็นว่าเกษตรกรมีปัญหา การเก็บค่าบริการ (เข้าแหล่งท่องเที่ยว) ปัญหาการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาด พื้นที่ และปัญหาการส่งเสริมการขาย การเพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตร ร้อยละ 12.5 เห็นว่า เกษตรกรมีปัญหาการกำหนดระยะเวลาการให้บริการ

ด้านการมีลักษณะการทำเกษตรที่มีความดึงดูดใจ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 30.0 มีปัญหาการทำเกษตรเฉพาะถิ่นที่ไม่พบที่อื่น ร้อยละ 21.2 มีปัญหาการใช้เทคโนโลยีการเกษตร หรือนวัตกรรมใหม่ ร้อยละ 15.0 มีปัญหาการทำเกษตรด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตชุมชน ประเพณี และวัฒนธรรม ร้อยละ 13.8 มีปัญหาการทำเกษตรด้วยเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ ร้อยละ 7.5 มีปัญหาการทำเกษตรในสภาพธรรมชาติ และมีทัศนียภาพที่สวยงาม

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 75.0 เห็นว่าเกษตรกรมีปัญหาการทำเกษตร เฉพาะถิ่นที่ไม่พบที่อื่น ร้อยละ 50.0 เห็นว่าเกษตรกรมีปัญหาการทำเกษตรด้วยเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ ปัญหาการทำเกษตรในสภาพธรรมชาติและมีทัศนียภาพที่สวยงาม ปัญหาการใช้เทคโนโลยีการเกษตร หรือนวัตกรรมใหม่ ร้อยละ 37.5 เห็นว่าเกษตรกรมีปัญหา การทำเกษตรด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตชุมชน ประเพณีและวัฒนธรรม

ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 50.0 มีปัญหาการจัดทำ แผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และร้อยละ 45.0 มีปัญหาการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 50.0 เห็นว่าเกษตรกรมีปัญหาการจัดทำโครงสร้าง การบริหารจัดการองค์กร และปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ด้านการจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 43.8 มี ปัญหาเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำการตลอดเวลาการเปิดให้บริการ ร้อยละ 27.3 มีปัญหา ชุดเครื่องมือปฐมพยาบาลพร้อมยาสามัญประจำบ้านที่พร้อมใช้งาน

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 50.0 เห็นว่าเกษตรกรมีปัญหาเจ้าหน้าที่รักษาความ ปลอดภัยประจำการตลอดเวลาการเปิดให้บริการ และร้อยละ 25.0 เห็นว่าเกษตรกรมีปัญหา ชุดเครื่องมือปฐมพยาบาลพร้อมยาสามัญประจำบ้านที่พร้อมใช้งานตามลำดับ

ด้านการจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 31.2 มีปัญหาการบำบัด น้ำเสียภายในแหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 12.5 มีปัญหาการกำจัดขยะภายในแหล่งท่องเที่ยว

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 50.0 เห็นว่าเกษตรกรมีปัญหาการบำบัดน้ำเสีย ภายในแหล่งท่องเที่ยว และร้อยละ 37.5 เห็นว่าเกษตรกรมีปัญหาการกำจัดขยะภายในแหล่งท่องเที่ยว

ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 50.0 มีปัญหาการสร้างเครือข่ายระดับภาค/ระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ และร้อยละ 15.0 มีปัญหาการสร้างเครือข่ายระดับชุมชน/ระดับจังหวัด

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 62.5 เห็นว่าเกษตรกรมีปัญหาการสร้างเครือข่ายระดับภาค/ระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ และร้อยละ 37.5 เห็นว่าเกษตรกรมีปัญหาการสร้างเครือข่ายระดับชุมชน/ระดับจังหวัด

ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 26.2 มีปัญหาการโฆษณาผ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ เว็บไซต์ และร้อยละ 37.5 มีปัญหาการผลิตแผ่นพับหรือเอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยว ตามลำดับ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 50.0 เห็นว่าเกษตรกรมีปัญหาการผลิตแผ่นพับหรือเอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยว และมีปัญหาการโฆษณาผ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ เว็บไซต์

ด้านการเตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 31.2 มีปัญหาระบบอินเทอร์เน็ตบริการนักท่องเที่ยว และร้อยละ 8.8 มีปัญหาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ไฟฟ้าประปาเพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 25.0 เห็นว่าเกษตรกรมีปัญหาระบบอินเทอร์เน็ตบริการนักท่องเที่ยว และร้อยละ 25.0 เห็นว่าเกษตรกรมีปัญหาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ไฟฟ้าประปาเพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว

ด้านการเตรียมความพร้อมด้านที่พัก และอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 45.0 มีปัญหาด้านที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว ร้อยละ 27.5 มีปัญหาด้านอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 50.0 เห็นว่าเกษตรกรมีปัญหาด้านที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว และมีปัญหาด้านอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว

4.2 ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและการจัดการตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ตารางที่ 4.9 ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและการจัดการตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเด็น	ข้อเสนอแนะ			
	เกษตรกรเจ้าของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (N = 80)		นักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตร (N = 8)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดเก็บข้อมูล				
1.1 การเก็บสถิตินักท่องเที่ยว				
1.1.1 ให้เก็บสถิตินักท่องเที่ยวเป็น ฐานข้อมูล	25	31.2	1	12.5
1.1.2 ให้นำข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยวมา ใช้พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	0	0.0	1	12.5
1.1.3 ชี้ให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการเก็บสถิติ	16	20.0	3	37.5
2. การกำหนดเงื่อนไขการให้บริการ				
2.1 การเก็บค่าบริการ (เข้าแหล่งท่องเที่ยว)				
2.1.1 ค่าบริการในแต่ละแหล่งในบริเวณใกล้เคียงกันไม่เท่ากัน ต้องมีการหาราคากลางในแต่ละปี	8	10.0	2	25.0
2.1.2 การแข่งขันสูง เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะกลุ่มกัน	0	0.0	1	12.5
2.1.3 ทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย	2	2.5	1	12.5
2.1.4 เก็บค่าใช้จ่ายแบบ ชื้อ-ชั่ง-นึ่งทาน	24	30.0	0	0.0
2.2 การกำหนดระยะเวลาการให้บริการ				
2.2.1 ทำการตกลงระยะเวลาให้บริการที่แน่นอนพร้อมกัน (ตามฤดูกาลผลไม้) ง่ายต่อการประชาสัมพันธ์	42	52.5	1	12.5
2.2.2 กำหนดเปิดพร้อมกันง่ายไม่ สับสน	23	28.7	0	0.0

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ประเด็น	ข้อเสนอแนะ			
	เกษตรกรเจ้าของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (N = 80)		นักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตร (N=8)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2.3 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้ เหมาะสมกับขนาดพื้นที่				
2.3.1 ร่วมกับชุมชนสร้างจุดสนใจช่วย กระจายนักท่องเที่ยว เพื่อลดการกระจุก ตัวของนักท่องเที่ยว	17	21.2	2	25.0
2.3.2 กำหนดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมเป็น รอบ	32	40.0	3	37.5
2.3.3 รับจองล่วงหน้าเพื่อกำหนด จำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละวัน	25	31.2	0	0.0
2.4 การให้บริการมัคคุเทศก์หรือผู้นำชม สำหรับนักท่องเที่ยว				
2.4.1 จัดหลักสูตรอบรมเกษตรกรให้ เป็นมัคคุเทศก์	0	0.0	3	37.5
2.4.2 จ้างสมาชิกชุมชนเป็นมัคคุเทศก์ สร้างรายได้	18	22.5	0	0.0
2.4.3 ส่งเสริมเยาวชนในชุมชนให้เป็น มัคคุเทศก์น้อย เพื่อฝึกความสามารถ และสร้างรายได้	15	18.7	0	0.0
2.4.4 ใช้เทคโนโลยีในการนำชม เช่น ป้ายแนะนำที่ให้สแกน QR Code	26	32.5	2	25.0
2.5 การส่งเสริมการขาย การเพิ่มมูลค่าและ พัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตร				
2.5.1 จัดหลักสูตรการเพิ่มมูลค่าและ พัฒนาผลิตภัณฑ์	5	6.2	3	37.5

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ประเด็น	ข้อเสนอแนะ			
	เกษตรกรเจ้าของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (N = 80)		นักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตร (N=8)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2.5.2 แปรรูปผลผลิตภายในแหล่ง ท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มมูลค่า สร้างรายได้	38	47.5	1	12.5
2.5.3 รับผลผลิตทางการเกษตร/กลุ่ม เกษตรกร/องค์กรเกษตรกรจากชุมชนมา ขายในแหล่ง	25	31.2	1	12.5
3. การมีลักษณะการทำการเกษตรที่มีความ ดึงดูดใจ				
3.1 การทำการเกษตรด้วยเศรษฐกิจพอเพียง และ เกษตรทฤษฎีใหม่				
3.1.1 อบรมและดูงานการทำเกษตร ด้วยเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตร ทฤษฎีใหม่	53	66.2	5	62.5
3.1.2 นำความรู้เศรษฐกิจพอเพียง และ เกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้ภายในแหล่ง ท่องเที่ยว	23	28.7	0	0.0
3.2 การทำการเกษตรในสภาพธรรมชาติ และมีทัศนียภาพที่สวยงาม				
3.2.1 ส่งเสริมอนุรักษ์การทำเกษตร ในสภาพธรรมชาติ	15	18.7	3	37.5
3.2.2 สร้างทัศนียภาพที่สวยงามใน แหล่งท่องเที่ยว	26	32.5	2	25.0
3.2.3 สร้างจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวจาก ข้อดีเด่นด้านอื่น เพื่อทดแทนการขาด ทัศนียภาพที่สวยงาม	34	42.5	0	0.0

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ประเด็น	ข้อเสนอแนะ			
	เกษตรกรเจ้าของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (N = 80)		นักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตร (N=8)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3.3 การใช้เทคโนโลยีการเกษตร หรือนวัตกรรมใหม่				
3.3.1 ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการเกษตร	21	26.2	3	37.5
3.3.2 จัดงานในแหล่งที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม	36	45.0	1	12.5
3.3.3 เปิดรับเทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่	6	7.5	0	0.0
3.4 การทำการเกษตรด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตชุมชน ประเพณีและวัฒนธรรม				
3.4.1 เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับการท่องเที่ยวในชุมชน	38	47.5	2	25.0
3.4.2 สร้างจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวจากวัฒนธรรมท้องถิ่น	19	23.7	1	12.5
3.4.3 ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นจุดขายในการสร้างอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว	13	16.2	0	0.0
3.5 ไม่มีการทำเกษตรเฉพาะถิ่นที่ไม่พบที่อื่น				
3.5.1 สร้างอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวจากพื้นฐานภูมิปัญญาชุมชน	14	17.5	3	37.5
3.5.2 สร้างวัฒนธรรมการเกษตรใหม่ในชุมชนเพื่อเป็นคุณค่าเฉพาะถิ่น	33	41.2	4	50.0

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ประเด็น	ข้อเสนอแนะ			
	เกษตรกรเจ้าของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (N = 80)		นักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตร (N=8)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว				
4.1 ไม่มีการจัดทำโครงการการบริหารจัดการองค์กร				
4.1.1 จัดอบรมการทำโครงการบริหารจัดการองค์กร	16	20.0	5	62.5
4.1.2 ส่งเสริมให้เกษตรกรเห็น ความสำคัญของการทำโครงการ บริหารจัดการองค์กร	26	32.5	0	0.0
4.2 ไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว				
4.2.1 จัดอบรมหลักสูตรจัดทำ แผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	23	28.7	4	50.0
4.2.2 ส่งเสริมให้เกษตรกรเห็น ความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนา แหล่งท่องเที่ยว	24	30.0	0	0.0
5. การจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับ นักท่องเที่ยว				
5.1 เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ประจำการตลอดเวลาการเปิดให้บริการ				
5.1.1 ส่งเสริมให้จัดหาเจ้าหน้าที่รักษา ความปลอดภัยประจำการตลอดเวลา การเปิดให้บริการ	32	40.0	2	25.0
5.1.2 จัดหาเจ้าหน้าที่รักษาความ ปลอดภัยจากคนในชุมชน	27	33.7	0	0.0

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ประเด็น	ข้อเสนอแนะ			
	เกษตรกรเจ้าของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (N = 80)		นักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตร (N=8)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5.2 ชุดเครื่องมือปฐมพยาบาลพร้อมยา สามัญประจำบ้านที่พร้อมใช้งาน				
5.2.1 จัดหาชุดเครื่องมือปฐมพยาบาล พร้อมยาสามัญประจำบ้านที่พร้อมใช้ งานไว้ประจำแหล่ง	27	33.7	2	25.0
6. การจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว				
6.1 การกำจัดขยะภายในแหล่งท่องเที่ยว				
6.1.1 ส่งเสริมการบริหารจัดการขยะ ภายในแหล่งท่องเที่ยว	0	0.0	2	25.0
6.1.2 สนับสนุนให้แหล่งท่องเที่ยวมี แนวทางการลดขยะให้เหลือศูนย์	0	0.0	1	12.5
6.1.3 ลดการใช้พลาสติกและขยะย่อย สลายยาก	52	65.0	0	0.0
6.1.4 นำขยะอินทรีย์มาหมักเป็นปุ๋ยใช้ ภายในแหล่งท่องเที่ยว	21	26.2	0	0.0
6.2 การบำบัดน้ำเสียภายในแหล่งท่องเที่ยว				
6.2.1 สนับสนุนให้บริหารจัดการน้ำเสีย ภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ	32	40.0	4	50.0
6.2.2 ดูแลระบบน้ำทิ้งภายในแหล่ง ท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	23	28.7	0	0.0

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ประเด็น	ข้อเสนอแนะ			
	เกษตรกรเจ้าของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (N = 80)		นักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตร (N = 8)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
7. การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว				
7.1 ขาดการสร้างเครือข่ายระดับชุมชน/ระดับจังหวัด				
7.1.1 สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มและ เครือข่าย	0	0.0	2	25.0
7.1.2 รวมกลุ่มกันจัดตั้งเครือข่าย	41	51.2	2	25.0
7.1.3 หาโอกาสเข้าร่วมเครือข่ายต่างๆ	28	35.0	0	0.0
7.2 การสร้างเครือข่ายระดับภาค/ ระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ				
7.2.1 จัดหาช่องทางให้เกษตรกรเข้าถึง เครือข่ายระดับภาค/ระดับประเทศ/ ระดับนานาชาติ	31	38.7	5	62.5
7.2.2 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ให้มีจุดเด่น	12	15.0	0	0.0
8. การโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่ง ท่องเที่ยว				
8.1 การผลิตแผ่นพับหรือเอกสารแนะนำแหล่ง ท่องเที่ยว				
8.1.1 สนับสนุนแผ่นพับ/เอกสารให้กับ แหล่งท่องเที่ยว	33	41.2	7	87.5
8.1.2 ขอบประมาณจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องในการผลิตแผ่นพับ/เอกสาร แนะนำแหล่งท่องเที่ยว	17	21.2	0	0.0

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ประเด็น	ข้อเสนอแนะ			
	เกษตรกรเจ้าของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (N = 80)		นักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตร (N=8)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
8.2 การโฆษณาผ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อ โทรทัศน์ เว็บไซต์				
8.2.1 จัดทำสื่อเพื่อโฆษณาแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในความรับผิดชอบ	27	33.7	4	50.0
8.2.2 ใช้สื่อต่างๆที่สะดวก และใช้งาน ง่ายในการโฆษณาแหล่งท่องเที่ยว	34	42.5	0	0.0
9. การเตรียมความพร้อมด้าน				
สาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว				
9.1 ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานไฟฟ้า ประปาเพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว				
9.1.1 ติดต่อขอรับการสนับสนุนระบบ สาธารณูปโภคจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	35	43.7	2	25.0
9.1.2 จัดหาสาธารณูปโภคให้เพียงพอ ต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	38	47.5	0	0.0
9.2 ระบบอินเทอร์เน็ตบริการนักท่องเที่ยว				
9.2.1 ขอสนับสนุนระบบอินเทอร์เน็ต ให้แหล่งท่องเที่ยว	17	21.2	3	37.5
9.2.2 ติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตให้ เพียงพอต่อความต้องการของ นักท่องเที่ยว	43	53.7	0	0.0

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ประเด็น	ข้อเสนอแนะ			
	เกษตรกรเจ้าของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (N = 80)		นักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตร (N=8)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
10. เตรียมความพร้อมด้านที่พัก และอาหาร สำหรับบริการนักท่องเที่ยว				
10.1 ที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว				
10.1.1 สร้างที่พักให้นักท่องเที่ยว	14	17.5	1	12.5
10.1.2 รวมกลุ่มในชุมชนเพื่อสร้าง เครือข่ายท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความ ต้องการด้านที่พัก	33	41.2	3	37.5
10.2 อาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว				
10.2.1 ส่งเสริมการสร้างเครือข่าย ภายในชุมชนที่มีความพร้อมด้านที่ อาหารเพื่อสร้างความสะดวกให้ นักท่องเที่ยว	58	72.5	4	50.0

จากตารางที่ 4.9 ข้อเสนอแนะการส่งเสริมและการจัดการตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผลวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

การจัดเก็บข้อมูล พบว่า เกษตรกรร้อยละ 31.2 เสนอแนะให้เก็บสถิตินักท่องเที่ยวเป็นฐานข้อมูล ร้อยละ 20.0 เสนอแนะให้ชี้ให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการเก็บสถิติ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 37.5 ให้ข้อเสนอ ชี้ให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการเก็บสถิติ ร้อยละ 12.5 มีข้อเสนอแนะ 2 ประเด็น ให้เก็บสถิตินักท่องเที่ยวเป็นฐานข้อมูล ให้นำข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยวมาใช้ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

การกำหนดเงื่อนไขในการบริการ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 52.5 ให้ข้อเสนอแนะในประเด็นการตกลงระยะเวลาให้บริการที่แน่นอนพร้อมกัน (ตามฤดูกาลผลไม้) ง่ายต่อการประชาสัมพันธ์ รองลงมาร้อยละ 47.5 เสนอแนะให้แปรรูปผลผลิตภายในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มมูลค่า สร้างรายได้ ร้อยละ 40.0 เสนอแนะให้กำหนดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมเป็นรอบ ร้อยละ 32.5 เสนอแนะให้ใช้เทคโนโลยีในการนำชม เช่น ป้ายแนะนำที่ให้สแกน QR Code ร้อยละ 31.2

เสนอแนะ 2 ประเด็น ได้แก่ รับจองล่วงหน้าเพื่อกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละวัน รับผิดชอบต่อผลผลิตทางการเกษตร/กลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกรจากชุมชนมาขายในแหล่ง ร้อยละ 30.0 เสนอแนะให้เก็บค่าใช้จ่ายแบบ ซื่อ-ซ้ง-นังทาน ร้อยละ 28.75 เสนอแนะให้กำหนดเปิดพร้อมกันจำหน่ายไม้สับสน ร้อยละ 22.5 เสนอแนะให้จ้างสมาชิกชุมชนเป็นมัคคุเทศก์ สร้างรายได้ ร้อยละ 21.2 เสนอแนะให้ร่วมกับชุมชนสร้างจุดสนใจช่วยกระจายนักท่องเที่ยว เพื่อลดการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยว ร้อยละ 18.7 เสนอแนะให้จ้างสมาชิกชุมชนเป็นมัคคุเทศก์ สร้างรายได้ ร้อยละ 10.0 เสนอแนะให้ค่าบริการในแต่ละแหล่งในบริเวณใกล้เคียงกันไม่เท่ากัน ต้องมีการหาราคากลางในแต่ละปี ร้อยละ 6.2 เสนอแนะให้จัดหลักสูตรการเพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และร้อยละ 2.5 เสนอแนะให้ทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย ตามลำดับ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 37.5 ให้ข้อเสนอ ใน 3 ประเด็นดังนี้ กำหนดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมเป็นรอบ จัดหลักสูตรอบรมเกษตรกรให้เป็นมัคคุเทศก์ และจัดหลักสูตรการเพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์ รองลงมาร้อยละ 25.0 มีข้อเสนอแนะ 3 ประเด็น ได้แก่ ค่าบริการในแต่ละแหล่งในบริเวณใกล้เคียงกันไม่เท่ากัน ต้องมีการหาราคากลางในแต่ละปี ร่วมกับชุมชนสร้างจุดสนใจช่วยกระจายนักท่องเที่ยว เพื่อลดการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยว ใช้เทคโนโลยีในการนำชม เช่น ป้ายแนะนำที่ให้สแกน QR Code และร้อยละ 12.5 มีข้อเสนอแนะ 5 ประเด็น ได้แก่ การแข่งขันสูงเนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะกลุ่มกัน ทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย ทำการตกลงระยะเวลาให้บริการที่แน่นอนพร้อมกัน (ตามฤดูกาลผลไม้) ง่ายต่อการประชาสัมพันธ์ แปรรูปผลผลิตภายในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มมูลค่า สร้างรายได้ และรับผิดชอบต่อผลผลิตทางการเกษตร/กลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกรจากชุมชนมาขายในแหล่ง ตามลำดับ

การมีลักษณะการทำเกษตรที่มีความดึงดูดใจ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 73.7 เสนอแนะให้สนับสนุนให้ความร่วมมือกับชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็ง ร้อยละ 66.2 เสนอแนะให้อบรมและดูงานการทำเกษตรด้วยเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ ร้อยละ 47.5 เสนอแนะให้เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับการท่องเที่ยวในชุมชน ร้อยละ 45.0 เสนอแนะให้ดูงานในแหล่งที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ร้อยละ 42.5 เสนอแนะให้สร้างจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวจากข้อดีเด่นด้านอื่น เพื่อทดแทนการขาดทัศนียภาพที่สวยงาม ร้อยละ 41.2 เสนอแนะให้สร้างวัฒนธรรมการเกษตรใหม่ในชุมชนเพื่อเป็นคุณค่าเฉพาะถิ่น ร้อยละ 32.5 เสนอแนะให้สร้างทัศนียภาพที่สวยงามในแหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 28.7 เสนอแนะให้นำความรู้เศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้ภายในแหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 26.2 เสนอแนะให้ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการเกษตร ร้อยละ 23.7 เสนอแนะให้สร้างจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวจากวัฒนธรรมท้องถิ่น ร้อยละ 18.7 เสนอแนะให้ส่งเสริมอนุรักษ์การทำเกษตรในสภาพธรรมชาติ

ร้อยละ 17.5 เสนอแนะให้สร้างอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวจากพื้นฐานภูมิปัญญาชุมชน ร้อยละ 16.2 เสนอแนะให้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นจุดขายในการสร้างอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว และ ร้อยละ 7.5 เสนอแนะให้เปิดรับเทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ ตามลำดับ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 62.5 เสนอแนะให้อบรมและดูงานการทำเกษตร ด้วยเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ ร้อยละ 50.0 เสนอแนะ 2 ประเด็นส่งเสริมการจัดตั้ง วิสาหกิจชุมชนและการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง สร้างวัฒนธรรมการเกษตรใหม่ในชุมชนเพื่อเป็นคุณค่า เฉพาะถิ่น ร้อยละ 37.5 เสนอแนะ 3 ประเด็น ส่งเสริมอนุรักษ์การทำเกษตรในสภาพธรรมชาติ ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการเกษตร สร้างอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวจาก พื้นฐานภูมิปัญญาชุมชน ร้อยละ 25.0 เสนอแนะ 2 ประเด็นสร้างทัศนียภาพที่สวยงามในแหล่ง ท่องเที่ยว เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับการท่องเที่ยวในชุมชน ร้อยละ 12.5 เสนอแนะ 2 ประเด็น ดูงานในแหล่งที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และสร้างจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว จากวัฒนธรรมท้องถิ่น ตามลำดับ

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 32.5 เสนอแนะให้ส่งเสริม ให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการทำโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร ร้อยละ 30.0 เสนอแนะ ให้ส่งเสริมให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 28.7 เสนอแนะให้จัดอบรมหลักสูตรจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และร้อยละ 20.0 เสนอแนะให้จัด อบรมการทำโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร ตามลำดับ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 62.1 เสนอแนะให้จัดอบรมการทำโครงสร้างการ บริหารจัดการองค์กร ร้อยละ 50.0 จัดอบรมหลักสูตรจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ตามลำดับ

การจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรให้ข้อเสนอร้อยละ 71.2 เสนอแนะให้จัดหาเจ้าหน้าที่พยาบาล/อสม.ปฏิบัติงาน ร้อยละ 40.0 เสนอแนะให้ส่งเสริม ให้จัดหาเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำการตลอดเวลาการเปิดให้บริการ ร้อยละ 33.7 เสนอแนะ 2 ประเด็น จัดหาเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยจากคนในชุมชน จัดหาชุดเครื่องมือ ปฐมพยาบาลพร้อมยาสามัญประจำบ้านที่พร้อมใช้งานไว้ประจำแหล่งตามลำดับ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 37.5 เสนอแนะให้จัดหาเจ้าหน้าที่พยาบาล/อสม. ปฏิบัติงาน ร้อยละ 25.0 เสนอแนะ 2 ประเด็น ส่งเสริมให้จัดหาเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ประจำการตลอดเวลาการเปิดให้บริการ จัดหาชุดเครื่องมือปฐมพยาบาลพร้อมยาสามัญประจำบ้านที่ พร้อมใช้งานไว้ประจำแหล่งตามลำดับ

การจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 65.0 เสนอแนะให้ลด การใช้พลาสติกและขยะย่อยสลายยาก ร้อยละ 40.0 เสนอแนะให้สนับสนุนให้บริหารจัดการน้ำเสีย

ภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ ร้อยละ 28.7 เสนอแนะให้ดูแลระบบน้ำที่ภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 26.2 เสนอแนะให้นำขยะอินทรีย์มาหมักเป็นปุ๋ยใช้ภายในแหล่งท่องเที่ยวตามลำดับ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 50.0 เสนอแนะให้สนับสนุนให้บริหารจัดการน้ำเสียภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ ร้อยละ 25.0 เสนอแนะให้ส่งเสริมการบริหารจัดการขยะภายในแหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 12.5 เสนอแนะให้สนับสนุนให้แหล่งท่องเที่ยวมีแนวทางการลดขยะให้เหลือศูนย์ ตามลำดับ

การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรให้ข้อเสนอร้อยละ 51.2 เสนอแนะให้รวมกลุ่มกันจัดตั้งเครือข่าย ร้อยละ 38.7 เสนอแนะให้จัดหาช่องทางให้เกษตรกรเข้าถึงเครือข่ายระดับภาค/ระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ ร้อยละ 35.0 เสนอแนะให้หาโอกาสเข้าร่วมเครือข่ายต่างๆ และร้อยละ 15.0 เสนอแนะให้พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มีจุดเด่น ตามลำดับ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 62.5 เสนอแนะให้จัดหาช่องทางให้เกษตรกรเข้าถึงเครือข่ายระดับภาค/ระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ ร้อยละ 25.0 เสนอแนะ 2 ประเด็นสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มและเครือข่าย รวมกลุ่มกันจัดตั้งเครือข่าย ตามลำดับ

การโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรให้ข้อเสนอร้อยละ 42.5 เสนอแนะให้ใช้สื่อต่างๆ ที่สะดวก และใช้งานง่ายในการโฆษณาแหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 41.2 เสนอแนะให้สนับสนุนแผ่นพับ/เอกสารให้กับแหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 33.7 เสนอแนะให้จัดทำสื่อเพื่อโฆษณาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในความรับผิดชอบ และร้อยละ 21.2 เสนอแนะให้ของบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการผลิตแผ่นพับ/เอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยว ตามลำดับ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 87.5 เสนอแนะให้สนับสนุนแผ่นพับ/เอกสารให้กับแหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 50.0 เสนอแนะให้จัดทำสื่อเพื่อโฆษณาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในความรับผิดชอบ ตามลำดับ

การเตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 53.7 เสนอแนะให้ติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ร้อยละ 47.5 เสนอแนะให้จัดหาสาธารณูปโภคให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ร้อยละ 43.7 เสนอแนะให้ติดต่อขอรับการสนับสนุนระบบสาธารณูปโภคจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และร้อยละ 21.2 เสนอแนะให้สนับสนุนระบบอินเทอร์เน็ตให้แหล่งท่องเที่ยว ตามลำดับ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรให้ข้อเสนอร้อยละ 37.5 เสนอแนะให้ขอสนับสนุนระบบอินเทอร์เน็ตให้แหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 25.0 เสนอแนะให้ติดต่อขอรับการสนับสนุนระบบสาธารณูปโภคจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ

การเตรียมความพร้อมด้านที่พัก และอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยวพบว่า เกษตรกรให้ข้อเสนอร้อยละ 72.5 เสนอแนะให้ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายภายในชุมชนที่มีความพร้อมด้านที่อาหารเพื่อสร้างความสะดวกให้นักท่องเที่ยว ร้อยละ 41.2 เสนอแนะให้รวมกลุ่มในชุมชนเพื่อสร้างเครือข่ายท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการด้านที่พัก ร้อยละ 17.5 เสนอแนะให้สร้างที่พักให้นักท่องเที่ยว ตามลำดับ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 50.0 เสนอแนะให้ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายภายในชุมชนที่มีความพร้อมด้านที่อาหารเพื่อสร้างความสะดวกให้นักท่องเที่ยว ร้อยละ 37.5 เสนอแนะให้รวมกลุ่มในชุมชนเพื่อสร้างเครือข่ายท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการด้านที่พัก ร้อยละ 12.5 เสนอแนะให้สร้างที่พักให้นักท่องเที่ยว ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ประเด็น	เกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (N = 80)			นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร (N = 8)		
	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
	1. ข้อเสนอแนะต่อเกษตรกร					
1.1 การสร้างมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เป็นบรรทัดฐานในการดำเนินงานของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	6	7.5	3	3	37.5	1
1.2 การรวมกลุ่มจัดตั้งองค์กรสมาคม	12	15	2	1	12.5	3
1.3 การจัดอบรม/จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้	16	20	1	2	25	2
2. ข้อเสนอแนะต่อนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร						
2.1 การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ที่ตอบสนองความต้องการ	5	6.2	1	1	12.5	2
2.2 การส่งเสริมนวัตกรรม เทคโนโลยี	1	1.2	3	2	25.0	1
2.3 การจัดตั้งแหล่งท่องเที่ยวเป็นแหล่งความรู้ด้านการเกษตร (ศพก.,ศคปช., ศจช.)	1	1.2	3	1	12.5	2

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ประเด็น	เกษตรกรเจ้าของแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงเกษตร (N = 80)			นักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตร (N = 8)		
	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
	2.4 การส่งเสริมองค์ความรู้มาตรฐาน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร	2	2.5	2	1	12.5
3. ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงาน						
3.1 การสนับสนุนงบประมาณพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	21	26.2	1	2	25.0	1
3.2 การสนับสนุนและการ ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตร	19	23.7	2	2	25.0	1
3.3 การสนับสนุนให้แหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตรทุกแหล่งมีมาตรฐาน	13	16.2	3	2	25.0	1

จากตารางที่ 4.10 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ ข้อเสนอแนะต่อเกษตรกร ข้อเสนอแนะต่อนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร และข้อเสนอแนะต่อหน่วยงาน ผลวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

ข้อเสนอแนะต่อเกษตรกร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 20.0 เสนอแนะให้มีการจัดอบรม/จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร้อยละ 15.0 เสนอแนะให้มีการรวมกลุ่มจัดตั้งองค์กรสมาคม และร้อยละ 7.5 เสนอแนะให้มีการสร้างมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เป็นบรรทัดฐานในการดำเนินงานของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 37.5 เสนอแนะให้มีการสร้างมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เป็นบรรทัดฐานในการดำเนินงานของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 25.0 เสนอแนะให้มีการจัดอบรม/จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร้อยละ 12.5 เสนอแนะให้มีการรวมกลุ่มจัดตั้งองค์กรสมาคม

ข้อเสนอแนะต่อนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 6.2 เสนอแนะให้มีการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ที่ตอบสนองความต้องการ ร้อยละ 2.5 เสนอแนะให้มีการส่งเสริมองค์ความรู้มาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และร้อยละ 1.25 เสนอแนะ 2 ประเด็น ได้แก่ การส่งเสริมนวัตกรรมเทคโนโลยี การจัดตั้งแหล่งท่องเที่ยวเป็นแหล่งความรู้ด้านการเกษตร (ศพก., ศคปช., ศจช.) นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 25.0 เสนอแนะให้มีการส่งเสริมนวัตกรรมเทคโนโลยี และร้อยละ 12.5 เสนอแนะ 3 ประเด็น ได้แก่ การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์

ที่ตอบสนองความต้องการการจัดตั้งแหล่งท่องเที่ยวเป็นแหล่งความรู้ด้านการเกษตร (ศพก.,ศคปช., ศจช.) และการส่งเสริมองค์ความรู้มาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงาน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 26.5 เสนอแนะให้การสนับสนุนงบประมาณพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 23.7 เสนอแนะให้การสนับสนุนและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และร้อยละ 16.2 เสนอแนะให้การสนับสนุนให้แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทุกแห่งมีมาตรฐาน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 25.0 เสนอแนะ 3 ประเด็น การสนับสนุนงบประมาณพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรการสนับสนุนและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรการสนับสนุนให้แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรทุกแห่งมีมาตรฐาน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การจัดการตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรจังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นสำคัญ โดยจำแนกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ศึกษาการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร ศึกษาความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร และศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร เกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 80 แห่ง (ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการเกษตรปี พ.ศ.2562) และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับอำเภอจำนวน 8 คน เก็บตัวอย่างจากประชากรทุกรายโดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจำนวน 2 แบบสัมภาษณ์

1) แบบสัมภาษณ์สำหรับเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แบ่งเป็น ออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจ ของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตอนที่ 2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตอนที่ 3 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2) แบบสัมภาษณ์สำหรับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับอำเภอของจังหวัดระยอง แบ่งเป็นออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ตอนที่ 2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตอนที่ 3 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis)

1.3 สรุปผลการวิจัย

1.3.1 ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจ ของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 48.61 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพที่ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว นอกเหนือจากอาชีพเกษตรกร มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.23 คน ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง ส่วนใหญ่ปลูกทุเรียน

ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่าเกษตรกรมีรายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตรเฉลี่ย 911,350.00 บาท (ไม่รวมรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร) มีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเฉลี่ย 247,062.50 บาท ส่วนใหญ่ใช้แหล่งเงินทุนของตนเอง ต้นทุนการผลิตในการประกอบอาชีพการเกษตร (ไม่รวมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร) มีค่าเฉลี่ย 321,625.00 บาท และรายจ่ายในการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเฉลี่ย 127,500.00 บาท มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ทำงานภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเฉลี่ย 3.07 คน ส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครองเป็นโฉนด โดยมีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 33.63 ไร่

1.3.2 ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจ ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับอำเภอ

ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร พบว่านักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมีอายุเฉลี่ย 34.62 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อายุราชการเฉลี่ย 3.87 ปี รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับตำบลเฉลี่ย 2.50 ปี

ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร พบว่ามีรายได้ต่อปีเฉลี่ย 210,250.00 บาท มีค่าเฉลี่ยหนี้สินเท่ากับ 931,040.00 บาท

1.3.3 การส่งเสริมและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การจัดเก็บข้อมูล พบว่า เกษตรกรจำนวนน้อยกว่าครึ่งมีการเก็บสถิตินักท่องเที่ยว นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่เห็นว่าเกษตรกรมีการเก็บสถิตินักท่องเที่ยว

การกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่ รองลงมา มีการกำหนดระยะเวลาการให้บริการ มีการให้บริการมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่เห็นว่าเกษตรกรมีการกำหนดระยะเวลาการให้บริการบริการ มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่ รองลงมา มีการเก็บค่าบริการ (เข้าแหล่งท่องเที่ยว) มีการให้บริการมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว และมีการส่งเสริมการขาย การเพิ่มมูลค่า และพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตร

การมีลักษณะการทำการเกษตรที่มีความดึงดูดใจ พบว่า เกษตรกรมากกว่าร้อยละ 50 มีการทำการเกษตรด้วยเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ รองลงมา มีการทำการเกษตรในสภาพธรรมชาติและมีทัศนียภาพที่สวยงาม และเกษตรกรน้อยกว่าร้อยละ 50 มีการใช้เทคโนโลยีการเกษตรหรือนวัตกรรมใหม่ และมีการทำเกษตรเฉพาะถิ่นที่ไม่พบที่อื่น นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรทุกคนเห็นว่าเกษตรกร มีการทำการเกษตรด้วยเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ มีการทำการเกษตรในสภาพธรรมชาติ และมีทัศนียภาพที่สวยงาม และมีการทำการเกษตรด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตชุมชน ประเพณีและวัฒนธรรม

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรมากกว่าร้อยละ 50 มีการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รองลงมา มีการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 75 เห็นว่าเกษตรกรมีการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร และมีการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

การจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีชุดเครื่องมือปฐมพยาบาลพร้อมยาสามัญประจำบ้านที่พร้อมใช้งาน และน้อยกว่าร้อยละ 50 มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำการตลอดเวลาการเปิดให้บริการ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่เห็นว่าเกษตรกรมีชุดเครื่องมือปฐมพยาบาลพร้อมยาสามัญประจำบ้านที่พร้อมใช้งาน และน้อยกว่าร้อยละ 50 เห็นว่าเกษตรกรมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำการตลอดเวลาการเปิดให้บริการ

การจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการกำจัดขยะภายในแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาเป็นการบำบัดน้ำเสียภายในแหล่งท่องเที่ยว นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรทุกคนเห็นว่าเกษตรกรการกำจัดขยะภายในแหล่งท่องเที่ยว และร้อยละ 50 เห็นว่าเกษตรกรมีการบำบัดน้ำเสียภายในแหล่งท่องเที่ยว

การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการสร้างเครือข่ายระดับชุมชน/ระดับจังหวัด และน้อยกว่าร้อยละ 50 มีการสร้างเครือข่ายระดับภาค/ระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่เห็นว่าเกษตรกรมีการสร้างเครือข่ายระดับชุมชน/ระดับจังหวัด และส่วนน้อยเห็นว่าเกษตรกรมีการสร้างเครือข่ายระดับภาค/ระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ

การโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการโฆษณาผ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ เว็บไซต์ รองลงมาเป็นการผลิตแผ่นพับหรือเอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยว และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่เห็นว่าเกษตรกรมีการผลิตแผ่นพับหรือเอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยว และมีการโฆษณาผ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ เว็บไซต์

การเตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรมากกว่าร้อยละ 90 มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานไฟฟ้าประปาเพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว รองลงมา มีระบบอินเทอร์เน็ตบริการนักท่องเที่ยว และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่เห็นว่าเกษตรกรมีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานไฟฟ้าประปาเพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว และมีระบบอินเทอร์เน็ตบริการนักท่องเที่ยว

การเตรียมความพร้อมด้านที่พัก และอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรมากกว่าร้อยละ 50 มีอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว และร้อยละ 50 มีที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่เห็นว่าเกษตรกรมีที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว และมีอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว

1.3.4 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

สื่อกิจกรรม พบว่า เกษตรกรมีความต้องการสื่อกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในระดับปานกลาง และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมีความต้องการสื่อกิจกรรมในระดับมาก

สื่อวิทยุโทรทัศน์ พบว่า เกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการในระดับปานกลาง และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมีความต้องการสื่อวิทยุโทรทัศน์ในระดับปานกลาง

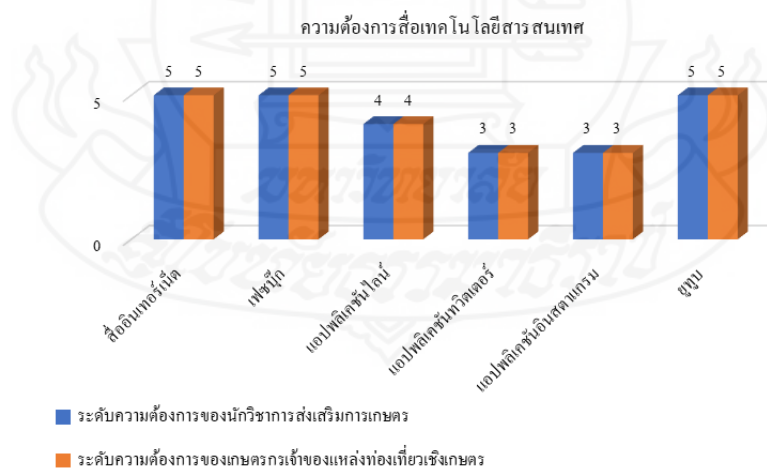
สื่อวิทยุกระจายเสียง พบว่า เกษตรกรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร มีความต้องการสื่อวิทยุกระจายเสียงในระดับปานกลาง

สื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า เกษตรกรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมีความต้องการสื่อสิ่งพิมพ์ในระดับมาก

สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า เกษตรกรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร มีความต้องการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับมาก

ตารางที่ 5.1 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรจังหวัดระยอง

สื่อ	ระดับความต้องการสื่อ	
	เกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
สื่อกิจกรรม	ปานกลาง	มาก
สื่อวิทยุโทรทัศน์	ปานกลาง	ปานกลาง
สื่อวิทยุกระจายเสียง	ปานกลาง	ปานกลาง
สื่อสิ่งพิมพ์	มาก	มาก
สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ	มาก	มาก

ภาพที่ 5.1 ความต้องการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1.3.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1) ปัญหาในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร และเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การจัดเก็บข้อมูล พบว่า เกษตรกรน้อยกว่าร้อยละ 50 ไม่มีการเก็บสถิตินักท่องเที่ยวและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 50 เห็นว่าเกษตรกรไม่มีการเก็บสถิตินักท่องเที่ยว

การกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการ พบว่า เกษตรกรมากกว่าร้อยละ 50 ไม่มีการเก็บค่าบริการ (เข้าแหล่งท่องเที่ยว) รองลงมาเกษตรกรไม่มีการให้บริการมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 50 เห็นว่าเกษตรกรไม่มีการให้บริการมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว รองลงมาไม่มีการเก็บค่าบริการ (เข้าแหล่งท่องเที่ยว) ไม่มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่ และไม่มีการส่งเสริมการขาย การเพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตร

การมีลักษณะการทำเกษตรที่มีความดึงดูดใจ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 30 ไม่มีการทำเกษตรเฉพาะถิ่นที่ไม่พบที่อื่น รองลงมาไม่มีการใช้เทคโนโลยีการเกษตร หรือนวัตกรรมใหม่ และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่เห็นว่าเกษตรกรมีปัญหา การไม่มีการทำเกษตรเฉพาะถิ่นที่ไม่พบที่อื่น นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 50 เห็นว่าเกษตรกรไม่มีการทำการเกษตรด้วยเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ ไม่มีการทำการเกษตรในสภาพธรรมชาติและมีทัศนียภาพที่สวยงาม และไม่มีการใช้เทคโนโลยีการเกษตร หรือนวัตกรรมใหม่

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 50 ไม่มีการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร รองลงมาไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 50 เห็นว่าเกษตรกรไม่มีการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร และไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

การจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรน้อยกว่าร้อยละ 50 ไม่มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำการตลอดเวลาการเปิดให้บริการ และเกษตรกรส่วนน้อยไม่มีชุดเครื่องมือปฐมพยาบาลพร้อมยาสามัญประจำบ้านที่พร้อมใช้งาน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 50 เห็นว่าเกษตรกรไม่มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำการตลอดเวลาการเปิดให้บริการ และไม่มีชุดเครื่องมือปฐมพยาบาลพร้อมยาสามัญประจำบ้านที่พร้อมใช้งาน

การจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกร น้อยกว่าร้อยละ 50 ไม่มีการบำบัดน้ำเสียภายในแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาไม่มีการกำจัดขยะภายในแหล่งท่องเที่ยว

และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 50 เห็นว่าเกษตรกร ไม่มีการบำบัดน้ำเสียภายในแหล่งท่องเที่ยว รองลงมา ไม่มีการกำจัดขยะภายในแหล่งท่องเที่ยว

การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 50 ไม่มีการสร้างเครือข่ายระดับภาค/ระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ และเกษตรกรส่วนน้อยไม่มีการสร้างเครือข่ายระดับชุมชน/ระดับจังหวัด นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมากกว่าร้อยละ 50 เห็นว่าเกษตรกร ไม่มีการสร้างเครือข่ายระดับภาค/ระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรน้อยกว่าร้อยละ 50 เห็นว่าเกษตรกร ไม่มีการสร้างเครือข่ายระดับชุมชน/ระดับจังหวัด

การโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรน้อยกว่าร้อยละ 50 ไม่มีการผลิตแผ่นพับหรือเอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยว รองลงมา ไม่มีการโฆษณาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ เว็บไซต์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 50 เห็นว่าเกษตรกร ไม่มีการผลิตแผ่นพับหรือเอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยว และไม่มีการโฆษณาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ เว็บไซต์

การเตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรส่วนน้อยไม่มีระบบอินเทอร์เน็ตบริการนักท่องเที่ยว และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรส่วนน้อยเห็นว่าเกษตรกรไม่มีระบบอินเทอร์เน็ตบริการนักท่องเที่ยว

การเตรียมความพร้อมด้านที่พักและอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรน้อยกว่าร้อยละ 50 ไม่มีที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว รองลงมา ไม่มีอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 50 เห็นว่าเกษตรกรไม่มีที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว และไม่มีอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว

2) **ข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร และเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร**

การจัดเก็บข้อมูล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ ต้องการให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการเก็บสถิติ เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการเก็บสถิตินักท่องเที่ยวเป็นฐานข้อมูล

การกำหนดเงื่อนไขการให้บริการ

การเก็บค่าบริการ (เข้าแหล่งท่องเที่ยว) นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง การกำหนดราคากลางในแต่ละปี เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง เก็บค่าใช้จ่ายแบบ ซื่อ - ชั่ง - หนัก

การกำหนดระยะเวลาให้บริการ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง ทำการตกลงระยะเวลาให้บริการที่แน่นอนพร้อมกัน (ตามฤดูกาลผลไม้) ง่ายต่อการประชาสัมพันธ์

การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง กำหนดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมเป็นรอบ

การให้บริการมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง จัดหลักสูตรอบรมเกษตรกรให้เป็นมัคคุเทศก์ เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง ใช้เทคโนโลยีนำชม เช่นป้ายแนะนำที่ให้สแกน QR Code

การส่งเสริมการขาย การเพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง จัดหลักสูตรการเพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง แปรรูปผลผลิตภายในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มมูลค่า สร้างรายได้

การมีลักษณะการทำการเกษตรที่มีความดึงดูดใจ

การทำการเกษตรด้วยเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง อบรมและดูงานการทำเกษตรด้วยเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่

การทำการเกษตรในสภาพธรรมชาติและมีทัศนียภาพที่สวยงาม นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง ส่งเสริมอนุรักษ์การทำเกษตรในสภาพธรรมชาติ เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง สร้างจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวจากข้อดีเด่นด้านอื่น เพื่อทดแทนการขาดทัศนียภาพที่สวยงาม

การใช้เทคโนโลยีการเกษตรหรือนวัตกรรมใหม่ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง ดูงานในแหล่งที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

การทำการเกษตรด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตชุมชน ประเพณีและวัฒนธรรม นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับการท่องเที่ยวในชุมชน

การทำเกษตรเฉพาะถิ่นที่ไม่พบที่อื่น นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง สร้างวัฒนธรรมการเกษตรใหม่ในชุมชนเพื่อเป็นคุณค่าเฉพาะถิ่น

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง แนะนำเรื่อง จัดอบรมการทำโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร ส่งเสริมให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการทำโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร จัดอบรมหลักสูตรจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

การจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง ส่งเสริมให้จัดหาเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำการ ตลอดเวลาการเปิดให้บริการ จัดหาชุดเครื่องมือปฐมพยาบาลพร้อมยาสามัญประจำบ้านที่พร้อมใช้งานไว้ประจำแหล่ง และจัดหาเจ้าหน้าที่พยาบาล/อสม.ปฏิบัติงาน

การจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง ส่งเสริมการบริหารจัดการขยะภายในแหล่งท่องเที่ยว ลดการใช้พลาสติก และขยะย่อยสลายยาก และสนับสนุนให้บริหารจัดการน้ำเสียภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ

การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง รวมกลุ่มกันจัดตั้งเครือข่าย และจัดหาช่องทางให้เกษตรกรเข้าถึงเครือข่ายระดับภาค/ระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ

การโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง สนับสนุนแผ่นพับ/เอกสารให้กับแหล่งท่องเที่ยว จัดทำสื่อเพื่อโฆษณาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในความรับผิดชอบ รวมถึงการใช้สื่อต่างๆที่สะดวก และใช้งานง่ายในการโฆษณาแหล่งท่องเที่ยว

การเตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่องติดต่อขอรับการสนับสนุนระบบสาธารณูปโภคจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คิดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว

เตรียมความพร้อมด้านที่พัก และอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง รวมกลุ่มในชุมชนเพื่อสร้างเครือข่ายท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการด้านที่พัก และส่งเสริมการสร้างเครือข่ายภายในชุมชนที่มีความพร้อมด้านที่อาหารเพื่อสร้างความสะดวกให้นักท่องเที่ยว

2. อภิปรายผล

2.1 ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจ ของเกษตรกร

ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมเศรษฐกิจ ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.23 คน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาริน สมคิด (2557) พบว่าโดยเกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.75 คน

2.2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

การกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 75.0 มีการให้บริการมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ เปรมปรีดา ทองลา และเพ็ญศิริ สมารักษ์ (2563) ที่พบว่า จุดแข็งของเกษตรกร คือการที่เกษตรกรเป็นผู้นำชมสนทนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรซึ่งจะสร้างความเชื่อถือในข้อเท็จจริงแก่นักท่องเที่ยว

การมีลักษณะการทำการเกษตรที่มีความดึงดูดใจ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 63.8 มีการทำการเกษตรด้วยเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ สอดคล้องกับ ประกอบศิริ ภักดีพินิจ และปานณาด บัวเงิน (2560) ที่พบว่า การประเมินศักยภาพโดยอ้างอิงคู่มือการประเมินคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้รับคะแนนด้านการมีลักษณะการทำการเกษตรที่มีความดึงดูดใจมากที่สุด โดยที่แหล่งท่องเที่ยวมีการดำเนินกิจกรรมการเกษตรด้วยเศรษฐกิจพอเพียง

การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 78.8 มีการสร้างเครือข่ายระดับชุมชน/ระดับจังหวัด สอดคล้องกับ สุวิมล ตั้งประเสริฐ (2554) ที่กล่าวว่า การรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร ก่อให้เกิดความเข้มแข็งที่มากขึ้น เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ และเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 85.0 มีการโฆษณาผ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ เว็บไซต์ สอดคล้องกับพรรัตน์ ทองคำเลิศ และปาริชาติ สถาปิตานนท์ (2556) ที่พบว่า คณะกรรมการสถานี่และคณะทำงานได้ให้ความสำคัญในการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาสื่อ เช่น หนังสือและคู่มือแนะนำการท่องเที่ยวและการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต สำหรับการเผยแพร่ข้อมูลและประชาสัมพันธ์ให้มีความสวยงาม ทันสมัย

การเตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 96.2 มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ไฟฟ้า ประปา เพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับ เอกชัย สีท่ามา (2564) ที่อธิบายว่า การวางแผนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีเงื่อนไขหลัก คือ การมีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่จำเป็นในแหล่งท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เช่น ไฟฟ้า ประปา และถนน

2.3 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

สื่อกิจกรรม พบว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมีความต้องการการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในระดับมาก สอดคล้องกับพรรัตน์ ทองคำเลิศและปาริชาติ สถาปิตานนท์ (2556) ที่พบว่า คณะกรรมการสถานีและคณะทำงานได้ให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในช่วง Low Season เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยว

สื่อวิทยุโทรทัศน์ พบว่า เกษตรกรมีความต้องการรายการข่าว รายการสัมภาษณ์ รายการสารคดี ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับ เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ และคณะ (2560) ที่พบว่า เกษตรกรมากกว่าร้อยละ 70 เห็นว่าอุปกรณ์การสื่อสารสำคัญที่ใช้เพื่อการสื่อสารภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ โทรศัพท์ สมาร์ทโฟน และโทรศัพท์พื้นฐาน

สื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า สื่อสิ่งพิมพ์ที่เกษตรกรมีความต้องการระดับมาก ได้แก่ หนังสือคู่มือ แผ่นพับ ใบปลิว และป้ายประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับ เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ และคณะ (2560) ที่พบว่าสื่อที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ส่วนใหญ่ใช้สื่อบุคคล รองลงมาคือ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า เกษตรกรมีความต้องการ สื่ออินเทอร์เน็ต เฟซบุ๊ก และยูทูป มากที่สุด สอดคล้องกับ เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ และคณะ (2560) ที่พบว่า อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางการสื่อสารที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ อนันญา ปาอนันต์ (2560) ที่พบว่า ผู้ประกอบส่วนใหญ่ของจังหวัดระยองใช้การประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการตลาดของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผ่านทางเว็บไซต์ เฟซบุ๊ก และสื่อออนไลน์ต่างๆ

2.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.4.1 ปัญหาการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 50.0 มีปัญหาการจัดการทำโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร และเกษตรกรร้อยละ 55 มีปัญหาการจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ เปรมปรีดา ทองลา และเพ็ญศิริ สมารักษ์ (2563) ที่พบว่า เกษตรกรมีตัวชี้วัดไม่ผ่านการประเมินด้านมาตรฐานด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว คือ โครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรและแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

การจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 48.3 มีปัญหาด้านการมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำการตลอดเวลาการเปิดให้บริการ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว (2555) ที่ได้กำหนดตัวชี้วัด

ด้านการจัดการความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว โดยแหล่งท่องเที่ยวต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านความปลอดภัย และการรักษาพยาบาลเบื้องต้นเมื่อเกิดอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย

การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 50.0 มีปัญหาด้านการสร้างเครือข่ายระดับภาค/ระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว (2555) ที่กำหนดให้มีการประเมินศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตัวชี้วัดด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว โดยกำหนดให้แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีการสร้างเครือข่ายระดับภาค/ประเทศ/นานาชาติ

2.4.2 ข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การจัดเก็บข้อมูล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรต้องการให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการเก็บสถิติ และเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการการเก็บสถิตินักท่องเที่ยวเป็นฐานข้อมูล

การกำหนดเงื่อนไขการให้บริการ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง จัดหลักสูตรอบรมเกษตรกรให้เป็นมัลติเทคส์ เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง ใช้เทคโนโลยีนำชม เช่นป้ายแนะนำที่ให้สแกน QR Code ซึ่งสอดคล้องกับ เปรมปรีดา ทองลา และเพ็ญศิริ สมารักษ์ (2563) ที่พบว่า เกษตรกรจังหวัดจันทบุรีมีแนวทางในการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยมีข้อเสนอให้กำหนดแผนการบริหารจัดการพื้นที่ เช่น การจัดทำป้ายสื่อความหมาย

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่องแนะนำเรื่อง จัดอบรมการทำโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร ส่งเสริมให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการทำโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร จัดอบรมหลักสูตรจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว (2555) ที่กำหนดให้เกษตรกรมีการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ภายในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ

การโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง สนับสนุนแผ่นพับ/เอกสารให้กับแหล่งท่องเที่ยว จัดทำสื่อเพื่อโฆษณาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในความรับผิดชอบ รวมถึงการใช้สื่อต่างๆที่สะดวก และใช้งานง่าย ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว สอดคล้องกับพรรัตน์ ทองคำเลิศและปาริชาติ สถาปิตานนท์ (2556) ที่พบว่า คณะกรรมการสถานี่ให้ความสำคัญในการพัฒนาสื่อ เช่น หนังสือและคู่มือแนะนำการท่องเที่ยว และการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต สำหรับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ควรสนับสนุนให้แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีการจัดการตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร การจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การเตรียมความพร้อมด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว ทั้งด้านการรักษาความปลอดภัย และการมีชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้นที่พร้อมใช้งานอยู่เสมอ ประสานความร่วมมือกันและสร้างเครือข่ายระดับภาค/ระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ และจัดสรรที่พักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรยังมีการปฏิบัติได้น้อย เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดระยองให้ผ่านเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของกรมการท่องเที่ยว เกษตรกรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรจึงต้องร่วมมือกันส่งเสริม พัฒนา และปรับปรุงเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดระยองได้รับการรับรองมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรครบทุกแห่ง

3.1.2 การเลือกใช้สื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในยุคปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเรื่องใกล้ตัวทุกคน ประชากรส่วนใหญ่รับรู้ ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนข่าวสารกับได้ ง่ายดายขีดจำกัด เกษตรกรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้ง่าย และมีความต้องการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดังนั้น การเลือกใช้สื่อในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามความต้องการของเกษตรกรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรจึงควรเลือกใช้ สื่ออินเทอร์เน็ต เฟซบุ๊ก และยูทูป เพื่อการส่งเสริม และประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เข้าถึงง่ายและมีความเหมาะสม

3.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรทำศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผู้มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3.2.2 ผลิตสื่อที่เกษตรกรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรต้องการจากการศึกษาครั้งนี้ และนำสื่อที่ผลิตไปประเมินความพึงพอใจของเกษตรกรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

3.3.3 ความทำการศึกษาการเปิดรับสื่อของนักท่องเที่ยวผู้มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด (2561). บทสรุปแผนพัฒนาจังหวัดระยอง พ.ศ. 2561-2564 (ฉบับย่อ). ระยอง: สำนักงานจังหวัดระยอง.
- กองวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร. (2562). *การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร*. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานระยอง (ระยอง-จันทบุรี). (2562). *กินทุเรียนก่อนใครไประยอง First Durian, First Rayong*. ระยอง: ม.ป.ท.
- คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดระยอง (2563) “สั่งปิดสถานที่เป็นการชั่วคราว (เพิ่มเติม) (ฉบับที่ 2)” ประกาศ ณ วันที่ 27 มีนาคม 2563
- จุฑามาศ มีชัย. (2557). “การพัฒนาพื้นที่เกษตรไปสู่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ศักยภาพ: พื้นที่เกษตร ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย* 6,3 (กันยายน-ธันวาคม): 427-440.
- จิรนนท์ เข็มจันทร์ และปัญญา หมั่นเก็บ. (2560). “การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนการทำสวนผลไม้ไม่ย่ำแย่กับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในจังหวัดระยอง” *วารสารการจัดการธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา* 6,2 (กรกฎาคม-ธันวาคม): 43-55.
- จินดา ขลิบทอง (2561) “แนวคิดสร้างสรรค์ในการบริหารและการสื่อสารเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร” ใน *การบริหารและการสื่อสารเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร* หน้าที่ 8 หน้า 1-67 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์.
- จินดา ขลิบทองและเฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ (2553). *การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน* นนทบุรี: โรงพิมพ์จตุพร.
- เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ (2554) “ความรู้เกี่ยวกับการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตร” ใน *สารสนเทศและสื่อที่ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร* (หน้าที่ 2 น. 1-41) นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์
- เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ จินดา ขลิบทอง และเพชร ทวีวงษ์. (2560). “การพัฒนารูปแบบการสื่อสารการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน” *วารสารวิจัย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ* 11,1 (มกราคม - มิถุนายน): 48-62.
- ณัฐพงษ์ ฉายแสงประทีป. (2557). “รูปแบบและกระบวนการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร” *วารสารวิชาการ Veriduan E-Journal* 7,3 (กันยายน - ธันวาคม): 310-321.

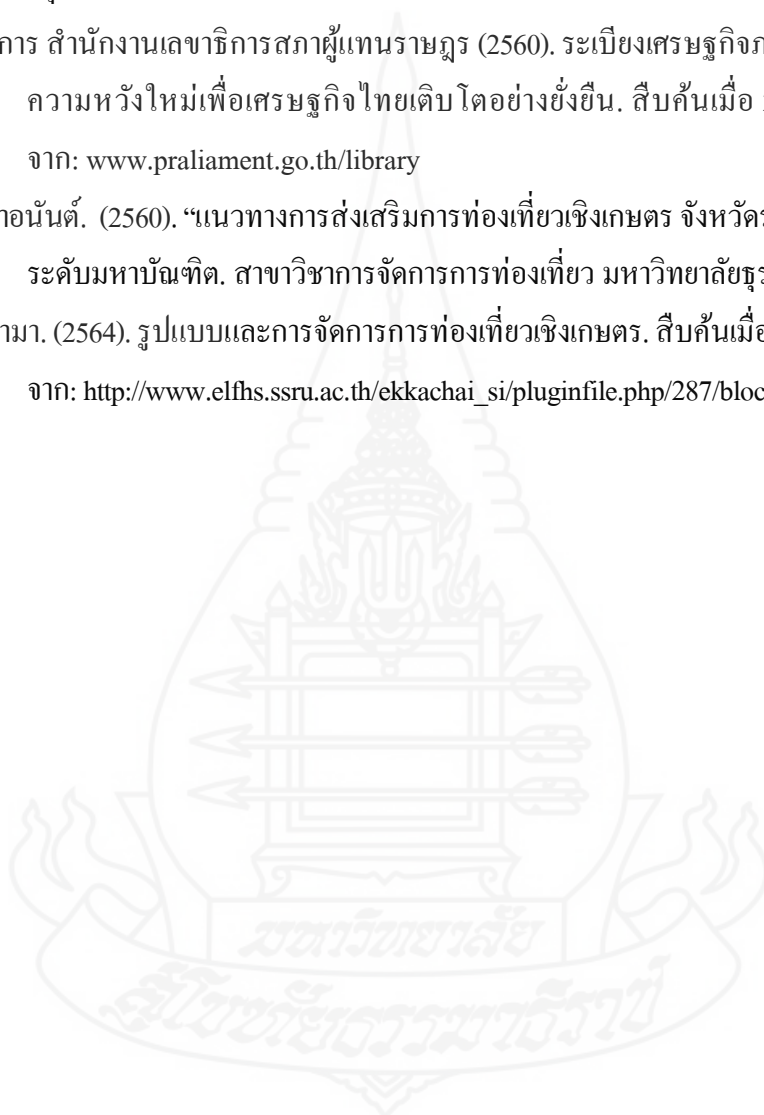
- ประกอบศิริ ภัคดีพินิจ และปานณนาถ บัวเงิน. (2561). “รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรปลอดภัยในพื้นที่ชุมชนรอบกว๊านพะเยา” *WMS Journal Management Walailak University* 7,1 (มกราคม-เมษายน): 93-102.
- เปรมปรีดา ทองลา และเพ็ญศิริ สมารักษ์. (2563). “ศักยภาพการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดจันทบุรี” *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี* 11,1 (มกราคม-มิถุนายน): 190-213.
- พรรัตน์ ทองเลิศและปาริชาติ สถาปิตานนท์. (2556). “การสื่อสารในการจัดการการท่องเที่ยวของสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง” *วารสารการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา* 6,2 (กรกฎาคม - ธันวาคม): 72-87.
- พรชูลีย์ นิลวิเศษ (2554). “สื่อที่ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร” ใน *สารสนเทศและสื่อที่ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร* (หน่วยที่ 8 น. 1-39) นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์
- มาริน สมคิด. (2557). “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง”. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ราณี อธิชัยกุล (2556) “แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร” ใน *การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร* (หน่วยที่ 1 น. 1-57) นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์
- สมักรสมร ภัคดีเทวา (2556) “การผลิตสื่อเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร” ใน *การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร* (หน่วยที่ 12 น. 1-54) นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์
- สุวิมล ตั้งประเสริฐ. (2554). “การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดนครราชสีมาอย่างยั่งยืนภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”. *วารสารราชบัณฑิตยสถาน*. 3,64 (ตุลาคม-ธันวาคม): 621- 627.
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (2561). รายงานสรุปผู้บริหารแผนภาพรวมเพื่อการพัฒนา เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2560-2565. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2564 จาก : <https://www.eeco.or.th/webupload/filecenter/untitled%20folder/eec001-1.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (2561). แผนภาพรวมเพื่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2560-2565. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2564 จาก : <https://www.eeco.or.th/web-upload/filecenter/untitled%20folder/eec001-2.pdf>

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (2563). เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ.

สืบค้นเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2563 จาก <https://www.eeco.or.th/th/promotion-zone-overview>
สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.(ม.ป.ท.)
คู่มือการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร. (พิมพ์ครั้งที่ 2.)
กรุงเทพมหานคร.

สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2560). ระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC)
ความหวังใหม่เพื่อเศรษฐกิจไทยเติบโตอย่างยั่งยืน. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564
จาก: www.praliament.go.th/library

อนัญญา ปอนันต์. (2560). “แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดระยอง”. วิทยานิพนธ์
ระดับมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
เอกชัย สีท่ามา. (2564). รูปแบบและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร. สืบค้นเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2564
จาก: [http://www.elfhs.ssrุ.ac.th/ekkachai_si/pluginfile.php/287/block_html/content/.pdf](http://www.elfhs.ssrु.ac.th/ekkachai_si/pluginfile.php/287/block_html/content/.pdf)

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัยวิทยานิพนธ์

เรื่อง การจัดการตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรจังหวัดระยอง

แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1

สำหรับเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
ส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แบ่งออกเป็น 4
ตอน ดังนี้

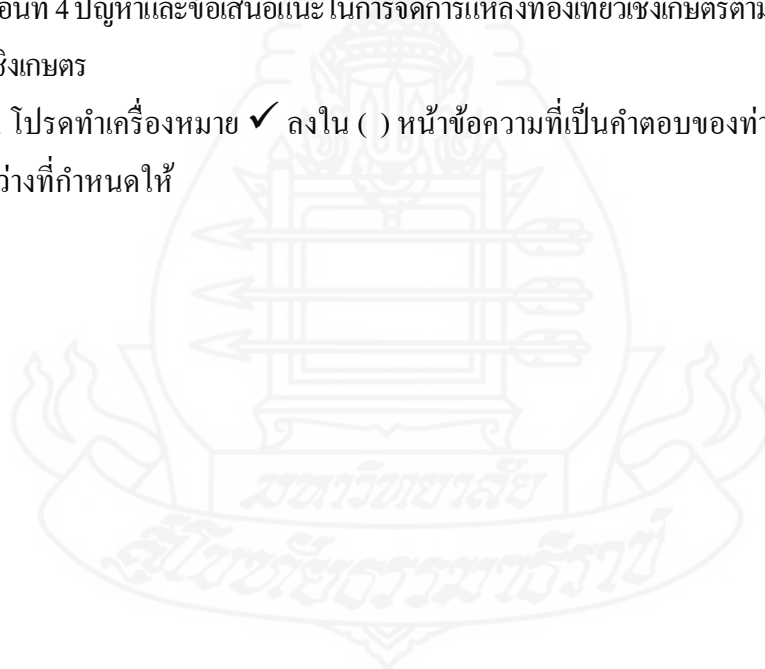
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจ ของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ตอนที่ 2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ตอนที่ 3 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่ง
ท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นคำตอบของท่าน หรือเติมข้อความ
ลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจ ของเกษตรกรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1. เพศ 1 ชาย 2 หญิง
2. อายุ ปี
3. สถานภาพการสมรส 1 โสด 2 สมรส 3 หม้าย 4 หย่าร้าง
4. ระดับการศึกษา
 1 ไม่ได้เรียนหนังสือ 2 ประถมศึกษา 3 มัธยมศึกษาตอนต้น
 4 มัธยมศึกษาตอนปลาย 5 อนุปริญญา/เทียบเท่า 6 ปริญญาตรี/เทียบเท่า
 7 สูงกว่าปริญญาตรี
5. การประกอบอาชีพที่ไม่ใช่การเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
 5.1 รับราชการ 5.2 พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 5.3 พนักงานบริษัทเอกชน 5.4 รับจ้าง
 5.5 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว 5.6 นักเรียน/นักศึกษา 5.7 อื่นๆ ระบุ.....
6. สมาชิกในครัวเรือน คน
7. การเป็นสมาชิกองค์กร/เครือข่าย/สถาบันเกษตรกร (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
 7.1 กลุ่มเกษตรกร 7.2 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
 7.3 วิสาหกิจชุมชน 7.4 Smart Farmer / Young Smart Farmer
 7.5 สหกรณ์การเกษตร 7.6 เครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง
 7.7 สมาคมท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อสุขภาพโดยชุมชนจังหวัดระยอง
8. ตำแหน่งทางสังคม (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
 8.1 เกษตรกรต้นแบบ 8.2 ประชาชนชาวบ้าน
 8.3 กำนัน 8.4 ผู้ใหญ่บ้าน
 8.5 สมาชิก อบต. 8.6 อื่น ๆ (ระบุ)
9. ประเภทของไม้ผลที่ปลูกภายในสวนท่องเที่ยวเชิงเกษตร
 11.1 ทุเรียน ไร่ 11.2 มังคุด ไร่
 11.3 เงาะ ไร่ 11.4 ลองกอง ไร่
 11.5 อื่นๆ (ระบุ) จำนวน ไร่

10.	ประเภทของไม้ผลที่ปลูกภายในสวนท่องเที่ยวเชิงเกษตร		
	() 11.1 ทุเรียน ไร่	() 11.2 มังคุด ไร่	
	() 11.3 เงาะ ไร่	() 11.4 ลองกอง ไร่	
	() 11.5 อื่นๆ (ระบุ) จำนวน ไร่		
11.	จำนวนพื้นที่ถือครอง ไร่		
12.	รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร (ไม่รวมรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร) บาท/ปี		
13.	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บาท/ปี		
14.	แหล่งเงินทุนในการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
	() 15.1 ทุนของตนเอง	() 15.2 ชกส./สถาบันการเงิน	() 15.3 กลุ่มเกษตรกร
	() 15.4 กองทุนต่างๆ	() 15.5 อื่นๆ (ระบุ)	
15.	ต้นทุนการผลิตในการประกอบอาชีพการเกษตร (ไม่รวมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร) บาท/ปี		
16.	รายจ่ายในการดำเนินกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บาท/ปี		
17.	จำนวนแรงงานในครัวเรือน คน		
18.	ประเภทพื้นที่ถือครอง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
	() 10.1 โฉนด	() 10.2 สปก.	
	() 10.3 ภบท.	() 10.4 อื่น ๆ (ระบุ)	

ตอนที่ 2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ
1. การจัดเก็บข้อมูลและการบริการ		
1.1 การจัดเก็บสถิตินักท่องเที่ยว		
2. การกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการ		
2.1 การเก็บค่าบริการ (เข้าแหล่งท่องเที่ยว)		
2.2 การกำหนดระยะเวลาให้บริการ		
2.3 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่		
2.4 การให้บริการมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว		
2.5 การส่งเสริมการขาย การเพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตร		
3. มีลักษณะการทำการเกษตรที่มีความดึงดูดใจ		
3.1 มีการทำการเกษตรด้วยเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่		
3.2 มีการทำการเกษตรในสภาพธรรมชาติ และมีทัศนียภาพที่สวยงาม		
3.3 มีการใช้เทคโนโลยีการเกษตร หรือนวัตกรรมใหม่		
3.4 มีการทำการเกษตรด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตชุมชน ประเพณีและวัฒนธรรม		
3.5 มีการทำเกษตรเฉพาะถิ่นที่ไม่พบที่อื่น		
4. มีการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว		
4.1 มีการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร		
4.2 มีการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว		
5. การจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว		
5.1 มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำการตลอดเวลาการเปิดให้บริการ		
5.2 มีชุดเครื่องมือปฐมพยาบาลพร้อมยาสามัญประจำบ้านที่พร้อมใช้งาน		
6. มีการจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว		
6.1 มีการกำจัดขยะภายในแหล่งท่องเที่ยว		
6.2 มีการบำบัดน้ำเสียภายในแหล่งท่องเที่ยว		
7. มีการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว		
7.1 มีการสร้างเครือข่ายระดับชุมชน/ระดับจังหวัด		
7.2 มีการสร้างเครือข่ายระดับภาค/ระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ		

ตอนที่ 2 (ต่อ)

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ
8. มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว		
8.1 มีการผลิตแผ่นพับหรือเอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยว		
8.2 มีการโฆษณาผ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ เว็บไซต์		
9. เตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว		
9.1 มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานไฟฟ้าประปาเพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว		
9.2 มีระบบอินเทอร์เน็ตบริการนักท่องเที่ยว		
10. เตรียมความพร้อมด้านที่พัก และอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว		
10.1 มีที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว		
10.2 มีอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว		

ตอนที่ 3 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร

สื่อที่ใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ระดับความต้องการสื่อ					
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
1. สื่อกิจกรรม						
1.1 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว						
2. สื่อวิทยุโทรทัศน์						
2.1 รายการข่าว						
2.2 รายการสัมภาษณ์						
2.3 รายการสารคดี						
3. สื่อวิทยุกระจายเสียง						
3.1 รายการพูดคุย						
3.2 รายการสนทนา						
3.3 รายการสัมภาษณ์						
4. สื่อสิ่งพิมพ์						
4.1 ไปสเตอร์						
4.2 หนังสือคู่มือ						
4.3 แผ่นพับ						
4.4 ใบปลิว						
4.5 ป้ายประชาสัมพันธ์						
5. สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ						
5.1 สื่ออินเทอร์เน็ต						
5.2 เฟซบุ๊ก						
5.3 แอปพลิเคชันไลน์						
5.4 แอปพลิเคชันทวิตเตอร์						
5.5 แอปพลิเคชันอินสตาแกรม						
5.6 ยูทูป						

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐาน แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเด็นปัญหา	ใช่	ไม่ใช่	ข้อเสนอแนะ
1. ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล			
1.1 ไม่มีการจัดเก็บสถิตินักท่องเที่ยว			
2. การกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการ			
2.1 ไม่มีการเก็บค่าบริการ (เข้าแหล่งท่องเที่ยว)			
2.2 ไม่มีการกำหนดระยะเวลาให้บริการ			
2.3 ไม่มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่			
2.4 ไม่มีการให้บริการมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว			
2.5 ไม่มีการส่งเสริมการขาย การเพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตร			
3. ไม่มีลักษณะการทำการเกษตรที่มีความดึงดูดใจ			
3.1 ไม่มีการทำการเกษตรด้วยเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่			
3.2 ไม่มีการทำการเกษตรในสภาพธรรมชาติ และมีทัศนียภาพที่สวยงาม			
3.3 ไม่ใช้เทคโนโลยีการเกษตร หรือนวัตกรรมใหม่			
3.4 ไม่มีการทำการเกษตรด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตชุมชน ประเพณีและวัฒนธรรม			
3.5 ไม่มีการทำเกษตรเฉพาะถิ่นที่ไม่พบที่อื่น			
4. ไม่มีการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว			
4.1 ไม่มีการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร			
4.2 ไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว			
5. ไม่มีการจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว			
5.1 ไม่มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำการตลอดเวลาการเปิดให้บริการ			
5.2 ไม่มีชุดเครื่องมือปฐมพยาบาลพร้อมอาสาสมัครประจำบ้านที่พร้อมใช้งาน			

ตอนที่ 4 (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	ใช่	ไม่ใช่	ข้อเสนอแนะ
6. ไม่มีการจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว			
6.1 ไม่มีการกำจัดขยะภายในแหล่งท่องเที่ยว			
6.2 ไม่มีการบำบัดน้ำเสียภายในแหล่งท่องเที่ยว			
7. ไม่มีการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว			
7.1 ไม่มีการสร้างเครือข่ายระดับชุมชน/ระดับจังหวัด			
7.2 ไม่มีการสร้างเครือข่ายระดับภาค/ระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ			
8. ไม่มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว			
8.1 ไม่มีการผลิตแผ่นพับหรือเอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยว			
8.2 ไม่มีการโฆษณาผ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ เว็บไซต์			
9. ไม่มีการเตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว			
9.1 ไม่มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานไฟฟ้าประปาเพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว			
9.2 ไม่มีระบบอินเทอร์เน็ตบริการนักท่องเที่ยว			
10. ไม่มีการเตรียมความพร้อมด้านที่พัก และอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว			
10.1 ไม่มีที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว			
10.2 ไม่มีอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว			

ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1. ต่อเกษตรกร

.....

.....

2. ต่อนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

.....

.....

3. ต่อหน่วยงาน

.....

.....

แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัยวิทยานิพนธ์

เรื่อง การจัดการตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริม
การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรจังหวัดระยอง

แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 2

สำหรับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับอำเภอ

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
ส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แบ่งออกเป็น 4
ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

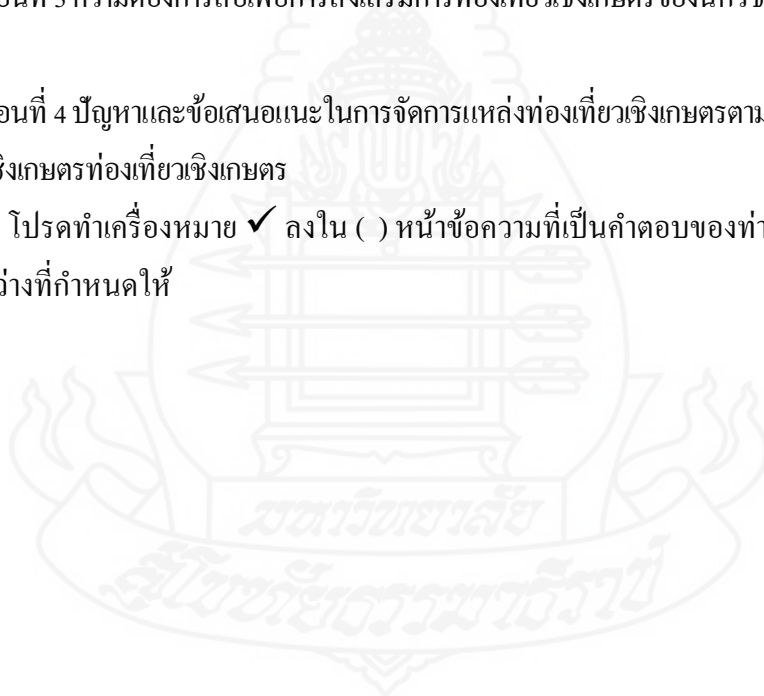
ตอนที่ 2 การส่งเสริมการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ตอนที่ 3 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักวิชาการส่งเสริม

การเกษตร

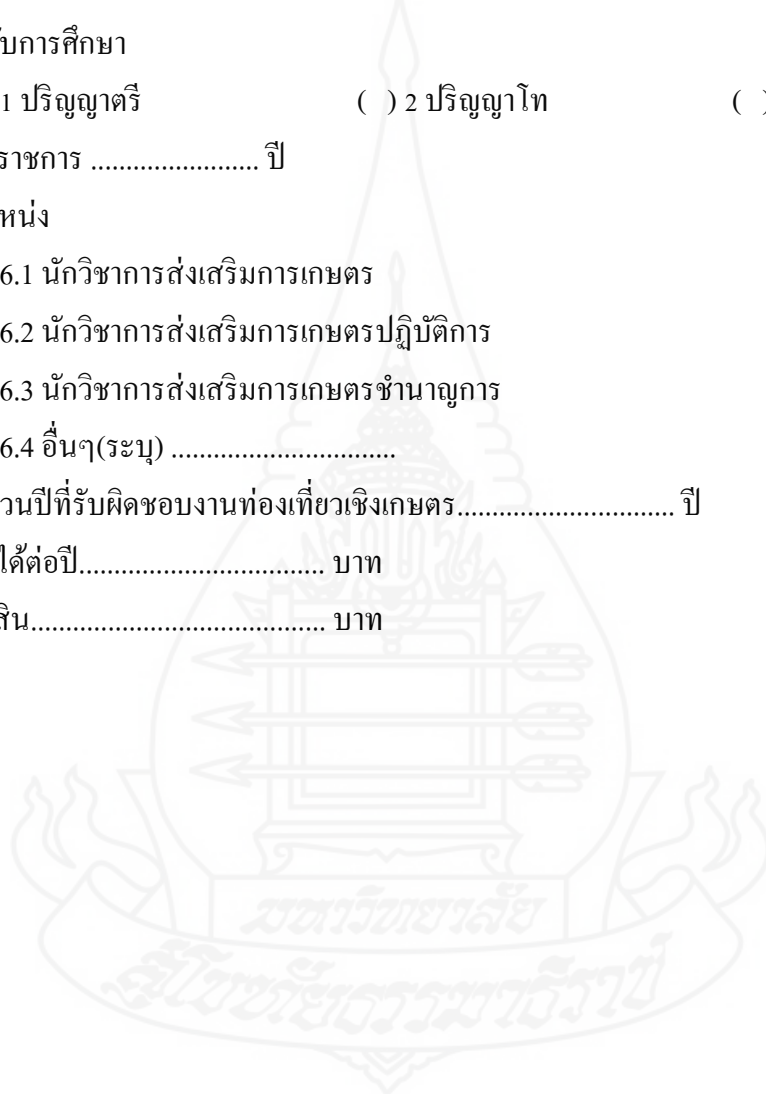
ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่ง
ท่องเที่ยวเชิงเกษตรท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นคำตอบของท่าน หรือเติมข้อความ
ลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

1. เพศ 1 ชาย 2 หญิง
2. อายุ ปี
3. สถานภาพการสมรส 1 โสด 2 สมรส 3 หม้าย 4 หย่าร้าง
4. ระดับการศึกษา
 1 ปริญญาตรี 2 ปริญญาโท 3 สูงกว่าปริญญาโท
5. อายุราชการ ปี
6. ตำแหน่ง
 6.1 นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
 6.2 นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
 6.3 นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
 6.4 อื่นๆ(ระบุ)
7. จำนวนปีที่รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร..... ปี
8. รายได้ต่อปี..... บาท
9. หนี้สิน..... บาท

ตอนที่ 2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ
1. การจัดเก็บข้อมูลและการบริการ		
1.1 การจัดเก็บสถิตินักท่องเที่ยว		
2. การกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการ		
2.1 การเก็บค่าบริการ (เข้าแหล่งท่องเที่ยว)		
2.2 การกำหนดระยะเวลาให้บริการ		
2.3 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่		
2.4 การให้บริการมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว		
2.5 การส่งเสริมการขาย การเพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตร		
3. มีลักษณะการทำการเกษตรที่มีความดึงดูดใจ		
3.1 มีการทำการเกษตรด้วยเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่		
3.2 มีการทำการเกษตรในสภาพธรรมชาติ และมีทัศนียภาพที่สวยงาม		
3.3 มีการใช้เทคโนโลยีการเกษตร หรือนวัตกรรมใหม่		
3.4 มีการทำการเกษตรด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตชุมชน ประเพณีและวัฒนธรรม		
3.5 มีการทำเกษตรเฉพาะถิ่นที่ไม่พบที่อื่น		
4. มีการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว		
4.1 มีการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร		
4.2 มีการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว		
5. การจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว		
5.1 มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำการตลอดเวลาการเปิดให้บริการ		
5.2 มีชุดเครื่องมือปฐมพยาบาลพร้อมยาสามัญประจำบ้านที่พร้อมใช้งาน		
6. มีการจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว		
6.1 มีการกำจัดขยะภายในแหล่งท่องเที่ยว		
6.2 มีการบำบัดน้ำเสียภายในแหล่งท่องเที่ยว		
7. มีการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว		
7.1 มีการสร้างเครือข่ายระดับชุมชน/ระดับจังหวัด		
7.2 มีการสร้างเครือข่ายระดับภาค/ระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ		

ตอนที่ 2 (ต่อ)

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ
8. มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว		
8.1 มีการผลิตแผ่นพับหรือเอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยว		
8.2 มีการโฆษณาผ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ เว็บไซต์		
9. เตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว		
9.1 มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานไฟฟ้าประปาเพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว		
9.2 มีระบบอินเทอร์เน็ตบริการนักท่องเที่ยว		
10. เตรียมความพร้อมด้านที่พัก และอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว		
10.1 มีที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว		
10.2 มีอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว		

ตอนที่ 3 ความต้องการสื่อเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

สื่อที่ใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ระดับความต้องการสื่อ					
	ไม่ ต้องการ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
1. สื่อกิจกรรม						
1.1 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว						
2. สื่อวิทยุโทรทัศน์						
2.1 รายการข่าว						
2.2 รายการสัมภาษณ์						
2.3 รายการสารคดี						
3. สื่อวิทยุกระจายเสียง						
3.1 รายการพูดคุย						
3.2 รายการสนทนา						
3.3 รายการสัมภาษณ์						
4. สื่อสิ่งพิมพ์						
4.1 ไปสเตอร์						
4.2 หนังสือคู่มือ						
4.3 แผ่นพับ						
4.4 ใบปลิว						
4.5 ป้ายประชาสัมพันธ์						
5. สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ						
5.1 สื่ออินเทอร์เน็ต						
5.2 เฟซบุ๊ก						
5.3 แอปพลิเคชันไลน์						
5.4 แอปพลิเคชันทวิตเตอร์						
5.5 แอปพลิเคชันอินสตาแกรม						
5.6 ยูทูป						

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเด็นปัญหา	ใช่	ไม่ใช่	ข้อเสนอแนะ
1. ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล			
1.1 ไม่มีการจัดเก็บสถิตินักท่องเที่ยว			
2. การกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการ			
2.1 ไม่มีการเก็บค่าบริการ (เข้าแหล่งท่องเที่ยว)			
2.2 ไม่มีการกำหนดระยะเวลาให้บริการ			
2.3 ไม่มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่			
2.4 ไม่มีการให้บริการมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว			
2.5 ไม่มีการส่งเสริมการขาย การเพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตร			
3. ไม่มีลักษณะการทำการเกษตรที่มีความดึงดูดใจ			
3.1 ไม่มีการทำการเกษตรด้วยเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่			
3.2 ไม่มีการทำการเกษตรในสภาพธรรมชาติ และมีทัศนียภาพที่สวยงาม			
3.3 ไม่ใช้เทคโนโลยีการเกษตร หรือนวัตกรรมใหม่			
3.4 ไม่มีการทำการเกษตรด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตชุมชน ประเพณีและวัฒนธรรม			
3.5 ไม่มีการทำเกษตรเฉพาะถิ่นที่ไม่พบที่อื่น			
4. ไม่มีการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว			
4.1 ไม่มีการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร			
4.2 ไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว			
5. ไม่มีการจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว			
5.1 ไม่มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำการตลอดเวลาการเปิดให้บริการ			
5.2 ไม่มีชุดเครื่องมือปฐมพยาบาลพร้อมอาสาสมัครประจำบ้านที่พร้อมใช้งาน			

ตอนที่ 4 (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	ใช่	ไม่ใช่	ข้อเสนอแนะ
6. ไม่มีการจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว			
6.1 ไม่มีการกำจัดขยะภายในแหล่งท่องเที่ยว			
6.2 ไม่มีการบำบัดน้ำเสียภายในแหล่งท่องเที่ยว			
7. ไม่มีการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว			
7.1 ไม่มีการสร้างเครือข่ายระดับชุมชน/ระดับจังหวัด			
7.2 ไม่มีการสร้างเครือข่ายระดับภาค/ระดับประเทศ/ระดับนานาชาติ			
8. ไม่มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว			
8.1 ไม่มีการผลิตแผ่นพับหรือเอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยว			
8.2 ไม่มีการโฆษณาผ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ เว็บไซต์			
9. ไม่มีการเตรียมความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว			
9.1 ไม่มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานไฟฟ้าประปาเพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว			
9.2 ไม่มีระบบอินเทอร์เน็ตบริการนักท่องเที่ยว			
10. ไม่มีการเตรียมความพร้อมด้านที่พัก และอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว			
10.1 ไม่มีที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว			
10.2 ไม่มีอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว			

ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1. ต่อเกษตรกร

.....

.....

2. ต่อนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

.....

.....

3. ต่อหน่วยงาน

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวพรปรีชา หงสะเดช
วัน เดือน ปีเกิด	26 กันยายน 2535
สถานที่เกิด	เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาพืชสวน คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สำเร็จการศึกษาปี พ.ศ.2557
สถานที่ทำงาน	กรมส่งเสริมการเกษตร กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

